

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Eylül- Ekim 2002

Sayı: 46

İki Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 1.000.000 TL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

AB'ye uyum yasaları

Erken seçim

Ve Irak

**UMUT YAYIMCILIK
VE BASIM SANAYİ LTD. ŞTİ**

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah. İmam
Murat Sok. No:14/1
Aksaray-Fatih/İSTANBUL.
Tel: (0212) 531 48 53
FAKS: (0212) 621 61 33
Sahibi ve Yazışleri Müdürü:
Barış AÇIKEL
Baskı: Kayhan Matbaa
ISSN. 1303-0078
İşçi-köylü internetteki yayın hayatına başladı.
www.iscikoylu.org
email: umutyayimcilik@superonline.com

BÜROLAR

♣ **KARTAL:** İSTASYON CAD. DÖRTLER APT.
NO: 4/2 KARTAL, TELEFAKS: (0216) 306 16 02
Cep: 0 544 521 34 30

♣ **ANKARA:** MEŞRUTİYET MAH. KONUR
SOK. NO: 14/24 KIZILAY/ANKARA
TEL: (0312) 418 25 26 Cep: 0 535 562 33 72

♣ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI,
KOÇAŞ İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK
TELEFAKS:(0232) 441 93 09 Cep:0535 208 07 32

♣ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,
BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9
KAT:1/16 MALATYA
TEL: (0422) 325 78 13 Cep: 0 535 434 32 58

♣ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN
İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL,
TEL: (0224) 224 09 98 Cep: 0 536 613 81 98

♣ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ
İŞHANI, KAT: 6 NO: 9 ,
TEL: (0362) 435 64 57 Cep: 0535 454 22 50

♣ **TURHAL:** YAVUZ SULTAN SELİM MAH.
TANRI-VERDİ SOK. 19/15 2. NOTER YANI
TURHAL/TOKAT
TEL: 0356 276 37 20 Cep: 0533 414 65 54

♣ **MERSİN:** ÇANKAYA MAH. SİLİFKE CAD.
ÜZÜM İŞHANI KAT :1 NO: 47 MERSİN
TEL: (0324) 238 06 89

Yurtdışı Hesap Numaraları

Sema Gül
Euro Hesabı
Ziraat Bankası
İstanbul Aksaray Şubesi: 0 751 00 38
65 97 00 00 009
Emlak-Halk Bankası
Atatürk Bulvarı Şubesi: 00 238 041
Vakıf Bank
Valide Sultan Şubesi: 401 20 35

PARTİZAN'DAN

Merhaba

Bu sayımızda ilk olarak emperyalizmin dünya çapında yaşamış olduğu kriz ve gerilemekte olan ekonomisini yeniden yapılandırma projesinin bir ürünü olarak uyguladığı saldırganlık politikaları çerçevesinde olası Irak saldırısı; Türk hakim sınıflarının içinde bulunduğu durum ve erken genel seçimlerin gündemini ve jet hızıyla çıkarılan AB'ye uyum yasalarını konu alan bir değerlendirme yazısına yer verdik. Yine, "devrim kitlelerin eseridir" anlayışından hareketle kitlelere yaklaşımımızı içeren "kitleleri anlamak ve değiştirmek" adlı yazımızda kitle faaliyetine bakış açımızı değerlendiriyoruz. Ayrıca asıl işlevi dünya halkları nezdinde teşhir olmuş uşaklarının "düzmece" yarılacağı ve böylece halkların öfkelerini kendi potalarında eritmeyi amaçladığı Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM) ile ilgili geniş bir değerlendirme yazımızı yayınlıyoruz. Okuyucunun ilgisini çekeceğini umuyoruz.

Bu sayımızda da yine daha önce yayınladığımız dizi yazılarımızdan "Devrim ve sosyalizm bir gereksinimdir" adlı çalışmamızın son bölümünü yayınlıyoruz. "Parti ve Örgütlenme" adlı çalışmamız ise devam edecek.

Yeni bir sayımızda daha buluşmak umuduyla.

Dostlukla

İÇİNDEKİLER

AB'ye uyum yasaları, erken seçim ve Irak.....	2
Kitleleri anlamak ve değiştirmek.....	9
Uluslararası Ceza Mahremesi ölü doğdu.....	17
Parti ve Örgütlenme-6.....	28
Devrim ve sosyalizm bir gereksinimdir-5.....	40

AB'ye uyum yasaları, erken seçim ve Irak

Emperyalist sistemin baş oyuncusu ABD şimdiden iflasın eşiğine gelmiş bulunuyor. 1980'lerde ABD ekonomisinin en ideal ekonomik model olduğunu, bunu esas alanların ekonomik krizlerden kurtulacaklarını dolayısı ile IMF programlarının kabul edilmesini yarı sömürge ülkelere dayatarak ömürlerini biraz daha olsa sürdüren ABD ve diğer emperyalist ülkeler, krizlerini aktaracakları yeni alanlar arıyorlar. ABD'de tek tek iflas eden şirket sayılarının her geçen gün artmasıyla, Avrupa'da yaşanan ekonomik durgunluk ve artan işsizlik küresel emperyalist politikaların nasıl tek tek iflas ettiğini gösteriyor.

TÜRK HAKİM SINIFLARININ SOLUK ALMAK İÇİN ÇIKARDIKLARI AB UYUM YASALARI DA DERTLERİNE ÇARE DEĞİLDİR

Dünyada önemli gelişmeler yaşanıyor. Açlık, yoksulluk, savaşlar bu gelişmelerin sonuçları olarak kendisini farklı farklı olarak gösteriyor. Milyonlarca insan geleceğine karamsar olarak bakıyor. Tüm bu kısa cümlelerde özetlenen sonuçlar emperyalizmin ezilen halklar üzerinde estirdiği terör, sömürü ve baskısından kaynaklanıyor. Dünya çapında durum ezilenlerin lehine biraz bozulmuş durumda. Gerçek önderliklerin bölgesel düzeyde gösterdikleri başarılar ve ezilenlerin lehine olan gelişmeler yukarıdaki tespiti değiştirmiyor. Tarih hep böyle mi devam edecek? Tabii ki değil. Sömürü ve baskı olduğu müddetçe karşı mücadeleler de olacaktır ve bu kaçınılmazdır.

Emperyalist sistemin baş oyuncusu ABD şimdiden iflasın eşiğine gelmiş bulunuyor. 1980'lerde ABD ekonomisinin en ideal ekonomik model olduğunu, bunu esas alanların ekono-

mik krizlerden kurtulacaklarını dolayısı ile IMF programlarının kabul edilmesini yarı sömürge ülkelere dayatarak ömürlerini biraz daha olsa sürdüren ABD ve diğer emperyalist ülkeler, krizlerini aktaracakları yeni alanlar arıyorlar. ABD'de tek tek iflas eden şirket sayılarının her geçen gün artmasıyla, Avrupa'da yaşanan ekonomik durgunluk ve artan işsizlik küresel emperyalist politikaların nasıl tek tek iflas ettiğini gösteriyor. Kendisi bir kriz sistemi olan emperyalizmin krizi de hiçbir zaman son bulmayacaktır. Geçici pansumanlar da emperyalistleri krizden kurtarmaz.

Küreselleşme politikasıyla şişirilen ekonomik politikalar bir iflas ediyor. ABD'de "Enron, Dynegy, Adephi, Tayco International, WorldCom, Xerox, gibi salt ABD ekonomisinin değil, küreselleşme sürecinin yıldızı dev uluslararası şirketlerin, yıllardır türlü oyunlarla mali durumlarını olduğundan daha iyi gösterdiklerini itiraf etmeleri" ABD borsasını alt üst ettiği gibi emperyalist sistemde de şok etkisi yaptı. ABD piyasalarına her yıl 400 milyon dolar pompalayan yabancı yatırımcıların, bu

konuda, paralarını çekmeye başladıkları görülüyor. Frankfurt'taki Dresdner Investment Trust'ın baş yatırım uzmanı Wolfram Gerdes, **"tüm meslek yaşantım boyunca ABD'ye yönelik bu kadar kötümser bir ruh haline şahit olmadım"** diyor ve ekliyor; **"bugünlerde genel kanı ABD'nin artık yatırım yapılacak en iyi olmadığı doğrultusunda."** (The New York Times)

ABD ekonomisine yönelik kötümserliğin salt konjonktürel bir gelişme olmadığını, birçok gözlemcinin uluslararası gazetelerin yorumcusunun saptamasına bakarak artık diğer ülkelerdeki iş çevrelerinin (genel olarak kapitalist sınıfın) ve devleti yöneten elitinin, ABD'de uygulanan ekonomik modele ve iş yapma tarzlarına güvenlerini yitirdiklerini söylemek mümkün. **"Eğer bu algılamalar doğruysa, ABD liderliği/hegemonyası altında yaşanan 20 yıllık küreselleşme sürecinin de artık sonuna geldiğimize işaret eden güçlü bir gelişmeyle karşı karşıyayız demektir. Çünkü küreselleşme esas olarak Amerikan modelinin küresel çapta benimsenmesiydi."** (Kissinger) Çöken devtekellerle sınırlı olmayan bu çöküş Arjantin, Brezilya, Uruguay, Paraguay, Meksika, Türkiye gibi ülkelerde çöküşleri birlikte getirdi. Krizi biraz hafifletmek ve soluk almak için yarı-sömürgelere dayatılan özelleştirme ve ardından gelen tarımın emperyalist ülke ekonomilerine tam bağımlılığı da emperyalist krizin derdine çare değildir. Bir balon olarak şişirilen Küresel politikayla "ulus devlet tarihe karışıyor" palavraları daha iyi su yüzüne çıkmaya başladı. Bunun tersine çıkarları gündeme geldiğinde nasıl da ulus ve devlet politikalarına sarıldıklarını görüyoruz. 11 Eylül'de ABD'ye yapılan saldırıyla birlikte her eve asılan ABD bayrakları ve korkunç düzeyde işlenen milliyetçilik, ABD'nin Irak operasyonunda, Almanya başba-

kanının 'biz kendi yolumuzda yürürüz' açıklaması acaba neyi ifade ediyor? Yüzyılın başında emperyalist ideologlarca dile getirilen 'eğer toplum biraz gevşetilmez ve önlemler alınmazsa yeni toplumsal patlamalar kaçınılmazdır' gerçeğiyle karşı karşıyayız. Temel sorun bunun kimlerin önderliğinde ve nasıl bir yöne kanalize olacağıdır.

KRİZDEN ÇIKIŞIN YOLU OLARAK BÖLGESEL SAVAŞLAR, ORTADOĞU VE IRAK OPERASYONU

Tüm gelişmeler ve sonuçlar yukarıda kısaca ortaya koymaya çalıştığımız gerçeklerdedir. Bu gerçek emperyalistlerin krizlerinin giderek derinleştiği ve bun-

dan çıkış yolu olarak da saldırıganlaştığıdır. ABD'nin Irak'a yönelik saldırı planları tamamen buna bağımlı olarak gelişmektedir. Körfez savaşından bu yana ABD ile Irak arasında vuku bulan çelişki, çözülememiş ve bugünlere taşınmıştır. Bu çelişki tamamen ABD emperyalizminin saldırgan ve işgalci politikasıyla yakından ilintilidir. Baba Bush'un yapamadığını oğlu Bush yaparak Amerikan tarihine geçme planları tamamen ABD emperyalizminin çıkarlarıyla ilintilidir. ABD ekonomisinin girdiği kriz herkesin malumu,

krizden çıkışın bir yolu olarak görülen Irak operasyonu iki şeyi hedefliyor. 1) ABD'nin Ortadoğu'da zayıflayan etkinliğini yeniden tesis etmek, 2) Kriz içinde debelenen ABD ekonomisini Irak ve benzeri operasyonlarla yeniden canlandırmak. ABD Ortadoğu'da İsrail ve Türkiye dışında diğer ülkeler üzerindeki etkisini yitirmiş durumda. İran'da Şah'ın devrilmesiyle iş başına gelen Mollalar ABD ile ilişkilerini kesip bağımsız bir ülke olarak kalmaya çalıştılar. Hatemi'nin Cumhurbaşkanı seçilmesiyle yüzünü Batıya dönen İran'da, ABD yeniden etkili olabilmek için İran'ı hedef ülke haline getirdi. Suriye'nin Rusya'yla olan ilişkileri devam etmekle

estirdiği terör ve soykırıma tam destek veren ABD, bu bölgede, İsrail'i bir sıçrama tahtası olarak kullanmak istiyor. Arafat'ın devre dışı kalmasını açıktan isteyerek, Filistin'in İsrail'e bağımlı özerk bir bölgeden öteye geçmesini istemeyen ABD emperyalizminin hedefi giderek genişliyor. Yıllardır en sadık uşağı olan Suudi Arabistan'ı hedefleri arasına alan ABD, Suudi Arabistan'ı da 'şer' yuvası olarak ilan etti. Suudi gericilerin Irak operasyonunda üslerinin kullanılması durumunda bunun tepkilere yol açacağını düşünerek ABD'nin istemlerine sıcak bakmaması yeni bir tartışmayı da gündeme getirmiş oldu. ABD içinde çeşitli kesimler Suudi Arabistan'ın Irak gibi hedefe konmasına karşı çıkıyorlarsa da Pentagon, Suudi Arabistan'ın ABD için tehlikeli bir hedef olarak ilan edilmesini Amerikan çıkarları için meşru görmekten kaçınıyor. ABD yönetimine yakın kaynaklar oluşan bu yeni politikayı şöyle ifade etmektedirler... "Washington Post gazetesi, Pentagon'a danışmanlık yapan Rand Corporation yetkililerini geçen ay verdikleri brifingde, ABD'nin isteklerini yerine getirmese Suudi Arabistan'ın petrol yataklarının hedef alınmasını önerdiklerini yazdı. Gazete, Rand Corporation uzmanlarından Laurent Murawiec tarafından Pentagon'a geçen ay verilen brifingde Suudiler, planlarından finansçısına, subayından erine ideoloğundan çıkırtkanına kadar terör zincirinin her düzeyinde etkin ifadesini kullandığını kaydetti(...) Murawiec'in **"Suudi Arabistan düşmanlarımızı destekliyor ve müttefiklerimize saldırıyor"** diyerek bu hedefi açık ve ayrıntılarıyla kamuoyuna açıklamış oldu.

Açık olarak ABD 11 Eylül sonrasında kendi lehine doğan durumu hedeflerini genişleterek kullanmak istiyor. 11 Eylül sonrasında 'ya bizden yanasınız ya da değil' açıklamalarıyla tek güç

olduğunu nasıl açıkladıysa, bugün de Irak operasyonu bu yeniden teyid ettirmek istiyor. Neden Irak diye sorulabilir. Irak, saldırı açısından 'nedenleri' oluşturulmuş en uygun hedef olarak görülüyor. Emperyalistler ve özellikle de ABD emperyalistleri Irak'ı kitlesel ölüm silahlarını üretmek ve geliştirmekle suçlayarak her fırsatta teşhir etti. Oluşturulan bu kamuoyuyla saldırının zemini oluşturuldu. ABD'nin yeni saldırısının sadece hava operasyonu sınırlı kalmayacağı, kara hareketiyle de desteklenerek Irak'ın tamamen işgal edilmesi planlanmaktadır. Irak'ın işgal edilmesi ve ABD'nin Saddam Hüseyin'i devirince yerine geçecek olan ABD yanlısı yönetim, Batı'nın en büyük petrol ihracatçısı haline gelecek ve ABD ihtiyaç duyduğu petrolü buradan sağlayacağı gibi, Ortadoğu'ya da yerleşmenin ilk adımını atmış olacak. Bölgede Kürt sorununun çözümünü kendi denetimine alacak olan ABD, Irak Kürdistanı'nda kendisine bağımlı bir Kürt devletinin de ilk adımını atarak bölgeye yerleşmenin koşullarını sağlamış olacaktır. Nitekim **Irak operasyonunun nasıl olacağı tartışılırken, ABD yönetimi Irak Kürdistanı'ndaki güçleri Irak'a karşı kullanacağını resmen açıkladı.** Buna karşı YNK lideri Celal Talabani, CNN televizyonuna verdiği demeçte Amerikan askerlerinin Irak Kürdistanı'nda faaliyet göstermelerini memnuniyetle karşılayacaklarını açıkladı. Talabani 'Bizim 100 binden fazla silahlı adamımız var. Suriye'nin de aynı zamanda onbinlerce adamı var. Bu güçler ABD'nin desteğiyle Irak'ı özgürlüğe kavuşturabilir' açıklamasıyla uşaklığa hazır olduğunu açıklamış oldu. Ve bir kez daha Kürt savaş ağalarının kendi saltanatları ve çıkarları için Kürt halkını satmaya hazır olduklarını ilan etmiş oldular.

Neden Ortadoğu?

Ortadoğu yüzyıllardır bitmeyen savaşlar ve emperyalistlerin buraya yerleşme ve yönetme çabalarına tanıklık etti. Bölge ülkelerinin hakim sınıfları (Irak, İran) kendi egemenlik sahalarını genişletmek için halkları birbirlerine kırdırdılar. Ortadoğu Avrupa, Balkanlar ve Kafkasya'ya açılma ve etkin olmak için sürekli emperyalistlerin iştahını kabartan bir bölge oldu. Ulusal çelişkilerin çözülemediği bir bölge olarak Ortadoğu bugün de bu çelişkileri sıcak olarak yaşıyor. Basra Körfezi petrol ve doğal gazın ulaşımı ve sevkiyatı açısından stratejik bir konumda olmasının yanısıra, bölge ülkelerinin dünya petrol rezervlerinin önemli bir bölümüne sahip olması ve ABD'nin %20, Avrupa'nın %50, Japonya'nın %75 petrol ihtiyacını buradan karşılamalarının yanısıra, bölge ülkelerinin sahip olduğu doğal gaz, kömür, krom, fosfat vb. yeraltı zenginliği her zaman emperyalistlerin iştahını kabarttığı gibi, uluslararası büyük silah tekellerinin de vazgeçilmez pazarı durumundadır. Ortadoğu silah pazarının geliri ortalama 150 milyar dolar civarındadır. En büyük paya sahip olan ABD, bu pazardan ortalama %62 gibi bir pay almaktadır. Tüm bunlar incelendiğinde ABD emperyalizminin Irak'a saldırmakta neden bu kadar ısrarlı olduğunu anlayabiliriz.

Irak'a saldırı emperyalist bir saldırdır. Gereğesi ne olursa olsun ABD emperyalizminin Irak saldırısı meşru değildir. Saddam diktatörlüğü bahane edilerek yapılan bu saldırıdan zarar gören, ölecek olan halktır. 20 yıla yakındır yüzbinlerce insanın öldüğü, ilaç bulunamayan binlerce çocuğun daha doğarken hayatını kaybettiği, hastanelerde ölen yaşlı ve çaresiz insanlar bu savaşta yine hedef durumundadır. En büyük saldırgan ABD emperyalizmidir. Hiçbir hakkı olmadan istediği yere saldıran ve bin-

lerce insanın ölümüne sebep olan ABD emperyalizminin Irak saldırısına sessiz kalınmamalıdır.

İkiyüzlülük ve uşaklık devam ediyor. ABD'nin ne pahasına olursa olsun Irak'a saldırması kesinleşmişken birçok ülke sessiz ve uşaklıkta yarışıyor. ABD'ye en büyük desteği Türk hakim sınıfları vermeye hazır. Kendi çıkarları ve saltanatları için masum Irak halkına saldırıya hazırlanan ABD'nin tüm isteklerini karşılamaya hazır olduğunu ilan eden Türk hakim sınıfları kendilerine düşecek payı şimdiden garantiye almış durumda. ABD'nin hava saldırısının yanısıra, yapacağı kara hareketinde masum halk evlatları Irak halkıyla karşı karşıya getirilecektir. Tıpkı Kore'de olduğu gibi aralarında hiçbir düşmanlık olmayan insanlar hakim sınıflar ve emperyalistlerin çıkarları için savaşacaklardır.

ABD'nin en büyük müttefiki olan İngiliz emperyalistleri ise saldırının önemli planlayıcıları arasında bulunuyor. Almanya yaklaşan seçimleri düşünerek ehveni-şer bir tutum takınarak 'biz kendi yolumuzdan gidiyoruz' açıklamasıyla yaklaşan seçimlere yatırım yapmaktadır. Bunun inandırıcı olmadığı çok açık ve net. Afganistan saldırısında her türlü desteği ABD'ye veren Almanya'nın, Afganistan'a asker göndermesi ve buradaki komutayı almaya aday olduğunu açıklaması; Yugoslavya'da oynadığı rol açıkken, Irak saldırısına karşı çıkması seçim yatırımından başka birşey değildir.

Tavır açık ve net olmalıdır. Emperyalist cephe ve uşak ülkelerin durumu ve aldıkları pozisyonlar bizim açımızdan belirleyici değildir. Her kesim soruna kendi çıkarları açısından yaklaşılıyor. Tavırımız çok açıktır. **ABD'nin Irak'a yapacağı saldırının karşındayız. Bu tavır tereddüt olmadan ortaya kon-**

malı ve bu saldırının karşısında durulmalıdır. Dünyada halkın önemli bir bölümü ABD'nin Irak saldırısına karşıdır. Halk yeni bir saldırının yeni bir yıkım getireceğini biliyor. İngiltere'de yapılan bir ankette İngiltere halkının önemli bir bölümü Tony Blair'in savaşa evet demesine destek vermiyor. Dünyanın her yerinde bu emperyalist saldırganlığa karşı aktif eylemliler örgütleniyor ve örgütlenmelidir. Anti-emperyalist komiteler vasıtasıyla, ABD ve ona destek veren tüm güçler teşhir edilmeli ve bu öfke sokağa taşırılmalıdır. Halkların Uluslararası Mücadele Ligi bu kampanyanın örgütlenmesi için önemli bir güçtür. Tüm ilerici ve anti-emperyalist güçlerle yapılacak eylem birliği dünyanın birçok yerinde sokak eylemlerini örgütlemek için kullanılmalıdır. Emperyalist bölgesel savaş ve emperyalist saldırganlığa karşı çıkmak dünden daha önemli bir görev olarak karşımızda durmaktadır.

TÜRKİYE'YE KISA BİR BAKIŞ

Türkiye oldukça hareketli günler yaşıyor. Siyasi gelişmelerin oldukça sıcak olduğu Türkiye'deki bu gelişmeleri üç ana başlık altında toplamak mümkün:

- 1) AB ve uyum yasaları
- 2) ABD'nin Irak operasyonunda Türkiye'ye biçtiği rol ve
- 3) 3 Kasım erken genel seçimleri.

Hapishaneler, açlık, işsizlik; işçi ve kamu emekçilerinin direnişleri tüm gelişmelerin yansıyan biçimleri olarak gündemin sıralamasında yerlerini almış durumda.

Erken genel seçimlerin gündeme gelmesiyle hakim sınıflar cephesinde yoğun tartışmalara neden olan AB ve uyum yasaları jet hızıyla meclisten çıkarak son şeklini aldı. İdam, Kürtçe yayın ve dil 'hakkı' son çıkarılan

'uyum' yasalarının en önemli maddeleri olarak toplumda hala tartışılan konular olarak gündemin önemli bir yerini işgal ediyor. Bunlara bağlı olarak toplandı, gösteri ve yürüyüş yasası, 159. maddedeki, Türk milleti devleti dahil, Bakanlar kurulu, bakanlar, silahlı kuvvetler, polis ve benzeri devlet kurumları ile bunları temsil edenlere yönelik tahkir ve tezyif suçunu düzenleyen yasa, basın yasasında yapılan değişikliklerle Avrupa seviyesine oldukça yaklaşıldığı ve Aralık'ta AB'nin yapacağı değerlendirmede, Türkiye'ye bir takvim belirleneceği üzerindeki 'iyimser' tartışmalarla halka sunulan "elmalı şeker" tüm hakim sınıf partilerince, yaklaşan seçimlerde oylarını artırmanın bir aracı olarak kullanılmak isteniyor. Birçok çevre iyi niyetli olarak bu gelişmeleri olumlu bularak Türkiye'nin demokratikleşmede önünün açıldığını yazıp çizmeye devam ediyor. Ancak yaşanan gerçeklikler bizlere tam tersi bir durumu gösteriyor. Özellikle daha önceki birçok yazımızda belirttiğimiz üzere AB tam üyeliğinin gerçekleşip gerçekleşmemesi bütünüyle ABD-AB emperyalizmi arasındaki çelişkinin derinleşmesine ve varolan çatışmanın boyutunun gelişmesine bağlıdır. Bu gerçeklik görülmeden ne AB uyum yasalarını, ne de gündeme gelen ve 3 Kasım'da gerçekleşmesi her ne kadar erteleme çalışmalarına olsa da kesinleşmiş bulunan erken genel seçimlerini sağlıklı bir şekilde değerlendirmek mümkün olabilir. Yazımızın başlangıcında da vurguladığımız üzere emperyalizmin krizi giderek derinleşmekte, emperyalist ülkeler arasındaki pazar dalışı eskiye oranla daha yakıcı bir halde kendini hissettirmektedir. Emperyalist kriz, öylesine derinleşmiş bir düzey almış durumdadır ki artık bu krizin yükünü yalnızca sömürge/yarı-sömürge ülkelerin sırtına yükleyerek krizi aşmak olanaksız bir hale gelmiş-

tir. Emperyalist-kapitalist ülkelerin işçi sınıfı ve emekçi halklarına da krizin faturasının ödetilmesi yönlü programlar, dayatılmaktadır. Öyle ki bu ülkelerde ekonomik ve sosyal haklar büyük oranda törpülenip askıya alınmış, demokratik haklarda önemli ölçüde sınırlamalar gündeme gelmiştir. ABD emperyalizminin beyninde patlayan 11 Eylül saldırıları diğer emperyalist haydutların da uykularını kaçırmış, yapmayı düşündükleri anti-demokratik uygulamaların hızlandırılmasının önünü açmıştır. Artık özelde ABD emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalist güçler saldırganlık politikalarını hayata geçirmenin planlarını yapıyorlar. Elinde bulundurduğu askeri ve teknolojik güçle saldırganlık politikasının uygulanmasının öncülüğünü yapan ABD emperyalizminin yanısıra diğer emperyalist ülkeler (Almanya, Fransa, Rusya, Çin vs.) de bu yönlü çalışmalarını hızlandırmaktadır. Dolayısıyla bu emperyalist güçlerin bir kesiminin birliği olan AB'den demokratikleşme getireceği yönlü beklentiler Türkiye emekçi halklarını aldatma ve oyalama senaryolarından başka hiçbir şey değildir. Yıllardır uyguladıkları emperyalist etiketli ekonomik ve sosyal politikalarla emekçi halkımızı açlık, yoksulluk ve zulmün cenderesinde boğmaya çalışan egemen sınıflar ve onların siyasi partilerinin elinde şu dönemde önemli bir koz olarak bulunan AB tam üyeliğinin gerçekliği budur.

Gerek emperyalizmin yaşadığı kriz gerekse de bu krizin özellikle sömürge ve yarı-sömürgelerdeki yansıması, emperyalist haydutları artık yeni yönelimlere ve bu ülkelerdeki uşak iktidarları yeniden düzenlemeye itmektedir. Emperyalistler gelinen aşamada sundukları politikalarını hiçbir engelle takılmayacak bir şekilde uygulayabilecek uşak iktidarları işbaşına getirmek için çabalyorlar. 3 yıldır istisnasız

bir şekilde DSP-MHP-ANAP koalisyonu tarafından uygulanan IMF politikalarının bile yetersizliğini gören emperyalistler daha kapsamlı programları uygulamak için bu uşak iktidarı yıkacak yeni bir iktidar arayışına girmişlerdir. 3 Kasım seçimleri bu ihtiyacın ürünü olarak gündeme gelmiştir. Yaşanan gelişmelerin özü budur. Bunun dışındaki tartışmalar boş, gereksiz ve halkı oyalamaktan başka bir işe yaramayacağı gibi bu eksenle yürütülen AB tartışmaları ve AB'nin demokrasi getireceği yalanları Türkiye gerçekliğini görmek isteyenlerin beyhude çabalarıdır.

Türkiye demokrasinin olmadığı, en küçük bir hak aramanın kanla bastırıldığı, hapishanelerinde yüzlerce devrimci tutsağın

Gerek emperyalizmin yaşadığı kriz gerekse de bu krizin özellikle sömürge ve yarı-sömürgelerdeki yansıması, emperyalist haydutları artık yeni yönelimlere ve bu ülkelerdeki uşak iktidarları yeniden düzenlemeye itmektedir.

katledildiği, kuruluşundan bu yana Kürt ulusunu ezen, yok eden, varlığını tanımayan, gözaltında, işkencede yüzlerce devrimci ve yurtseverin öldürüldüğü, faili belli cinayetlerle onlarca insanın kanının orta yerde durduğu, baskıcı ve faşizan bir devlet olma biçimiyle tarihe geçmiş ülkelerden biridir. Burjuva demokrasisinin belki de kırıntı sayılmayacak ve yeri geldiğinde bu kazanılmış hakların dahi kullanılmadığı, üç askeri darbeye her türlü hakkın rafa kaldırıldığı, seçimlerde seçmenin özgür iradesinin dipçik zoruyla farklı partilere kanalize edildiği bir ülke özelliğini korumakla kalmayıp, bunu yaklaşan 3 Kasım erken seçimlerine şimdiden yansıtılan bir ülke olarak yine tüm yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynaklarını ağababaları emperyalist tekellere peşkeş çeken, IMF ve DB'nin tüm ekonomik programlarını harfiyen yerine getiren,

halkı açlığa, işsizliğe ve yoksulluğa sürükleyen, dün NATO, BM istedi diye birçok bölgeye asker gönderen, bugün, ABD istedi diye Irak'a saldırmaya hazırlanan, Irak Kürdistanı'nı işgal eden bir ülke olarak bırakalım demokratikleşmeyi ve demokratik kararlar almayı, toplumsal mücadele geliştikçe daha da saldırganlaşacak bir ülke konumundadır. Avrupa uyum yasaları olarak sunulan ve alınan değişim kararları tamamen göstermeliktir. İdam kararının kalkmasını elbette istiyoruz. Geçmişte bunun için yürütülen kampanyalar hala herkesin hafızalarında canlı olarak durmaktadır. Ancak idamın yerine konulan ağırlaştırılmış ömür boyu hapis cezası en ilkel ceza yöntemi olarak yürürlüğe

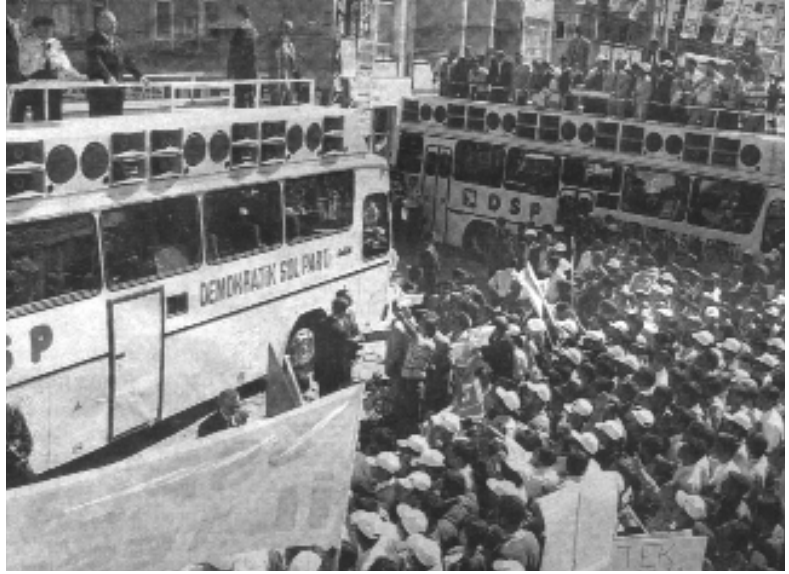
girmiştir. Bir insanın ömrü boyunca dışarı çıkamayacağını bileerek yaşaması en büyük işkence değil midir? Bu yeni değişikliğin, yıllardır idamını bekleyen insanların yaşadığı duygulardan hiçbir farkı yoktur.

Keza Kürtçe yayın ve eğitim hakkı tamamen devlet denetiminde yapılacak ve Kürt ulusu bu haktan asla istediği gibi yararlanamayacaktır. Ve tamamen ve koşulsuz, bir ulusun dilini ve eğitimini istediği gibi kullanması gerekirken, bunu dahi yasalara bağlamak, sınırlamak, o ulus üzerindeki baskıların nasıl sürdürüldüğünün kanıtından başka bir şey ifade etmez. On yıllarca Kürtlerin varlığını inkar edeceksiniz, asimilasyonu dayatıp, yok sayacaksınız, katledip, sürgün edeceksiniz, sadece kendi ekonomik ve siyasi çıkarlarınız tehlikeye girdiğinde bunu kabul edip göstermelik bazı haklar tanıyıp, bunu da Türkiye'nin de-

mokratikleşmesine bağlayacaksınız. Bu tamamen göz boyama ve aldatmacadır. Kaldı ki, Kürt ulusu bu hakkını, verdiği müca-deleyle zaten elde etmişti. Tüm baskı ve şiddete rağmen, dilini konuşuyor ve yayınlarını yapı-yordu. Kalan sadece bunu resmi-leş-tirmek olmuştur. Bu resmileş-tirme de kurslarla ve paralı eği-timle gerçekleştirilebilecek bir hak-tır. Bugün mevcut haliyle Kürt halkının bu yönlü olanaklar yaratması tartışılması gereken başka bir yöndür. **3 Kasım erken genel seçimlerinde seçim propagandasının Kürtçe olma-sını yasaklayan yüksek seçim kurulunun kararını tüm ka-muoyu biliyor. Bu kararın da-hi Kürtlerin varlığına ve sözde tanınan haklarına nasıl bakıldığını gösteriyor.**

Diğer çıkarılan kararlar ise toplumun hiçbir beklentisine cevap vermeyen kararlardır. Göste-ri ve yürüyüş kanunundaki bildirme süresini 72 saatten, 48 saate indirerek ne kadar demokra-tik olduğu anlatılmaya çalışılıyor. 48 saate inseye bile, kurum ve muhalif çevreler istediği gibi yürüyemedikleri, basit gerekçelerle yürüyüş, toplantı ve gösteriler engellendiği müddetçe hiçbirşey değişmez. Keza basın ve yayın konusunda getirilen hapis ceza-sının kaldırılması ve yerine konan yüksek para cezaları ileri, sosyalist ve devrimci basını tam olarak susturma kararıdır. Zaten tüm bu yönlerini bir arada değerlendirmenin yanısıra MHP'nin 3 Kasım seçimleri nedeniyle AB'ye uyum yasalarının altı maddesini Anayasa Mahkemesi-ne götürmesinin ardından Mesut Yılmaz'ın "Türkiye'nin önünü kapatanlarla" yürüyemeyeceğini açıklaması, bu partilerin AB sorununu demokratikleşme vb.den daha çok seçimin malzemesi yaptıklarını daha net bir biçimde açıklığa kavuşturmuştur. Zaten AB ve uyum yasaları bu partilerin isteğiyle değil emperyalist efendilerinin istekleri sonucu çı-

kan yasalardır.

Sonuç olarak AB uyum yasa-ları olarak alınan kararlar tama-men Türk hakim sınıflarının iste-mlerine cevap veren kararlardır. Kendi çıkarları böyle elver-diği için alınan kararlardır. Em-peryalistlerin daha fazla istemleri yerine gelsin diye alınmış ka-rarlardır. Nitekim seçim propa-gandasında bunu şimdiden kulla-nan birçok parti çıkan yasaları kendilerinin baskısıyla çıkardık-larını, devamının gelmesi için hükümet olmalarını şart görerek seçmene seslenmeye başladılar.

Türkiye'de seçimlerin yak-laşmasıyla hareketlenen seçim trafiği yeni partilerin doğmasını ve yeni ittifakları gündeme getirmiş bulunuyor. En popüler parti olarak kendisini topluma yansıtan Yeni Türkiye Partisi'nin eskinin devamı olarak, sadece lideri-ni değiştirdiği ortadayken, Türk burjuvazisinin Ecevit'e karşı bir hareketi olarak bakmak gerekiyor. Türk hakim sınıflarının ağır-lıklı kesimi seçimlerde HADEP ve AK Parti'nin seçim dışı bırakılması için uğraştıysa da bunu sonraki gelişmeler engelledi. Tam da AB uyum yasaları ve AB'nin Aralık toplantısı yaklaş-mışken yapmaları, Türkiye'nin çıkarına görülmedi. Şimdi seçim ittifakları ve yeni arayışların yönü değişmeye başladı. Kemal

Derviş'in YTP yerine CHP'ye gitmesi bir anda gözleri bu parti-ye çevirdi. Baykal'ın DSP'yle birleşme ve Ecevit'i saf dışı bırakma taktiği veya solun tek li-deri havası yaratması YTP ve DSP'ye yönelik politikaları tut-madı her iki parti de ittifak yap-madan veya tüm "çabalarına" rağmen yapamadan milletvekil-lerinin listelerini verdiler. HA-DEP'in MHP hariç tüm partilerle ittifak yaparız çağrısı ve bu-nun üzerine yapmış olduğu giri-şimler, devletin engeline takıldı. Ve solda olması gereken birliği seçmek zorunda kalarak, DE-HAP çatısı altında seçimlere gi-recek. Buna karşın devletin HA-DEP korkusu bitmiş değil ve tüm çabalarıyla HADEP'in parla-mentoya girmesini engellemeye çalışıyor.

MHP'nin oy kaybı açık gözle görülürken, bu faşist partinin öteden beri kullandığı vatan mil-let edebiyatının da artık çok fazla tutmayacağı görülüyor. ANAP'ın AB yasalarını dayat-ması ve tam bir AB yanlısı poli-tikasıyla, seçimlere start vermesi ne kadar inandırıcı olacak bunu sandıkta göreceğiz. Sonuç olarak Türkiye yeni bir seçim arifesine girmişken, halkın hiçbir partiye güveni olmadığı, tüm partilerin halkın gözünde aynı olduğu ger-çeği açıkça kendisini gösteriyor.

Seçimlerin Türkiye’de çok fazla şeyi değiştirmeyeceği, kurtuluş olmadığı gerçeğini anlatmak da devrimcilere düşüyor.

ABD’NİN İRAK SALDIRISI VE TÜRK HAKİM SINIFLARININ TUTUMU

ABD’ye uşaklıkta kusur etmeyen Türk egemen sınıfları, ABD’nin Irak’a saldırısına tam destek vereceklerini açıklamış bulunuyorlar. Bir dizi ayrıntılar ve pazarlıklar sürse de bu gerçek değişmiyor. Zaten Irak savaşının ön hazırlıkları için Türkiye’yi ziyaret eden ABD Savunma Bakan Yardımcısı Wolfowitz “Yalnızca Türkiye’nin fikirlerini almaya geldik. Türkiye olsun ya da olmasın Irak’a saldıracağız.” diyor. Buna karşın The Times’ın yapmış olduğu yorumda ABD’nin Irak saldırısında “Türkiye’nin desteği olduğu takdirde ABD’nin saldırı maliyeti %50 iner” tarzlı açıklamalarına, Türkiye’nin jeo-politik durumu da eklenince ABD’nin bu saldırıda Türkiye’yi gözardı edemeyeceği ve kullanacağı görülüyor. Diğer taraftan Türk egemen sınıfları “biz Irak’ın toprak bütünlüğünden yanayız. Bunun bozulmasını istemeyiz” diyerek Türkiye’nin bir yandan Irak’ın toprak bütünlüğünden söz etmesi bir yandan da Irak Kürdistanı’na asker yağması çelişik gözükse de anlaşılabilir.

Türk hakim sınıflarının karakteri gereği, kendi çıkarları ve doğal olarak ağa babaları emperyalist efendilerinin çıkarları için göstermiş oldukları bu ikiyüzlü tavır anlaşılır bir tavidir. Halkın gözlerinin içine baka baka yalan söylüyorlar. “Irak’a hareket istemiyoruz” derken, diğer yandan da “ABD saldırırsa başka çareimiz kalmaz” açıklamalarıyla bu saldırganlıktan kârlı çıkmanın hesabını yapıyorlar. Yukarıda da söylediğimiz gibi ABD Irak’a saldırmak için Türkiye’den izin istemiyor ya da pazarlık yapmı-

yor. ABD Türkiye’yi Irak’a saldırısında kullanmak için, Türk hakim sınıflarının iştahını kabartan öneriler sunuyor. Bunların başında misakı milli sınırları içerisinde yer aldığını her fırsatta ifade ettikleri Musul ve Kerkük petroleri geliyor ya da Türk egemen sınıfları bu saldırıda gözünü diktığı yer oluyor Musul ve Kerkük- demek oluyor ki Türk hakim sınıflarının Irak’ın toprak bütünlüğü gibi bir dertleri yok. Onun korkusu başka. Türkiye’nin korktuğu, Irak Kürdistanı’nda olası kurulacak olan ayrı bir Kürt devletidir. ABD’nin bu bölgeye yönelik planları ve Kürt savaş ağalarının ABD ile olan ilişkileridir. Türk hakim sınıflarını tepkilendiren ve korkutan bu iki olgudur. Türk hakim sınıflarının yıllardır PKK’ye karşı desteklediği Talabani ve Barzani’yle karşı karşıya geldikleri husus da budur. Her ne kadar Türkiye’nin kaygılarını gidermek için, Talabani özellikle altını kalın çizgilerle çizerek Irak’ın toprak bütünlüğü içerisinde bir federatif yapı oluşturmayı düşündüklerini söylese de ve yine çatışma ortamından uzak durmak için bu açıklamayı yapıyor. Diğer taraftan yine Talabani ABD dönüşünde savaş sonrasında Irak’ın üç bölünmesinin kesinleştiğini Kuzey’de bir Kürt federe devletinin kurulacağını; biri merkezde biri de Güney’de federatif yapının olacağını belirtiyor. Tüm bu planları Talabani kendi kafasından ortaya atmıyor. ABD ile yapmış olduğu görüşmeden sonra bunu açıklaması ABD’nin bu projeye ilişkisini de ortaya koyuyor.

Türkiye’nin en çok rahatsız olduğu nokta da burası. Çünkü Türkiye Irak’ın toprak bütünlüğü içinde dahi olsa Kürtlerin federatif bir yönetim kurmasına karşı çıkıyor. Bu federatif yapının bir anlamda bağımsızlık demek olduğunu ileri sürüyor. Bir de buna Barzani’nin Kürt Federe Devletinin başkenti Kerkük olması ge-

rektiğine ilişkin açıklamalarının eklenmesi ABD’nin bölgeye yönelik yaptığı dizaynın Türkiye’nin istediği bir durum olmadığını gösterir.

Bu nedenle hem ABD efendisine hizmette kusursuz görünerek hem de savaş durumunda Kürt savaş ağalarından önce davranarak, Irak Kürdistanı’na oldu bittiye getirerek operasyonlar planlıyor. Tansu Çiller’in, Irak’a saldırının başında olma talebi, Genelkurmayın açıklamaları Irak Kürdistanı’nda Türk askerlerini daha da kalıcılaştırmak için yeni takviyeler yapması bu planın parçalarıdır. Bu Türkiye’nin planı ama ABD buna izin verecek mi göreceğiz. Aslında Talabani ABD dönüşünde bu soruya da cevap vermiştir. “ABD yönetiminin, Türkiye’nin Kuzey Irak’a müdahale etmeyeceğinin tahmin edildiğine ilişkin açıklamalarına dayanarak, ABD’nin Türkiye’nin müdahalelerine karşı çıkacağını belirtiyor. Tüm bunlar şimdi görünen ve süreç içinde netleşecek olandır -Ama bugün net olan dün NATO’ya alınma karşılığında Kore’de ABD adına savaşan Türk hakim sınıfları, 11 Eylül sonrasında Afganistan işgalinde kendisine verilen rolü eksiksiz yerine getirip, ABD’nin verdiği bazı kısıntıları alırken, şimdi de Irak’a karşı saldırıda rolünü oynamak istiyor. Irak ve Türkiye halkları arasında hiçbir düşmanlık yokken, sırf kendi çıkarları ve bağımlı oldukları emperyalist sistemin karşılığı olarak acı ve gözyaşı halka çıkartılarak saltanatlarını sürdüren Türk hakim sınıflarının bu uşak politikalarını boşa çıkartacak olan iç dinamiklerdir. Anti-emperyalist mücadelenin bir parçası olan Türkiye topraklarında oluşturulacak bu yönlü güçlü ittifaklar yansımaları buralarda da bulacaktır. Bunu örgütlemek her zamankinden daha önemli bir görev olarak karşımızda duruyor.

Kitleleri anlamak ve değiştirmek

Sürecimizin esas halkası olan kitlelerle bütünleşmenin yollarını aramalıyız. Onları anlamalı, çözümleyip, örgütleme tarzları geliştirmeliyiz. Bunun için iyi bir ajitatör de olmak zorundayız. İyi bir ajitatör, düzenin çok yönlü siyasal teşhirini, örgütlülüğe kanalize edebilmelidir. Kitleyi iyi tanımalı ve güncel sorunları genelle bütünleştirebilmelidir. Lenin'in deyimiyle ajitasyon: "Yığınlara, örgütlenmelerinde yardım eder, onları birleştirir, bir ağızdan iş yapmalarını sağlar."

"Devrim kitlelerin eseridir." Bunu duymayan devrimci ve komünist yoktur herhalde. Ama bunun pratiğe yansıyışı çok farklı biçimler olarak: kitleye rağmen, kendini kitlenin ilerisinde gören ya da kitleyi sürütü tabi kendisi de kurtarıcı, kahraman oluyor- geri gören anlayışlar olarak yaşam buluyor.

Devrimciler ve komünistler, kitlelerin içinden gelenler olarak, insanlıktan çıkarılmaya çalışılan, özgürlükleri elinden alınan kitlelerle bütünleşmek, onlara önderlik etmek zorundadır. Buna uygun davranmayanlar (ne kadar iyi niyetli olursa olsun), egemenlere hizmet edecektir ve amacına, davasına yabancılaşacaktır. Kendine yabancılaşan önderlerin nasıl karşıtına döndüğünü tarih bize göstermiştir.

Parti ile kitle arasındaki ilişkiye Gonzalo şöyle değiniyor; "Yapmamız gereken, kitlelerin ve halkın kendi tecrübelerinin sentezini sunmak, onların örgütsel biçimlerini, mücadele biçimlerini geliştirmelerine yardım etmektir."

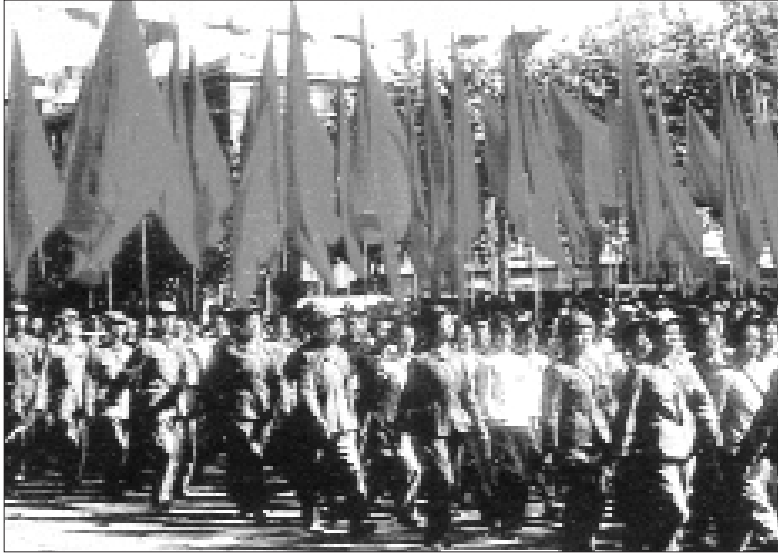
Uluslararası komünist hareketin tarihi, komünist partisi önderliğinde, kitlelerin muazzam gücünün açığa çıkarılarak emperyalizme, burjuvaziye, feodal gericiilere karşı nasıl cesurca ve fedakarca savaştıklarını göstermiştir. Bolşevik partisi önderliğinde savaşan Rusya halkları ve Çin Komünist Partisi önderliğinde yapılan Çin Devrimi en güzel örneklerdir. Kitleler, devrimden sonra da, iktidarda söz sahibi olarak devrimin sürdürülmesi, ülkenin yeniden inşası için canla-başla çalışmışlardır.

Sınıf bilincine ulaşmış ve dünyayı değiştirme cüretinde bulunan kitlelerden daha büyük bir güç yoktur. Onlara bu bilinci verecek olan ve dünyayı değiştirme eylemlerine katılmalarını sağlayacak biricik güç de komünist partisidir. Binyıllardır ezilen, sömürölen, binbir yalanla aldatılan, her türlü baskı ve şiddet araçlarıyla korkutulan, bastırılan, insanlıktan çıkarılan kitleler, dünyayı değiştirebilme bilincini ve gücünü kendiliğinden edinemezler. On-

lara bu bilinç dışarıdan verilir. Ve bu bilincin açığa çıkardığı kahredici gücü yönlendirmek Komünist Partisi'nin en acil, en birincil görevlerindedir. Ezen/egemenler her gün ideolojik bombardımanlar, şiddet eylemleri/terör, siyasi entrikalar... ile kitleleri yönetmek için aldatmakta, bastırmaktalar. Bu yüzden devrimci, komünistler daha çok -kitlelere en geniş biçimde onlarla kaynaşmak- onlara gitmek ve onları örgütlemek-savaştırmak zorundadır.

kü devrimi gereği gibi gerçekleştirmek için böyle olmak zorundayız- kabul edeceklerini hayal etmiyoruz. Dolayısıyla sebat etmek zorundayız ve kitleler Halk Savaşını, silahın değerini, önemini kavrayana dek çeşitli biçimler, zengin biçimler altında kitle faaliyetini sürdürmeliyiz..." Gonzalo

Bunun için kitleleri çok iyi tanımak ve anlamak zorundayız. Buna ezilenler olgusunu, derinlemesine kavramayla başlamalıyız. Ezenler ile ezilenler

KİTLELERİ ANLAMAK

"... Düşüncemiz açıktır, sınıfın bunu görebilmesi, anlayabilmesi ve kendi öncüsü olduğumuzu onaylaması, kendilerine önderlik eden bir merkeze sahip olduklarını halkın görebilmesi için zamana ve sınanmış tecrübeler ihtiyacımız var. Onlar bu hakka sahiptirler. Bilhassa kitlelerin ne kadar zamandır dolandırılmış olduğu gözönünde bulundurulursa... Bizler ise çalışmak, gerçekten onların öncüsü olduğumuzu onlara göstermek zorundayız. Biz, proletarya ve halkın bizi bugünden yarına kendi öncüsü ve yegane merkezi olarak-çün-

arasındaki çelişkiyi ve bu çelişkinin bir yönü olan ezilenleri anlamadan, hem politika üretmeyiz-ki ürettiklerimiz de yaşama yanıt vermede yetersiz kalacaktır- hem de onlarla bağ kuramayız. Nasıl yaşarlar, nasıl düşünürler, korkuları, sevinçleri, değerleri... Bunları anlamak için ezilen olgusuna birçok yönden bakmak, incelemek gerekir.

"Ezilenler ta içlerinde oluşmuş olan ikiliğin acısını çekerekler. Özgürlük olmaksızın kendileri olarak var olamayacaklarını keşfedeler. Ancak kendileri olarak var olmayı arzulamalarına rağmen, bundan korkarlar. Ezilenler, aynı anda hem kendi-

leridir, hem de bilinçlerini içselleştirmiş oldukları ezenlerdir..." diyor P. Freire, "Ezilenlerin pedagojisi" adlı kitabında. Ezilenler, sınıf bilincine sahip değillerse, ezenlere ulaşma eğilimini sürekli taşırlar. Bu eğilim "kafalarındaki insan modelinin" ezenin kişiliğiyle özdeşleşmesine yol açar. Ağanın yanında çalışmaya başlayan yoksul bir köylü, kahya olduktan sonra arkadaşlarını ağadan daha fazla ezer. Mülayim bir işçinin ustabaşı olduktan sonra nasıl ezmeye başladığını duymuş veya görmüşüzdür. Yetki alan bir yoksulun nasıl ezmeye başladığını, herhangi bir yoldan zenginleşen bir ezilmişin nasıl hemen de ezen kişiliğine büründüğünü görmüşsünüzdür. Ezenlerin yaşantısına duyulan hayranlık, özlem bir devrimci de de kıvrıntı dahi olsa onun koşulları olduğunda karşıtına dönme riski vardır. Devrime, yoldaşlarına ihanet edenler hep bu çelişkiyi tam çözümlenemediklerinden dolayı soysuzlaşmışlardır.

Yine bu çelişkinin ürünü olarak, ezilenler, yoksullar arasında, burjuvazi "tüketici-asaalak" zihniyeti yerleştirebilmiştir. Evinde yiyecek ekmeği bile bulunmayanların ellerinden Marlboro sigarasının eksik olmadığını herkes görmüştür. İhtiyacı olmadığı halde evine bir sürü ıvır-zıvır alan emekçiler, sürekli eşyalarını yenileme zorunluluğu hissetmeleri, eski eşyaları çabuk atmaları, halkımızın yamalı pantolon vb. giymeye çekinmesi, şimdilerde bilgisayar çılgınlığı... hep tüketici zihniyetin ürünleridir. Ezilenlerin, ezenlerin şatafatlı yaşamlarına olan özlemlerinin bir yansımasıdır.

Ezilenlerin, ezen kişiliğini

içselleştirmelerine başka bir örnek de ezilme durumunun, bu bağımlılığın durumunu farkedip de bir şey yapma cesareti olmayanlar. Mesela patronun ya da ağadan hırsını çıkaramayan ezilen, hırsını çocuklarından yada karısından alır. Onların karşısında kendini güçlü (bu güç kafasında içselleştirdiği ezenin gücüdür) hisseder. Diğer bir boyutuyla bu bağımlılığı farkedip de sınıf bilinci olmayanların bir eğilimi de, bu ezenlerin yaşantısına ulaşma çabaları, onları mafya tarzı örgütlenmelerin içine iter. Ezilenlerin bu kesitleri -uyarıları arasında devrimciler onların bilinçlerini değiştiremezlerse, ezenlerin safına geçmeleri kaçınılmaz oluyor. Dikkatinizi çekmişse devrimcilerin örgütlü olmadığı yerlerde böylesi işlerin çok döndüğünü görmüş/duymuşsunuzdur.

Ezilenlerin düşünce sınırları, onları çevreleyen durumun çelişkileriyle biçimlenmiştir. Bu sınırların dışına çıkmaları, ezenlerin çeşitli manipülasyon (kitlelerin cahil, bilgisiz, beceriksiz olduğu, onların “bilgili, becerikli” ezenlere ihtiyaç duyduğu vb.) ile çeşitli baskı biçimleriyle engellenir. Bu durum bir yandan özgürlükten korkmalarına, diğer yandan ise kendi durumlarını içselleştirip, kendilerini aşağılamalarına neden olur. Özellikle eğitim sistemiyle pekiştirilen bu olgu, okuyanların halk gözünde büyümesine neden olmuş, burjuvazi yönetici olarak, diğer okuyanları da düzenin doğal sürdürücüsü şeklinde içselleştirmiştir.

Ezenlerin bir yandan baskı ve şiddet araçlarıyla, diğer yandan düşünce ufuklarının gelişmesini engelleyen türlü yöntemler, ezilenlerin ezen kişiliği-

ni içselleştirmeleri, gözlerinde çok büyütmeleri yüzünden ezilenlerin kendi sorunlarına ve özgürlüklerine karşı edilgen kalmalarına neden oluyor. Bunu kırmanın yolu onlara bilinç vermek -ki bu görev devrimci ve komünistlerindir- ve örgütlenmelerini sağlayarak değiştirme gücünü hissettirmekle olur. Salt düşüncede kalan, eyleme dönüşmeyen bu bilinç körelmeye ve karşıtına dönüşmeye başlar. Bu çelişkiyi anlayabilmek, kendimizi dönüştürmek açısından da zorunludur. Saflarımızda görülen sekterizm, bürokratism bu çelişkiden besleniyor. İlk defa yetki -sorumluluk alan bir yoldaşın başlarda liberalken -bu ezilmişlik psikolojisinin yansıması olan emir verememe, karşı karşıya gele-meme- sonraları nasıl sekterliğe dönüştüğüne -bu da kafasında bizim doğrumuz olmadığından düzenin şekillendirdiği ezen kişiliğinin yansıması oluyor-tanıklık etmişizdir.

Bu çelişki ayrıca ezilenlerin, gerici değer yargılarına ve dine daha çok sarılmalarına neden oluyor. Ezilenler, durumlarının farkına varmadıkça, sömürülmelerini, ezilmişliklerini kaderci bir şekilde kabul ederler.

Bu durumun kırılması için ezilenlerin, ezenlerin yenildiğini, yıkılabildiğini görmeleri -ki bu mücadeleleri aracılığıyla olur- ve mücadelenin gerekliliğine inanmaları gerekir. Mücadeleye inanç, hem kitleler hem de devrimciler için olmazsa olmazlardandır. Onlara bilinç verirken ve örgütlerken yukarıda bahsedilen tutuculuk ve duygusal bağımlılık-değerlerine- asla gözden kaçırılmamalı ve karşı karşıya gelinmemeli. Yoksa siz de onların gözünde ezen konu-

muna düşersiniz. Daima ikna- eğitim yolu tercih edilmeli. Ezilenler, güzel bir dünyanın, özgür bir dünyanın hayaliyle daha da duygusallaşırlar. Bu duygular kendileri gibi ezilmiş olanlara daha bağımlı olmalarını sağlar. Diğer yandan sürekli aşağılanmışlık yüzünden saygı görmek isterler ve küçümsediklerini hissettiklerinde araya mesafe koyarlar. Devrimciler onların değer yargılarını rencide etmeden ve onları küçümsemeden yaklaşmak -diyalog kurmak- zorundadır. Sırf saygı gördüğü, kendisine değer verildiği için devrimcilere kapısını açan insan sayısı az değildir.

Ezilenler, ezenlerin varlık koşulunun kendileri olduğunu ve tüm insanlık dışı uygulamaların daha çok kar için olduğunu kavramalı ve bu sistemin değişmesinin ancak kendisinin kendisi gibi olanlarla birlikte müdahalesiyle, eylemiyle gerçekleşeceğini - insanlaşmanın tek yolunun ezilen insanlarla birleşmek olduğunu- anlaması zorunludur. Değişimin başlangıç noktası burasıdır. Devrimciler kitleyi önce bu noktaya getirmek zorundalar; örgütleme, savaştırma ikinci adımdır. Ancak bu noktanın derinleşmesi de örgütlü gücü hissettirmeden olamaz.

Ezilenleri daha iyi anlayabilmek ve onlara dönük oluşturacağımız politikaların yaşam bulması için çelişkinin diğer yönünü oluşturan ezenleri ve egemenlik araç-yöntemlerini de öğrenmek, tahlil etmek gerekir.

P. Freire'in ezenler hakkındaki tanımlarına başvuralım: “Ezenlerin bilinci, kendisini çevreleyen herşeyi egemenliğinin bir nesnesine dönüştürme eğilimindedir. Yeryüzü, toprak,

üretim, insanların yarattıkları insanların kendileri, zaman... herşey onun tasarrufundaki nesnelere statüsüne indirgenir. Sınır tanımaz tutkuları içinde ezenler herşeyi satın alabileceklerini düşünürler. Para herşeyin ölçüsüdür; kâr başlıca amaçtır. Ezenler, bir imtiyaz olarak daha fazlasına sahip olma tekellerinin-ezilenlerin hiçbir şeysiz kalma pahasına-ötekileri ve kendilerini insanlıktan çıkardığını anlamazlar. Sahiplenen bir sınıf olarak bencilce sahip olma peşinde oluşlarıyla, kendi mülkleri içinde boğulduklarını ve artık var olmadıklarını, sadece sahip olduklarını göremezler.”

Ezenler, varlık koşulu olan ezilenlerin, durumu farketme-

ye çalışıp, durumlarını kaderci bir şekilde kabullenmelerini sağlıyor. Ayrıca hurafeler, gizemcilik, büyü vb. ile de düşünme yetilerini kırıyor. Ezilenleri sadece dinle bölmüyor. Ulus, milliyet farklarını körükleyerek -milliyetçilik ve şovenizmi kullanarak- bir sınıfın bir kesimini satın alarak -mesela işçi aristokrasisi oluşturarak-kültür farklılıklarını kullanarak ezilenleri bölüyor. Bundan hem ekonomik çıkarı (savaş ekonomisi ve pazara hakim oluşu) hem de siyasal çıkarı (bu da ekonomik çıkarlarına hizmet ettiği gibi, güç gösterisi için gerekli) var.

Bugün her ezen/egemen kliğe bağlı bir medya grubu olması boşuna değildir. En etkili

Bugün her ezen/egemen kliğe bağlı bir medya grubu olması boşuna değildir. En etkili manipülasyon aracı olan medya hergün ideolojik bombardıman, yalan dolan ile kitleleri düşünmeyen, edilgen vb. kılıyor.

meleri için çeşitli yöntemlerle düşüncelerini dar tutmak, onları edilgen kılmak, boyun eğdirme/kabullendirme, bölme, asimilasyon gibi sonuçları hedefler. Ancak bu sayede egemenliklerini devam ettirebilirler. Askeri yöntem olarak devlet kurumu bir başına zaten “egemen sınıfın aracıdır.” Polis, ordu, hapishaneler ezilen sınıfa karşı kurulmuş ve geliştirilmiştir. Ancak bu yetmemekte (çünkü tarihte en zorba devletler bile halkın meşru olan isyanlarını engelleyememiştir) özellikle günümüzde şiddetin yanında, düşünceleri teslim almaya, gerçekleri bulanıklaştırmaya yönelik uygulamalar artmıştır. Din ile insanları bölmekle kalmıyor -ki böldüğünü daha rahat yönetiyor- ayrıca düşüncelerinin önüne geçme-

manipülasyon aracı olan medya hergün ideolojik bombardıman, yalan dolan ile kitleleri düşünmeyen, edilgen vb. kılıyor.

Ezenlerin çelişkilerinin en keskin yaşandığı yer olan parlamentoyu, ezilenlere demokratik, özgür düzenin aracı olarak yutturuyor. Gerçekte pastadan daha fazla dilim alma savaşının bir biçiminin yaşandığı parlamento, ezilenlere ancak “ezenlerin seçme özgürlüğü” verebilir.

Halkı cahil gören, aşağı-bilgisiz gören anlayışın ve düşünmez nitelikteki düzenin piyon sürdürücülerinin yettiği yer eğitim sisteminin kendisidir. Ezberci, milliyetçi, şoven, kaderci, dünyayı değiştirme gücünden yoksun “eğitim”, sadece düzenin sürdürücüsü olmakla kalmıyor; okuyamayan ke-

sim üzerinde burjuvazinin yerini yüceltiyor. “Cahil” olduğuna inanan halk, kendisinden daha “becerikli-bilgili-kültürlü” gördüğü burjuvaziye ihtiyaç duyuyor; en hafifinden bu durumu kabulleniyor. Bir düşünün parlamentoda, üniversitelerde kaç kişi toprağın nasıl sürüldüğünü, ekinin nasıl ekildiğini, buğdayın ekmeğe nasıl dönüştüğünü ya da ev inşa etmeyi, araba tamir etmeyi, yol yapmayı, kitap basmayı... bilir. Üretimden kopuk, asalak karakterdeki bu insanlar nasıl daha bilgili olduklarını iddia ediyorlar.

Devrimcilerin, halkı cahil, kendi yardımlarına-bilgileri boyutuyla- muhtaç gören, küçümseyici yaklaşımlar ezenlerin tavrı değil midir? Onlara hizmet etmiş olmuyorlar mı? Ya da “bir üniversiteli” kültür yaratmakla veya en azından bunu sürdürmekle, halkı ezmiş olmuyorlar mı? Devrimciler, halkı küçük görmemeli, onların kahredici güçlerinin ve üretimden gelen bilgi- tecrübelerinin alıcısı olmak zorundalar. Ancak bu bilinçle bir yaklaşım sunarlarsa kitlelerle kaynaşabilirler.

KİTLELERE

YAKLAŞIMLARIMIZ

Kitle-devrim ilişkisini doğru kavramak, doğru siyaset uygulamak için temel şarttır. Kitleye rağmen mi, kitleyle birlikte mi devrim yapacağız? Kitlenin hangi kesimine ağırlık vereceğiz? Sınıfları yeterince tanıyıp ayrıştırabiliyor muyuz?

Bu soruların cevabı sadece ezen-ezilen çelişkisini kavramakla çözülmez. Tarihin ilerleyişinin yasalarını, sınıf mücadelesinin yasalarını da kavramak gerekir.

Biz proletaryanın öncüsü ve örgütlü müfrezesiyiz. Neden

proletarya? Çünkü proletarya, burjuvazinin karşıtı doğan ve onu yok edebilecek en kararlı, en tutarlı, diğer sınıflara önderlik edebilecek sınıf bilincine sahip, tarihteki en son sınıftır. Proletarya, ezenleri burjuvaziye ve onun tüm kurumlarını ve değerlerini yıkıp sınıfsız-sömürsüz bir dünyayı kurabilecek tek sınıftır. Proletaryanın tarihsel misyonunu kavramayan ya da eksik kavrayan tüm devrimci, komünistler günün sorunlarına ve geleceğe dair sorunlara doğru çözüm getiremeyecektir. Aynı şekilde tarihi yorumlamada yanılacak ve dün-bugün-yarın arasındaki diyalektik bağı yakalayamayacaklardır. Proletaryanın ideolojisini kuşanmak, salt sınıfsal özelliklerine göre şekillenmek değildir; yani disiplinli, çalışkan olmak, insani değerleri, yaratıcılığını, düzeni değiştirme gücünü almak demek değildir. Bunlar da zorunludur, ama yetmez. Proletaryanın tarihsel misyonunu kavramak ve devrimin yolunu buna göre çizmek, günün sorunlarına bu bakış açısından politika üretmek, yarını bugünden kurmaktır, proletarya ideolojisini kuşanmak. Her olaya, her soruna bu ideolojinin penceresinden bakmak sağlıklı, berrak ve tu-

tarlı bir siyaset izlememizi sağlar.

Biz Proletarya Partisi'nin militanları, proletaryaya ve köylülüğe öncelik vermek üzere, tüm emekçi kitleyi örgütlemek, eğitmek ve savaştırmak zorundayız. Bunun için tarihin, sınıf mücadelesinin yasalarını öğreneceğiz; kitleyi iyi tanıyacağız. Bu bilgileri çeşitli yöntemler üretmek ve araçlar bulmak için kullanacağız. Kitleleri tanımak için incelemeler yapmak süreklilik arz etmeli; yoksa sürecin ve kitlelerin gerisinde kalırız. Kitleler hakkında ne öğreneceğiz, bu bilgileri nasıl kullanacağız?

Onların ezilmişlik psikolojisini, sınıfsal alışkanlıklarını, uluslarını, dinlerini-mezheplerini, kültürlerini, devlete, düzene, devrimcilere bakışlarını, diğer din-mezhep ve milletlerle ilişkilerini, ekonomik sorunlarını, taleplerini, feodal değerlerini, kadına-erkeğe bakışlarını, sınıf bilincini ne kadar aldıklarını, sosyal yaşantılarına dair en küçük ayrıntıyı... kısacası onlara ait herşeyi öğrenmek zorundayız. Onların tüm çelişkilerini anlayıp bunlara çözüm getirmek için onları çok yönlü tanımalıyız. Bu bilgi edinme sürecini her hücre ve komite düzenli ve sistemli yapmak zorundadır. Bu bilgileri komitede biraraya getirip alanımızdaki kitleler hakkında bütünlüklü bir bilgiye sahip olacağız. Böylece onlara ne vereceğimizi, nasıl vereceğimizi kafamızda netleştirmiş olacağız. Ajitasyonumuza daima günlük-güncel sorunlardan başlatarak sistemle bağını kurup onu devrime kanalize edeceğiz. Onların özel sorunlarıyla da ilgilenmeli ve yaşanan sorunun sistemle bağını kurmalıyız. "Kitlelerden kitlelere" il-

kesi budur.

Kitlelerin sorunlarına çözüm bulurken ya da onları örgütlerken kesinlikle niyetlerle değil, kitlelerin nesnel ihtiyaçlarını gözönüne almalıyız. Ama kitleler bu nesnel ihtiyacı kavramamışsa veya korkuyorlarsa, onlara kavratana ve bize güvenmelerini sağlayana kadar ısrarla çalışmalıyız. Bu konuda Mao iki ilkeye dikkat çekiyor: "Birincisi kendi kafamızdan yakıştırdığımız ihtiyaçlar değil, onların gerçek ihtiyaçları; ikincisi, bizim kitleler adına kararlaştırdığımız istekler değil, kitlelerin kendi başlarına aldıkları kararlar."

Kitlelere yaklaşımımızdaki sorunlardan biri ajitasyon ve propagandayı kavramayışımızın yarattığı sonuçlardır. Özellikle burjuva eğitimi almış genç yoldaşlarda görülen bu eksiklik, iyi bir ajitator olmayışını "propaganda" ile kapatmaya çalışması ile daha da büyüyen kitleden koparabiliyor. Ajitasyon, siyasal teşhir, güncel ve özel sorunların sistemle bağını kurabilme, korkularının-kaygılarının kaynağını açıklayıp bunları sistemin nasıl yarattığını açıklayabilmeyi gerektirir. Bunu yapabilmek için ülkenin ve kitlenin gündemini bilmek, bunların yorumunu yapabilmek; genel olarak kitleyi, özel olarak da insanları iyi tanımak gerekir. Çözüm olabilmek için de örgütlenme tarzlarını, partiyi tanımalı. Yani işin özcesi ajitasyon, siyasal yetkinlik gerektiriyor. Bunun herkeste aynı derecede olmaması doğal; kimse doğuştan iyi bir ajitator olmuyor. Emekle, çabayla, yoğunlaşmayla, bilimsel bir donanımla iyi bir ajitator olunur. Asıl sorun, bu gerçekliğini görmeyen ya da kabullenmek iste-

meyen ya da kitlenin önünde “herşeyi bilirim” pozlarına bürünen bazı yoldaşların bu gerçekliklerine göre davranıp, eksikliklerini giderme çabası yerine, kitabi bilginin ezberi şeklinde darlaştırıp olur olmaz yere sokuşturdukları, nesnel durumla ilgisi olmayan “propaganda” yapımlarıdır. Biz söyleyiz-böyleyiz, sosyalizm-komünizm şöyle böyle... Bu anlayış bırakın kitleye bilinç taşımayı aksine kitleyi o yoldaştan, dolayısıyla onun temsil ettiği partiden uzaklaştırıyor. Bu yoldaşların pratiği küçük burjuva ideolojisinden besleniyor. Çok bilmişlik, kitleyi küçümsemek, cahil-bilgisiz görmek, saygı görmek istemek -haketmediği halde- bölük pörçük bilgileri, yüzeysel bilgileri, kulaktan dolma bilgileri çok şeymiş gibi görmek, nesnel durumdan kopuk hareket etmek... küçük burjuvanın sınıf karakteridir; sınıf bilinçli proletaryanın değil.

Biz sınıf bilinçli proletaryanın ideolojisini kuşanmalıyız; kişiliğimizi, siyasetimizi bu ideolojinin ışığında donatmalı, yetkinleştirmeliyiz. Bu kısa zamanda olacak bir iş değildir. Yoğun bir araştırma-inceleme faaliyetinin yanında, partinin verdiği görevlere sıkı sarılarak ve her faaliyetimizden ve başka yoldaşların faaliyetinden/hatalarından dersler çıkarırsak bu süreyi kısaltabiliriz.

Kitleye yaklaşımdaki başka bir eksiklik de “geçinmecî kitle çizgisidir.” Bazı yoldaşlar, “halk için”, “parti için” bir sürü fedakarlıkta bulunmuş, riske girmiş vb. Sanki kendisi için de mücadele etmiyor, sanki ezilenler kategorisine girmiyor da lütufta bulunup halkın kurtuluşuna “yardım” ediyor. Kendisiyle düzen arasındaki çelişki-

yi, insanlık dışılaştırma ile kendisinin insanlaşma çabası arasındaki çelişkiyi yok sayan, görmeyen; ayrıca halkın özgürleşmeden kendisinin de özgürleşemeyeceği, insanlaşamayaacağı ilişkisini de göremeyen -buna ideolojik körlük de diyorlar- bu yoldaşlar kitle üzerinde hak iddia ederler. Yiyeceğini, giyeceğini, barınmasını kitle karşılamak zorunda; çünkü o onlar için “büyük fedakarlıklar”da bulunuyor ve “ölümü” göze alıyor.

Bu düşünüş tarzı kitlelere ne veriyordur? Hiçbirşey! Tam tersine kitleyi sömürüyorlar, uğruna savaştıkları davaya zarar veriyorlar. Bunun önü alınmazsa varılacak yer kendine yabancılaşmadır, sonraki durak elveda proletarya!

Bu düşünüş tarzını biraz daha irdeleyelim. Tarihte iki dünya savaşının etkisi ile o zamanki egemenlerin/emperyalistlerin somut durumu ile bugünkü durumu arasındaki farkları inceleme ihtiyacı duymaz. Kitlelerin o zamanki durumuyla bugünkü durumunun farkını inceleme ihtiyacı duymaz. Dolayısıyla sınıf mücadelesinin yasalarından da bihaber olduğundan -ki bunları tarihi incelemeyen öğrenmek imkansız- sınıf mücadelesinin bugün aldığı biçimi de anlayamayacak. Yine dolayısıyla kitlelerin somut durumlarını genelle birleştiremeyecek, ruh hallerini anlayamayacak ve onlarla diyalog kurmakta bile zorlanacak. Sadece bununla kalsa iyi... Kitleyle kaynaşamamanın, onları örgütlememenin yöntemsizliği içerisinde sonunda bir çıkmaza girer. Eğer bu çelişkiyi eski düşünüş tarzıyla çözümlenmeye kalkarsa -yani sorunun kendi düşünüş tarzında olduğunu anla-

maz ve onu değiştirmeye girişmezlerse- somut koşulların somut tahlilinden muzdarip olduğundan, sorunu kendisinde değil kitlelerde arayacaktır. Çünkü kendisi onlar için koşturmuştur, “fedakarlıklarda” bulunmuştur. “Bu halk adam olmaz” demeye başladı mı kitleyle arasındaki çelişki, egemenler/burjuvazi lehine çözülmüştür. Bu yoldaşlar niyetlerinden bağımsız, burjuvaziye hizmet etmiş olmakla kalmayıp, kendilerine -yani davalarına, değerlerine- yabancılaşmaya başlarlar.

Geçinmecî kitle çizgisinin kitle ile ilişkileri de siyasal olmaktan uzaktır. Kitlelerin geri yanlarıyla uzlaşan, ahbap-çavuş ilişkileri kuran, evin “reisi” erkekle diyalog kurup, kadını yok sayan pratikleri oldukça fazladır. Kitleye ya liberaldir -geri yanlarıyla uzlaşan- ya da sekte -onları küçük gören, değerlerine, fikirlerine saygı göstermeyen-dir. Her ikisinde de kitleye bilinç verme, onları bir adım daha ileriye taşıma kaygısı yoktur. Bu yoldaşlar, kitle karşısında sadece kendilerini temsil etmedikleri için, kitle nezdinde partiyi ve devrimcileri marjinalleştirir, koparır.

Bu çizgi gıdasını felsefi olarak idealizmden (en çok subjektivizme takılırlar) ideolojik olarak küçük burjuvadan alır. Siyasete yansımaları sekte, kitlelerden kopmadır. Örgütsel alana yansımaları ise yüzeysel çalışma tarzı ile ve Parti ruhundan yoksun oluşuyla olur.

Bazı yoldaşlar da toplumsal kökenleri yüzünden sosyal yaşamda edilgen kalıyorlar. Özellikle kadın yoldaşlardaki bu edilgenlik, örgüt içinde sorumluluk almaktan çekinme, varolanla yetinme şeklinde, kitle ile

ilişkilerde pasif, liberal, cansız olmaları şeklinde yaşam buluyor. Biz kitlelere gitmek, onların bilinçlerini yükseltmek zorundayız. Devrim için başka yol yok. Bu yoldaşlar, feodalizmin oluşturduğu bu duvarları yıkmalıdır ve daha aktif, atılgan, canlı olmalıdır. Eski alışkanlıklar, yaşam tarzımız kendiliğinden gitmez. Yoğun çaba, emek gerekir.

Kendini halka adamak, yeneden şekillenmeyi ve sürekli yenilenmeyi gerektirir. Eğer kendimizi halkın üstünde görüyorsak, varolan durumla yetiniyorsak, mücadeleye göre şekillenmiyorsak, eski sınıfımızdan kopamamışız demektir. Eski sınıf yaşantımızı -kısmen de olsa- özlüyoruz demektir. Biz öncelikle kendimiz için mücadele ediyoruz; yani biz de bu düzenden ve düzene ait tüm kötülük ve pisliklerden hoşlanmıyor ve nefret ediyoruz. Eziliyoruz, sömürülüyoruz, insanlıktan çıkarılıyor, özgürce yaşayamıyoruz... Bu mücadele için yani ezenleri yok etmek için önce "ben"e savaş açmalı ve özgürleşmenin, insanlaşmanın tek yolu olan "birlikte", "kollektif" bir şekilde, tüm kötülüklerin kökeni olan ezen/egemenlere karşı savaşmalıyız. **İlk adım "ben"e savaş açmaktır;** çünkü ezenlerin/burjuvazinin özü, varlık koşulu "bireyciliktir". İnsanlaşmanın, özgürlüğün özü "kollektiftir". Bunun üzerine iyi düşünün. Karşımıza dünyanın, toplumun yeni ve derin gerçekleri çıkacaktır.

Bilginin sınırı olmadığına göre ve çelişkiler de bizim yaşamımızla sınırlı olmadığına göre biz daima yetkinleşme ihtiyacı duyacağız. Bilgi edinme, öğrenme süreci bu bakımdan sonsuzdur. Ama aynı zamanda

bildiklerimizi başkalarına-yoldaşlarımıza ve kitleye- öğreteceğiz. Bu yüzden hem öğrenci hem öğretmen olacağız. Kitlelerden öğreneceğimiz o kadar çok şey var ki; yeter ki bu kapıyı bir aralayın. Kitleyle bağ kurma, diyalog sorunumuz varsa örgütlenme işini şöyle bir erteleyin; önce onları tanımaya çalışın. Onların olduğu her yere; özellikle sistemle çelişkilerinin derinleştiği yerlere gidin. Fabrikadaki işçiyle, tarladaki köylüyle, mevsimlik işçiyle, hastane kuyruğundaki, maaş kuyruğundaki, ekmek kuyruğundaki, iş kuyruğundaki, evrak kuyruğundaki insanlarla konuşun, izleyin. Çöp toplayan insanlara iki çift sıcak söz söyleyin. İnsanlar/ezilenler tam bu noktada zaten birikmiş öfkelelerini ve çaresizliklerini biriyle paylaşma ihtiyacı duyarlar. Onu dinleyecek birini, hele de onca ezilmişlik duygusu içinde kendisine değer veren, saygı duyan, insan yerine koyan birini hemen sahiplenirler ve size sevgilerini verirler. Onlarla sıcak bir diyalog kurabildiniz mi onların dünyasına girdiniz demektir.

Bu yakaladığınız sıcaklık bizi besleyecek, size güç katacak. İnsanları sevmek, ruhların kaynaşmasıyla başlar ve artar. İnsanların ruhlarını kazandığını hissetmek bir devrimci için en büyük mutluluklardan biridir.

İnsanları, halkı seven ve onlara inanan bir devrimci, kitleler ne yaparsa yapsın asla onlara olan inançlarını yitirmez. Onlara sekterleşmez, onlardan uzaklaşmaz. Kitlelere duyulan bu güven ve sevgi Parti'ye de yansır. Çünkü halkı kurtuluşa götürececek biricik araç Parti'dir. Partiyi geliştirmek, korumak halkın kurtuluşu için

zorunludur. Bu bilinç Parti'ye bağlılığı geliştirir, yoldaşlık ilişkilerini pekiştirir.

Halkı değiştirmek zordur. Çünkü binlerce yılın köhnemiş değerleri, ezilmişliği üzerlerinde karabasan gibi dolaşmaktadır. Bir devrimcinin veya bir kadronun ne kadar yoğun bir çaba-emek ve uzun bir süreç sonrası değiştiğini düşünürseniz halkı değiştirmek için daha çok sabır ve özveri gerektiğini daha iyi anlayabilirsiniz. Kendinizi bir düşünün! Nasıl zor değiştiniz; üstelik daha çok değişmeniz (yetkinleşmeniz) gerekiyor. Bunun bilinciyle halka yaklaşmalıyız.

Şunu unutmamalıyız, hem değişeceğiz hem değiştireceğiz. Bunlar ayrı ayrı yaşanacak süreçler değildir, aynı anda yaşanacak. Ne olumluluklarımızı görmezden geleceğiz ne de onları büyüteceğiz. Olumsuzluklarımızı da ne görmezden geleceğiz, ne de onların altında ezilip kendimize güvensizliğimizi artıracacağız. Kendimizi sadece olumsuzluklarımızla değerlendirmek bizi dar dünyalara hapseder, korkularımızı büyütür. Sürekli, düşünüş tarzımızı pratiğimiz ve öğrendiklerimiz ışığında yeniden şekillendirmeliyiz. Herşeyin olumlu ve olumsuz yanının bir arada ve mücadele halinde olduğunu; eski ile yeninin de aynı şekilde yaşamda yer aldığını, her düşünüşte, her nesneyi, olayı, kişileri değerlendirmemizde akılda tutacağız ve buna göre hareket edeceğiz. O zaman teori ile pratiğin uyumunu yakalamış olacağız. Başarılarımızın getirdiği mutluluk, bizim görevlerimize daha çok sarılmamızı, eksikliklerimize daha çok yönelmemizi sağlayacaktır.

Tarih, bize şunu göstermiş-

tir: “En güzel değerler, en zor koşullarda yaratılan değerlerdir.” Ve en güçlü insan büyük fırtınalardan çıkmış insandır.

KİTLELERLE VE PARTİYLE HERŞEY MÜMKÜNDÜR!

Proletarya Partisi 2 OPK'dan sonra girdiği olumlu yönelimi kitle alanında sürdürmedi. Örgütsel sorunlarla uğraşmaktan kitleyle bütünleşemedi. Bu durum Parti'nin kitlelerden kopmasına ve marjinalleşmesine yol açtı. Ayrıca kitlelerden kopmanın getirdiği birçok hastalık, örgütsel sorunların üzerine bindi.

“Sınıf bilincini, Parti bilincini, Önderlik bilincini kuşan” kampanyası, bu durumun düzeltilmesi içindir. Yüzümüzü sınıf mücadelesine ve kitlelere dönmemiz, kırılan Parti bilincinin iyileştirilmesi ve Parti'nin geliştirilip, kitlelerle bütünleşmesinin sağlanması; bu ikisine paralel önderlik misyonumuzu layıkıyla yerine getirmemiz, sürecimizin en acil sorunlarıdır.

Bu durumun düzeltilmesinde, her Parti militanı ve üyesi kendine düşen sorumluluğu olduğunu bilmelidir. Her militan Parti'yi daha iyi tanımalı, Parti'nin sorunlarına kafa yormalı, Parti'nin merkezi politikalarını, yaratıcı bir şekilde alanına uygulamalıdır. Parti birliği olmadan, karşı-devrimin muazzam boyuttaki örgütlü gücünü altedemeyiz ve kitlelerle kaynaşamayız. Her militan, Parti'nin bir parçası olduğunu ve parçalar olmadan bütünün olmayacağını bilmeli ve buna göre şekillenmelidir. Bütünün niteliğini (sağlamlığını) parçalar belirler.

Önderlik bilincini kuşanmak, hata ve zaaflarımızdan

arınarak gelişmek ve Parti bilincini geliştirmekle mümkündür. Parti bilincini geliştirmek Parti'nin tarihteki zorunlu rolünü, kitlelerle ilişkisini (kitlelere önderliğin zorunluluğunu), Parti'nin işleyişini-yaşamını bilmek ve içselleştirmekle mümkündür. Sınıf bilinci de bir bütün Marksizm-Leninizm-Maoizm'in tarihinin ve ilkelerinin incelenmesi, kavranması ile bu teorinin ışığında kitlelere yüzünü dönmekle mümkündür. Bu üç bilinç kırılması, birbirine kopmaz bağlarla bağlıdır.

Nereden başlayacağız? Bütünü yakalamak için parçalardan başlayacağız. Yani kendimizden; düşünme, çalışma, örgütlenme tarzımızdan... Her biri üzerinde ayrı ayrı kafa yorup, bunların arasındaki bağı kuracağız ve pratikte sınavarak geliştireceğiz. Düşünme tarzındaki değişim pratikte çalışma tarzında ifadesini bulur. Çalışma tarzı da örgütlenme tarzına yansır.

Sürecimizin esas halkası olan kitlelerle bütünleşmenin yollarını aramalıyız. Onları anlamalı, çözümleyip, örgütlenme tarzları geliştirmeliyiz. Bunun için iyi bir ajitator de olmak zorundayız. **İyi bir ajitator, düzenin çok yönlü siyasal teşhiri, örgütlülüğe kanalize edebilmelidir.** Kitleyi iyi tanımalı ve güncel sorunları genelle bütünleştirebilmelidir. Lenin'in deyişiyle ajitasyon: “Yığınlara, örgütlenmelerinde yardım eder, onları birleştirir, bir ağızdan iş yapmalarını sağlar.”

Parti'nin merkezi politikasını özele nasıl uyarlayacağımız noktasında kafa yormalı, bu konuda öznelci davranmamalıyız. Halk Savaşı'nı daha derin araştıracağız. “Sürekliliği sağlan-

mış gerilla savaşını yaratmak ve Parti'yi kırsalda inşa etmek” şiarımıza uygun olarak tüm alanlar kendilerini alanlarını buna göre şekillendirmelidir.

İşçi alanı, kendi faaliyeti yanında buradaki gelişmelere de duyarlı olmalı, devletin yüzünü, kitlelere işçi alanından her yönüyle haykırmalıdır. Lojistik, insan aktarım vb. şeylere kafa yormalı, savaş geliştirme yarayacak her aracı kullanmalıdır.

Gençlik, kendi faaliyetinde savaşın geliştirilmesini esas almalıdır. Gücünü, bu perspektife göre yoğunlaştırmalıdır. Okulda, mahallede, atölye-fabrikada kırsaldan gelen insanlara yoğunlaşmalı, onları Parti'ye aktarmalıdır. Ayrıca savaşın her türlü ihtiyacının karşılanması için kafa yormalıdır.

Semt, kırsaldan gelen göçü kendi lehimize çevirmede etkili alandır. Bu avantajı iyi kullanılmalıdır. Kırsaldan göçenlerin en benimsediği örgütlülük olan derneklere gidilmeli, bu dernekler geliştirilmelidir. Ayrıca başka örgütlenme tarzları geliştirilmelidir. Mesela yoksulluğun etkisini azaltmak için yardımlaşma içerikli örgütlülükler kurulabilir. Ya da mevcut sorunlarını çözebilecek legal veya illegal örgütlenmeler yaratılabilir. **Devrimciler, asla mücadele biçimlerini bir kalıba veya bir alana sıkıştırmaz.** Eğer ihtiyaçları ve somut koşulları net bir şekilde kavratsak buna uygun örgütlenme tarzı yaratmamız zor olmayacaktır.

Yolumuz uzun, işimiz zor; ama imkansız değil. Biz bu işi başaracağız. Mao'nun dediği gibi: “Çok yönlü, sıkı çalışma, sade yaşam yürüyüşümüzün ilkesi olmalıdır.”

Uluslararası Ceza Mahkemesi ölü doğdu

UCM Amerikan emperyalizminin yıpratılması amaçlı AB planının önemli bir aracı olarak işlevlendirilmiştir. Mahkeme Amerikan saldırganlığının yargılandığı ve teşhir edildiği bir platform olarak inşa edilmek istenmektedir. Ancak Avrupalı emperyalistlerin mahkemedan beklentisi bununla sınırlı değildir. Çıkarlarının gerektirdiği durumlarda yarı sömürge devletlerin iç işlerine karışmak ve böylelikle bu devletlerin ekonomik ve siyasal yapılanmalarını kendi istem ve ihtiyaçları doğrultusunda değiştirebilmek için mahkemeyi kullanmaktan çekinmeyeceklerdir.

Soykırım, işkence, ağır savaş suçları ile saldırganlık suçlarının yargılanacağı uluslararası bir yargı mercii olarak Uluslararası Ceza Mahkemesi'ni kuran Roma Tüzüğü 1 Temmuz 2002 tarihinde yürürlüğe girdi. Tüzüğün yürürlüğe girmesiyle birlikte UCM'nin olası yargısal pratiği ile ilgili tartışmalar da alevlendi. İlk bakışta devletler tarafından kovuşturulması mümkün olmayan, kovuşturulmayan suçların ve suçluların yargılanabilmesine kapı açtığı düşünülerek olumlu bir adım olarak karşılanan UCM'nin, birçok devletin Roma Tüzüğü'nü onaylaması ve dahası mahkemeyi kuran ve işleyiş kurallarını koyan sözleşmenin eksiklikleri nedeniyle ölü doğduğu söylenebilirse de bu girişim daha yakından ve çok boyutlu bir şekilde incelenmeye değer.

Öncelikle belirtmeli ki ceza yargılaması konusunda uluslararası bir mahkemenin kurulması düşüncesi yeni bir düşünce değildir. **Özellikle kapita-**

list gelişimin emperyalist aşamaya evrildiği süreçte oluşmuş bir düşüncedir. Zira bu süreçte emperyalistlerin ticari ve sınai faaliyetlerinin ulusal sınırlar dışında da korunması, güvence altına alınması bir gereklilik olarak ortaya çıkmıştır. Proleter devrimlerin ve ulusal kurtuluş mücadelelerinin emperyalist tahakküme karşı tarihe altın harflerle not düştüğü süreçte karşılıklı imzalanan uluslararası anlaşmalar sömürge ve yarı sömürge ülkelerdeki emperyalist faaliyete yeterli güvence ve korumayı sağlayamamaktaydı. İşte bu durum bazı suçlar için yargılama yetkisinin ulusal yargı makamlarından alınıp, uluslararası bir yargı merciiine verilmesi düşüncesini palazlandırdı. Tabi ki emperyalistler böyle bir mahkemenin kurulmasının gerekçesi olarak bu ihtiyaçlarını değil de, her zaman olduğu gibi düşüncelerini şekere bulayarak; insanlığın gelişmesi ve insan haklarının temini biçiminde ifade ettiler. Ancak emperya-

lizm iki büyük paylaşım savaşına girdiği bu süreçte böylesi bir yargı organını oluşturamadı. Öyle ya tüm dünyayı kan ve barut kokusuna boğanların proleter ideolojinin dünyanın beşte üçlük bir kesiminde şu veya bu şekilde etkin olduğu bir dönemde uluslararası bir yargı organını kurması kendi temellerinin daha ciddi bir biçimde sarılması da yol açabilecekti. 20. yüzyılın ikinci yarısında etkili olan soğuk savaş koşulları da uluslararası bir yargı organı oluşturulması düşüncesinin rafa kaldırılmasını sağlayan bir etken oluşturdu.

Bugün ise konumuz olan Uluslararası Ceza Mahkemesi'nin, işin içinde (kuruluş hazırlıkları safhasında) ABD de varkenki asıl işlevi/misyonu; dünya halkları nezdinde teşhir olmuş, suçları ayyuka çıkmış, halk düşmanı kimlikleri deşifre olmuş uşaklarını "düzmece" bir yargılama sonucu "mahkum" ederek, azmettirici pozisyonlarının üstünü örtmek ve halkların öfkesini dizginleyerek kendi potalarında eritmektir. Bunun esas amaç olduğunu mahkemenin yapısını ve yargılama alanını yakından incelediğimizde daha net olarak göreceğiz. Burada benzer işlevli, yine BM tarafından kurulan ve işletilen Eski Yugoslavya İçin Ceza Mahkemesi (TPIY-USSM)'nde Miloşević vd. uşak-kasapların "yargılanması" örneklenir. Bu durum, ABD'nin usul açısından itirazları ve endişelerinden kaynaklı süreçten çekilmesine rağmen esas olarak değişmemiştir. ABD'nin tutumundaki değişim (UCM faaliyetinden çekilmesi) Almanya ve Fransa'nın başını çektiği AB ülkelerinin, UCM

sorununu da ABD ile olan ilişkilerinde yeni bir saldırı malzemesi kılmaları sonucunu doğurmuştur. Ancak bu tali bir durumdur.

UCM'İN YAPISI

"Mahkeme, BM ile ilişkili olarak Hollanda'nın Lahey kentinde kurulacaktır." Bu hükümdeki BM ile ilişkililik hususu son derece önemlidir. Zira bu kural UCM'yi kuran Roma Tüzüğü'nde hüküm olmayan hallerde BM kurallarının geçerli olmasını getiren bir kuraldır. Bu durumun altını çizerek devam edelim. "Mahkeme uluslararası tüzel kişiliğe sahip olarak, mahkeme başkanı, temyiz bölümü, mahkeme bölümü, ön yargılama bölümü, savcılık ve sekretaryadan oluşmaktadır." Burada da tüzel kişilik deyimi sorunludur. **Zira tüzel kişiliği olan bir kuruluş kendi işleyiş kurallarını ve faaliyetini belirleme yetkisine sahip olmalıdır. Oysa UCM düzleminde mahkemenin böylesi bir yetkisi ve buna uygun organları yoktur.** Görüldüğü gibi organlar salt bir yargılama pratiğini gerçekleştirmek üzere oluşturulmuştur. Diğer yandan mahkemenin kuruluşuna olanak sağlayan Roma Sözleşmesine taraf olan devletlerin mahkemeye ne şekilde müdahale edeceğine dair bir kural da konulmamıştır. Bu halde mahkeme işleyiş kuralları ve faaliyeti anlamında BM'ye ve dolayısıyla BM Güvenlik Konseyine tabi olacaktır. Bu noktayı biraz daha açalım. İlke olarak tüm burjuva hukuk sistemlerinde yargı bağımsızlığından ve hakim güvencesinden bahsedilir. Ancak iş pratiğe gelince ege-menler her yol ve yöntemle

yargı erkine müdahale etmeye ve kararları etkilemeye çalışır. Hassas olunan konular veya suç tipleri için özel mahkemeler ve özel yargılama kuralları vaz etmekten çekinmezler. Örneğin ülkemizdeki 2845 sayılı DGM kanunu buna tipik örnek teşkil eder. Bu kanunla hızlandırılmış yargılama adına delil toplama yöntemleri sınırlandırılmış, savunma hakkının kapsamı daraltılmıştır. Kolluğa yüklenen delil toplama işi, terörle mücadele adı altında adalet kaygısından uzak bir anlayışla gerçekleştirilmektedir. İşkence olağan bir uygulamaya dönüşmekte, istihbari bilgiler delil kabul edilebilmektedir. Doğal hakim ilkesine göre kurulan mahkemeler ise daha farklı işleyiş kurallarına tabi olarak faaliyet yürütmektedirler.

İktidarlara yargı erki karşısında bu gücü veren yargı kurumunun işleyiş kurallarını koyma yetkisine parlamento ve benzeri yasama organları aracılığıyla sahip olmaları ile yine hakimler ile savcıların atama ve özlük işlerine hükümetler vasıtasıyla müdahale edebilmeleridir. Bağımsız bir yargının işleyiş açısından bu güçlerin müdahalesinden arındırılması gerekir. Ancak bu halde bağımsız bir yargı erkinden bahsedilebilir. Oysa UCM'nin işleyiş kurallarını belirleyecek, işlemeyen mevcut kuralları değiştirecek bir organı olmadığından Roma Sözleşmesi gereğince hem anlaşmaya taraf devletler meclisince, hem de BM-GK tarafından etki altına alınabilecektir.

Yargıçların seçimine gelince; mahkemenin 18 yargıcı sözleşmeye taraf devletlerce gizli oyla seçilecek; yargıçlar,

bağımsız olarak hakim güven-cesi ile hareket edecek ve 3+6=9 yıl görev yapacaktır. Gizli oyla seçim kuralı mahkeme savcılığı için de geçerlidir. Ancak burada sorun seçilen hakim ve savcının göreve başlamasını BM Güvenlik Konseyi'nin engelleyip engelleyemeyeceğidir. Sözleşme, seçimin Roma Sözleşmesine taraf devletlerce yapılacağı kuralını koymakla BM çatısı ve doğal olarak BM kurallarına tabi mahkemenin statüsünde karma bir sistemi benimsediğini ortaya koymaktadır. UCM örneğinde bu durum biraz da kaçınılmazdır. Uluslararası bir mahkemenin BM benzeri uluslararası çatı örgütüyle ilişkilendirilmesi zorunluluktur. Hal bu iken **UCM üzerinde BM'nin tam olarak belirleyiciliğini kabul etmek mahkemeyi işlevsiz kılmaktan başka anlama da sahip değildir.** Dahası BM-GK'nın asli 5 üyesinin sahip olduğu veto yetkisi dikkate alındığında mahkemenin oluşturulması, hakimleri ve savcısının seçilmesi bile başlı başına bir sorun olabilecek, seçilmeleri halinde de bu 5 üyenin istemleri, ihtiyaçları dahilinde belirlenecektir. İşte bu durum mahkeme üyeleri ile savcısının seçiminde sözleşmeye taraf devletlerin etkin olması kuralıyla bir nebze olsun hafifletilmeye çalışılmıştır. Ancak bu kuralın ne kadar işleyeceği ve BM-GK'nın 5 asli üyesinin bu seçimler karşısında takınacakları tavır bugün için yeterince net değildir.

Mahkeme mali açıdan tamamen BM'ye bağlı olacaktır. Bütçe gerekleri BM fonlarından karşılanacaktır. Bu durum BM-GK müdahaleleri karşısın-

da bağımsızlık açısından mahkemeyi daha da güç duruma sokacak bir olgudur.

Görüldüğü üzere mahkemenin BM çatısı altında kurulmuş olması başlı başına bir yapısal sorun oluşturmaktadır. Mahkemenin, çalışmaları açısından yeterince siyasal baskı altında olabileceği öngörülebiyeceken, işleyiş kurallarını değiştirebilecek, geliştirebilecek organlarının oluşturulmamış olması bir başka yapısal sorundur. Bu sorunlar altında mahkeme yargıçlarının bağımsız, tarafsız bir yargılama yapması olanaklı değildir. Yargıçlar her şart altında kendi tabiyetinde oldukları devletlerce, BM-GK'nın beş asli üyesince ve her olayda yargılamaya taraf devletlerce baskı altına alınmaya çalışılacaktır. Özellikle UCM'nin BM ile ilişkilendirilmiş olması, Roma Sözleşmesinde hüküm olmayan her halde BM'nin dolayısıyla da BM-GK'nın mahkeme üzerinde etkin olmasını sağlayacak bir olgudur. Bu etkinliğin ise bu devletlerin ekonomik ve siyasal çıkarları çerçevesinde olacağı açıktır. Yoksa adalet, insan hakları ve benzeri duyarlılıklarla hareket etmeyeceklerdir.

MAHKEMENİN YARGI ALANI

Mahkemenin yargı alanı ile ilgili sorunlara gelince; bu açıdan ilk olarak incelenmesi gereken husus mahkemenin yargılama konusunu oluşturacak suçlardır. Roma Sözleşmesine göre mahkeme **soykırım, insanlığa karşı suç, savaş suçu ve saldırı suçları** olarak sayılan dört ana suç konusunda yargılama yetkisine sahiptir.

Tam bu noktada sözleşmeye dönerek bu suçların nasıl tanımlandıklarına göz atalım. Sözleşmenin 6. maddesinde soykırım suçu şu şekilde tanımlanmaktadır. "Bir grubun üyelerini öldürmek, bir grubun üyeleri üstünde ciddi vücutsal ya da zihinsel zarar meydana getirmek, önceden planlı olarak, kısmi veya bütünsel anlamda bir grubun yaşamsal koşullarında fiziksel tahribat yaratmak, gruba yönelik doğrudan önleyici önlemler almak, kuvvet kullanarak grubun furunu (altsoy) bir başka gruba dönüştürmek" fiillerini içermektedir.

7. maddenin 1. bendinde ise "insanlığa karşı suçlar" tanımlanmıştır. Buna göre insanlığa karşı suç, "cinayet, imha hareketleri, kölelik, sürgün ya da nüfusun kuvvet kullanılarak göçe zorlanması" olarak belirlenmiştir.

Anlaşmanın 8. maddesi ise savaş suçlarını 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Konvansiyonuna atıfla belirleme yoluna gitmektedir.

Saldırganlık suçu ise tanımlanmamıştır. Saldırganlık suçu ile ilgili olarak önerilen düzenlemeye ABD muhalefet ettiği için sözleşmede bu suç tanımlanmaktan imtina edilmiştir. Diğer yandan tanımı yapılan suçlar açısından durum pek iç açıcı değildir.

Soykırım suçu tanımlanırken "grup" tanımlamasıyla her türden ayrımcı, ırkçı politikanın ancak çok üst boyutta ve yoğunlukta uygulanması halinde mahkemenin yetki alanına gireceği yanlış anlayışına düşülmüştür. **Anlayış ırkçılığa verilen önemli bir tavizdir.** Bu düzenleme ile ifade edilen

gerçek, ayrımcı, ırkçı eylemlerin yaygın olarak gerçekleştirilebileceği, ancak bir anda nice-lik olarak büyük sayıda kişilere uygulanması halinde suçun varlığının kabul edileceği gerçeğidir. Basit bir örnek vermek gerekirse bu düzenleme TC'nin işkence konusundaki tavrını onaylamaktadır. Devlet yıllardır işkencenin varlığını kabul etmekte ancak bunların münferit hadiseler olduğunu iddia etmektedir. Bu iddianın güçlü tarafı işkence uygulamasının bir anda birçok kişiye birden değil, salt belli suç tipleri ile ilgili yakalanan sanıklara karşı uygulanıyor oluşudur. Örnek, soykırım suçu kapsamında belli bir grubun -burada bunu ulusal

tanımlamamak ve bu topluluğa uluslararası düzeyde bir azınlık statüsünü dolayısıyla tanımış olmamak amacıyla başvurulmuş bir yöntemdir.

Uluslararası hukukta bir gruba BM'nin azınlık statüsü tanımamasının egemen devletler açısından çok ciddi sonuçları olabilmektedir. Statünün en genel sonucu azınlığın siyasal öznelerinin uluslararası hukuk tarafından tanınması olmakta, devamla çatışma durumlarında bu siyasal özneler savaştan taraf statüsünü de kazanmaktadırlar. Savaştan taraf statüsünün sonucu ise savaştan tarafların Cenevre Anlaşmalarına uygun davranmak yükümü altına girmeleridir. Bu halde son 50 yıl

organının daimi olarak devletlerce baskı altına alınmaya çalışılacağı ve devletlerin uluslararası planda konumlanmaları ve birbirleri ile olan çelişkileri çerçevesinde hareket edeceği gerçekliği karşısında bu tanımlama tamamen siyasal bir bakış açısı ile değerlendirilecektir. Bu ise sonuçta mahkemenin siyasal kararlar vermesi gerçeği ile karşı karşıya kalacağımızın işaretidir.

“Kuvvet kullanarak grubun fûruunu bir başka gruba dönüştürmek” deyimini asimilasyon politikalarını imler gibi durmaktadır. Gibi diyoruz zira tanımda varolan kuvvet kullanma kıstası bir başka belirsizliktir. Kuvvet kullanma ne şekilde yorumlanacaktır? Egemen devletçe azınlık dillerinin yasaklanması, kamusal alanda kullanımının engellenmesi, eğitim ve öğretimi ile azınlık dilde basım yayının engellenmesi gibi durumlarda varolan kuvvet uygulaması bu çerçevede değerlendirilecek midir? Zira asimilasyona gerçek niteliğini kazandıran bu uygulamalardır. Yoksa kuvvet kullanmanın dar yorumuyla devletin resmi ya da gayri resmi silahlı güçlerinin yasal çerçevenin dışına çıkarak giriştikleri asimilasyon amaçlı şiddet eylemleri mi salt bu suç kapsamında değerlendirilecektir? Bugünden ikinci seçeneğin yaşam alanı bulacağını söylemek zorunludur. BM ve benzeri uluslararası kuruluşların azınlıklar karşısındaki pratikleri son derece olumsuzdur. Mahkemenin kurulmasına gerekçe yaptıkları 20 yy. içinde gerçekleşen onlarca çatışma ve savaş içinde sorunlu bölgelere etkin bir şekilde müdahale etmemişler, aksine aldıkları siyasal nite-

Uluslararası hukukta bir gruba BM'nin azınlık statüsü tanımamasının egemen devletler açısından çok ciddi sonuçları olabilmektedir. Statünün en genel sonucu azınlığın siyasal öznelerinin uluslararası hukuk tarafından tanınması olmakta, devamla çatışma durumlarında bu siyasal özneler savaştan taraf statüsünü de kazanmaktadırlar.

ve/veya etnik bir azınlık olarak almak gerekir- üyelerine karşı yer yer şiddeti de içeren ayrımcı politikalar ve uygulamalar gerçekleştirilebilir, ancak, bu uygulamalar bir anda birçok insana karşı gerçekleştirildiğinde soykırım suçu işlenmiş sayılır, biçiminde algılanmalıdır.

Soykırım suçunun konusu her şalt altında ulusal ve/veya etnik azınlık olmaktadır. Ancak mahkemenin kurucu sözleşmesinde, bu hususun grup sözcüğüyle değiştirilmesi, esasta ilerleyen süreçte mahkemenin soykırım suçuna ilişkin olarak yapacağı yargılamalarda, suçun konusu olan topluluğu, ulusal ve/veya etnik bir azınlık olarak

boyunca ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelelerine karşı geliştirilen Düşük Yoğunluklu Çatışma yöntemlerinin uygulanması tehlikeye düşmektedir. Egemen devletler açısından bir başka olumsuz sonuç da işgalci ve baskıcı yüzünün uluslararası toplum nezdinde teşhir olması olmaktadır.

Düzenlemede “grup” tanımlaması, genellikle soykırım suçunun mağduru olan ulusal ve/veya etnik azınlıkları somut olarak belirtmemek ve buna karşılık nicel yoğunluk gerektiren soyut bir kavram olarak zikredilmiş olduğu için bir belirsizlik yaratmaktadır. UCM gibi uluslararası bir yargılama

likli birçok kararlar can kayıpları ve hak ihlallerini daha da büyütmüşlerdir. Salt Filistin sorusunda BM faaliyetleri dikkate alındığında BM'nin sorunlar karşısındaki tavrı net olarak görülebilir. Bunun için de yalnızca BM-GK Cenin Raporunu anımsamak yeterlidir.

Soykırım suçu konusunda varolan belirsizlik "insanlığa karşı suç" tanımlamasında daha üst boyuta ulaşmaktadır. "Cinayet" sözüyle günümüz ceza kanunlarında bulunan suç tipine işaret edilmekte olduğu hemen ardından gelen "imha hareketleri" sözünden anlaşılmalıdır. Zira cinayet başlı başına bir imha hareketidir. Ancak tanımlamada sorunu cinayet kavramı değil "imha hareketleri" deyimini oluşturmaktadır. Bu deyim çağrıştırdığı kavram hem çok geniş, hem de çok dar bir şekilde yorumlanmaya açıktır. Kavramın dar yorumu yargısız infaz, faili meçhul cinayet ve katliam örneklerinde olduğu gibi her insan veya insanların öldürümünü içeren cinayet suçuna denk düşer. Geniş yorumu ise cinayetten başlayarak insan veya insanların ölümüne yol açabilecek her türlü hareketi içerir. Burada farkı yaratan cinayette, ölümün etkili eylemin direkt sonucu olması, diğerinde ise ölümün etkili eylemin dolaylı sonucu olmasıdır. Örneğin AIDS hastası kişi veya kişilerin sırf tedavileri için gerekli ilaçları almaya maddi güçleri olmadığı için hastalıklarının hızlı bir şekilde ilerleyip ölmeleri durumu buna tipik örnektir. Emperyalist ilaç tekellerinin aşırı kar hırsı yüzünden geri bırakılmış ülkelere dayatılan uluslararası anlaşmalar sonucu eşdeğer içerikte ilaç

üretimi yasaklanmıştır. Bu durum ilaç fiyatlarını olağanüstü derecede yükseltmiş ve bu ülkelerin sigorta sistemlerinin oluşan yeni mali yükü karşılama yeteneği de mevcut değildir. Varolan durumda hastalığın yaygın olarak görüldüğü pek çok Afrika ülkesi bu anlaşmalar yüzünden binlerle, milyonlarla ifade edilen insanı kaybetme durumuyla karşı karşıyadır. Hal bu iken eşdeğer içerikte ilaç üretiminin yasaklanması bir imha hareketi olarak değerlendirilebilecek midir? Yani emperyalist ilaç tekellerinin ortak ve yöneticileri ile bu anlaşmaları geri bıraktırmış ülkelere dayatan ABD ve AB gibi emperyalist güçlerin yöneticileri UCM tarafından yargılanabilecek midir?

Yine bir başka örnek durumda kuzey yarım kürede konuşlanmış bulunan sanayi tesislerinden yayılan gazların özellikle Afrika kıtası düzleminde yarattığı iklimsel koşullar nedeniyle yaşanan kuraklıklardır. Son zamanlarda Avustralyalı bilim adamlarınca yapılan bir araştırmaya göre kuzey yarım kürede yer alan sanayi tesislerinden çıkan zararlı gazlar, Afrika kıtasına gitmesi gereken yağmur bulutlarını taşıyan hava akımlarının hareketini engellemektedir. Bunun doğal sonucu da Etiyopya ve Somali örneğinde milyonlarca ifade edilen insanın ölümü. Yani yine bir imha hareketi! Hakeza, deprem, sel vb. "doğal afet"lerde, kaza vb. olaylarda, devletlerin doğrudan sorumluluğu neticesinde her yıl, ağırlıklı olarak da sömürge, yarı-sömürge ülkelerde, yüzbinlerce insan yaşamını yitirmektedir.

Ancak 7. maddenin 1. ben-

dinde yeralan "imha hareketleri" deyiminin bu durumları kapsamayacağı çok açıktır. Bu halde ise imha hareketleri deyimini süslü bir kelimedenden öte geçemeyecek ve uygulama alanı bulamayacak bir kavramdan başka bir şey olamayacaktır.

"Sürgün ya da nüfusun şiddet kullanılarak göçe zorlanması" deyimlerinin içeriğinin ne olacağı yine belirsiz bir durum arz etmektedir. Sürgün ve göçettirme politikasında şiddet unsurundan çok daha belirleyici olan unsur, gıda ambargosu, tarla ve otlak alanlara gidişin yasaklanması, ekinlerin yakılması gibi eylemlerdir. Zorla göçettirmede aranacak şiddet unsuru altını çizdiğimiz düzeyde şiddeti de içerecek midir? Yoksa bu şiddet direkt insanın bedensel bütünlüğüne yönelen şiddet mi olacaktır? Bu durumda şiddet unsurunun varlığı nasıl tespit edilecek ya da devletlerin resmi ve/veya gayri resmi silahlı unsurlarının tehdidi şiddet sayılabilecek midir? Bütün bunlar belirsiz olduğu gibi mahkemenin belirleyeceği içeriğe göre devletler aynı politikaları daha inceltmiş yöntemlerle yani kitaba uygun olarak yürütebileceklerdir.

Savaş suçlarında sözleşme, 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Sözleşmesi ile bu sözleşmeye ilişkin olarak daha sonra imzaya açılan 1 ve 2 nolu protokollerde bahsi geçen suçları da kapsayan bir tanımlama yapmaktadır. Sözleşme ve protokollerin getirdiği kurallar hem uluslararası savaş, hem de iç çatışma durumlarında uygulanması gereken bir dizi kural içermektedir. Cenevre Sözleşmesi savaş kuralları koyan ve böylelikle bir savaş hukuku

oluşturmaya çalışan bir sözleşme olarak savaşlar ve iç çatışma durumunda tarafların ve taraf olmayanların statüleri ile faaliyetlerini düzenlemektedir. Özellikle savaşlar için genel bir takım kurallar vaz edildikten sonra esir ve tutsakların korunması, yardım kuruluşlarının faaliyetlerine izin verilmesi, sivil halkın korunması ile sivil amaçlı tesislerin korunması amacıyla ayrıntılı kurallar koymaktadır.

UCM açısından Cenevre Sözleşmesine yapılan atfın sözleşmenin ek 2. protokolünün 4. maddesinin (e) bendi bakımından bir yenilik getirdiği iddia edilmektedir. Zira (e) bendi dışında tarif edilen suç ve ihlaller geçmişten beri spesifik olarak kurulan savaş suçları mahkemelerinde yargılama konusu olabilmekteydi. Ek 2 nolu protokolün 4. maddesinin (e) bendi “Kişisel onuruna yönelik saldırılar, özellikle aşağılayıcı ve küçük düşürücü muameleler, tecavüz, zorla fuhuş yaptırmak ve herhangi bir biçimde uygunsuz saldırı”ları yasaklamaktadır. Düzenlemenin savaş ve iç çatışma koşullarında kadınlara yönelik cinsel şiddet biçimlerini kapsar şekilde kaleme alınmış olması bir yenilik ve bu anlamda bir ileri hamledir. Ancak pratik olarak nasıl yorumlanacağı ve ne şekilde uygulanacağı önemli bir sorundur. Tecavüz, iç çatışma olsun, uluslararası savaş olsun her koşulda sıklıkla başvurulmuş bir aşağılama yöntemidir. Tecavüzün mahkemenin yargılama konusu içine alınması bir ileri adım iken fuhuşla ilgili tanımlamada “zorla” deyimi kullanılarak kapsam son derece daraltılmıştır. Dahası zor unsurunun

niteliğini ortaya koyacak bir veri de sunulmadığı için savaş koşullarında fuhuşu serbest kılan bir anlayış hakim kılınmıştır.

Savaş ve çatışma ortamları birçok insanın ekonomik faaliyet yürütmelerini engellemekte yoksulluğu ve yoksunluğu olağan bir hale getirmektedir. Bu yoksunluk ve yoksulluğun üzerinde devasa bir fuhuş pazarı yükselmektedir. Pazar halen dünyanın kanayan yarasıdır. Fuhuş pazarı uluslararası bir pazardır. Bosna Hersek’te diğer Doğu Avrupa ülkelerinden kadınları çalıştırırken, eski Yugoslavya topraklarında doğmuş kadınları Batı Avrupa ülkelerinde çalıştırmaktadır. Bu pazara sunulan kadınların büyük çoğunluğu iradi nedenlerle değil daha çok zorlandıkları için bu işi yapmaktadırlar. Kadınlara yönelik cinsel şiddet hareketlerinin tüm fuhuş pazarını kapsayacak biçimde ele alınmaması büyük bir eksiklidir. Sıralanabilecek bir dizi suç da bulunmakla birlikte, mahkemenin yargı kapsamına alınmaması açısından dikkat çekmek istediğimiz bir başka önemli suç türü de uyuşturucu ticaretine ilişkindir. Kitleleri zehirleyen, uyuşturan, büyük zararlar veren uyuşturucu ticaretinin doğrudan etki altına aldığı insan sayısı 180 milyon, toplam yıllık parasal hacmi ise 1.2 trilyon dolardır. Emperyalist tekellerin doğrudan yönlendirimi ve denetimi altındaki uyuşturucu suçunun, bu bilançosu nedeniyle kapsam dışı tutulması anlaşılır bir durumdur.

Yargılama alanı ile ilgili bir başka sorun da yetki hususunda görülecektir. Hukuki açıdan mahkemenin yargılama yetkisi

suç işlenen devletin sözleşmeyi onaylamasına bağlıdır. Aksi durumda yani suç işlenen devlet sözleşmeye taraf değilse mahkemenin yargılama yetkisi bulunmuyor. Devletin yetkisi bununla da sınırlı kalmamakta, yedi yıl gibi uzun bir süre mahkemenin yargılama yetkisini kullanmasına engel olabilmektedir. Bu yedi yıllık sürenin kullanımının usulü ise yine belirsiz bırakılmıştır. Mahkeme savcılığının yargılama yapmayan bu süre içinde bir ön soruşturma yapıp yapmayacağı, delil toplama çabası içinde olup olmayacağı belirsiz bırakılmıştır. Her ne kadar savcılığın devletin göstermelik bazı işlemlerle süreci geciktirdiği durumlarda mahkemenin ön soruşturma bürosundan soruşturma izni istemesine ilişkin bir kural var ise de kanaatimizce yeterli bir düzenleme sayılmak gerekir. Kuralın işletilmesi için öncelikle, savcılığın bir suç işlendiğini bir şekilde haber alması, ardından bir soruşturma başlatması, soruşturma sonucunda iddiaların ciddiliği kanaatine varması gerekmekte ve bu noktadan sonra asli yargı yetkisine sahip devleti olaydan haberdar ederek ya da devletin kendisi bir şekilde haberdar olarak mahkemeye yargılama yapmak amacıyla yedi yıllık erteleme hakkını kullanmak iradesini belirterek savcılığın işten el çekmesini sağlayacaktır. Savcılık devletin yargılama yapıp yapmadığını izleyecek, yapıldığı takdirde bu işlemlerin göstermelik olup olmadığını inceleyecek ve göstermelik olduğu yönünde kanaate varırsa mahkemenin ön soruşturma bürosuna başvurarak soruşturma izni isteyecektir.

Kurulan bu sistemin adaleti geciktirici niteliği ortadadır. Böyle bir sistem yerine suçun işlenme tarihi esas alınarak hazırlık soruşturması ve yargılama için ayrı ayrı makul süreler konulması ve bu süre içinde işlem yapılmamış ya da eksik yapılmışsa mahkemenin direkt yetkili olacağı kabul edilseydi daha işlevsel bir çözüm olurdu.

Yedi yıllık bu süre oldukça uzun bir süre olup, suç bağlamında kendisi de yargılanacak devletin görevlilerince deliller bu süre içinde karartılabilir. Kaldı ki geciken adalet, adalet değildir. Bir suç işlenecek, bu suçun işlendiğinden mahkeme haberdar olacak ve yargılama için yedi yıl bekleyecek ve o saatten sonra yapacağı yargılama sonucunda adalet gelecek! Pes doğrusu...

Bu alanda bir başka sorun da, devlet, mahkemenin yargılama yetkisini kabul etmiş olsa bile sözleşmeyi tek taraflı fesih yani imzasını çekme yoluna giderek, kabul ettiği yetkiyi geri alabilir. ABD ve İsrail bu yöntemi tercih etmiş ve mahkemenin yargılama yetkisini düşürmüştür. Böylesi bir yöntem izleyen ülkeye karşı mahkemenin de, BM'nin de nasıl bir yaptırım uygulayacağı meçhuldür. Sonuçta sözleşmeye uyumu sağlama sorunu ekonomik ve askeri alanda güç durumunda bulunan emperyalist devletlere düşmektedir. Ve bunun yaratacağı tahribat mahkemenin sağlayacağı yarardan daha büyüktür.

Roma Tüzüğü'ndeki bir başka eksiklik de BM Güvenlik Konseyi'ne verilen yargılamayı 12 ay süreyle erteleme yetkisidir. Bu yetkinin kullanım gerekçeleri de somut olarak belir-

lenmeyerek GK'ya mahkeme karşısında çok geniş bir yetki tanınmaktadır. Diğer yandan erteleme yetkisinin bir veya iki kere denilerek sınırlanmamış olması da Güvenlik Konseyi'nde etkili olan bir ülkenin yargılamayı sonsuza dek erteleyebilecek olması gerçeği ile bizi yüzyüze bırakmaktadır. Yani güçlü olan devletler UCM'nin "adalet"inden muaf-tır.

Yetki sorunu ile ilgili bir başka boşluk da sanıkla ilgilidir. Sanık, suçun işlendiği devlet dışında bir devletin tabiiyetinde ise sorun nasıl çözümlenecektir. Bu durum belirsizdir. Barış gücü adı altında emperyalistler açısından sorunlu bölgelere konuşlandırılmış askeri güçlerin durumu buna tipik örnek teşkil etmektedir. Askeri gücün konumlandırıldığı ülke sözleşmeyi onaylamış olabilir, buna karşılık suçu işleyen sanık başka bir ülke, örneğin ABD tabiiyetinde ise sözleşmeyi onaylayan devlet bu ABD askerini yakalayıp mahkemeye teslim edecek midir? Teslim etse bile mahkeme yargılama yapmayı göze alabilecek midir? Belirtilmeli ki şu anda genel olarak yaklaşım sanığın tabiiyetine bakılmaksızın yakalanarak mahkemeye teslimidir. Sözleşme taraf devletleri bu anlamda yüküm altına almamıştır. Haliyle yaklaşım anlamsız bir tehditten başka bir şey değildir. Zira sözleşme sanığın tabiiyetinde olduğu devletin, mahkemenin yargılama yetkisini kabul etmiş olmasını bir şart olarak vaz etmektedir.

Yargılama yetkisinin kabulü iki türlü olacaktır. İlki Roma Sözleşmesini imzalamak yoludur. İkinci yol sözleşmede bir

kural olarak konulmamış olunsu bile spesifik olay ve/veya kişi için mahkemenin yargı yetkisini sözleşmeye imza koymamış olan devletin kabulü suretiyle olabilecektir. İkinci halde devlet sanığı ya da sanıkları yakalayıp mahkemeye teslim etme yükümü altına da girecektir. Ancak işin bir de sözleşmeyi imzalayan devletlerin kendi iç mevzuatlarını sözleşme ile uyumlu hale getirmesi boyutu vardır. Devletler, sözleşmenin getirdiği yükümlere uygun yasal değişiklikler yapmadığı müddetçe, mahkemenin yargı yetkisi tam bir yetki olmayacaktır. Örneğin TC tabiiyetinde bir sanığın mahkemeye teslimi için bu konuda sanığın UCM'ye teslim edileceği anlamında bir anayasa değişikliğine ihtiyaç vardır. Değişiklik yapılmadan herhangi bir sanığın yakalanıp, mahkemeye teslimi olanağı mevcut değildir. Yakalanma ve teslim hallerinde bu hukuki bir uygulama olmayacaktır. Her olayda sanığın yakalanma ve teslimi siyasal iktidarların keyfiyetinde olacaktır.

Devletlerin uluslararası anlaşmalar konusundaki ikircikli tavrı dikkate alındığında sözleşmeyi imzalayan birçok devletin sonuçta bu yasal düzenlemeleri yapmama yoluna giderek sözleşme hükümlerini işlevsiz kılma ihtimali vardır.

ABD bugünlerde sözleşmeye taraf devletlerle kendi askerlerinin UCM'ye teslim edilmesi için sözleşme imzalamaya çalışmaktadır. Romanya, Amerikan teklifini kabul ederek böyle bir yüküm altına girerken, AB, Konsey üyesi ülkele-ri, ABD ile bu yönde bir sözleşme yapmamaları hususunda uyarmıştır. En son ABD TC'ye

de bu tipte bir ikili anlaşma önermiştir. ABD'nin başını çektiği ikili anlaşmalarda sözleşmeyi işlevsiz kılmak için bir yöntem olarak kullanılacaktır.

Yine de sanığın yakalanması ve mahkemeye teslimi hep bir muamma olarak kalmaya devam edecektir. Bu daha çok sanığın tabiyetinde olduğu ülkenin ekonomik, siyasal ve askeri gücüne bağlı olarak değişecektir. ABD emperyalizminin bu konudaki tutumu, kendi askerlerinin yakalanıp teslimi halinde yargılamayı önlemek amacıyla askeri güç kullanımı dahil tüm seçeneklerin kullanılması yönündedir. Nitekim, ABD yetkilileri, mahkemenin bulunduğu ülke Hollanda'ya askeri müdahale tehdidinde bulunabilecekleri yolunda demeçler vermişler ve nihayetinde BM-GK toplanmış ve ABD görevlilerinin yargılama kapsamı dışında tutulacağı yolunda bağlayıcı karar almıştır. Küçük Bush, böyle bir sorunda askeri güç kullanabilmek amacıyla Kongre'den yetki bile almıştır. Görülen ekonomik, siyasal ve askeri güç bakımından etkili ülkelerin kendi tabiyetinde olan kişilerin yargılanmasına bir şekilde engel olmaya çalışacağıdır. Bunun en sıradan karşılığı sözleşmeyi onaylamış olsa da diğer ülkelerin de böylesi bir yaklaşım içine girmeleri olacaktır. Sanığın yakalanması ve teslimi, ve bu surette yargılamanın başlamasını ya da delillerin toplanmasını engellemek suretiyle sağlıklı bir yargıya ulaşılamamasını sağlamaya çalışacaklardır.

Bu bağlamda ele almamız gereken bir başka husus da delillerin toplanması hususudur. Bir yargılamanın adil olup ol-

madığı ve nihayet kararın adaleti tesis edip etmediği yargılamaya esnasında taraflarca sunulan ve mahkeme tarafından toplanan delillere göre belirlenir. UCM'nin uluslararası bir mahkeme olmakla delil toplama açısından oldukça zaaf olacağını kestirmek kuvvetle olasıdır. Yargılama konusu suçlar ve bu suçları işlediği iddia edilen sanıkların gücü, mahkeme tarafından delillerin toplanmasına engel olabilecektir.

Yargılama konusu suçlar çoğunlukla emir-komuta zinciri içerisinde işlenmektedir. Böylelikle suç geniş bir grubun sorumlu olduğu bir eylem olarak tezahür etmektedir. Bu halde bu grup delilleri karartma yoluna gidebilecektir. Çoğunlukla suçun mağduru durumundaki gruplara mensup insanların tanıklıkları yegane delil olacaktır. Bu kişilerin tanıklık yapabilmeleri ise sanık ve sanıkların nüfuz alanlarından ayrılma- ları halinde mümkün olabilecektir. Yani tanık suçun işlendiği ve kendisinin de yaşam alanı olan bölgeden, ülkeden ayrılacak, güvenliğinin sağlandığı bir ortamda bulunacak ki mahkeme huzurunda tanıklık yapabilsin. Her olayda mahkemenin böyle bir tedbire başvurabilme olanağı olmadığı gibi bu yönde taraf devletlere yüküm getiren bir hüküm de yoktur. Bu durum sanık ve suç ortaklarına delillerin karartılması açısından son derece büyük bir olanak tanımaktadır.

Bir başka konu da mahkemenin yargılama sürecinin nasıl başlayacağı sorunsalıdır. Bu açıdan sözleşme üç biçim önermektedir. İlki suç işlendiğinden haberdar olan savcılığın resen (kendiliğinden) harekete geç-

mesi ve bir soruşturma başlatmasıdır. İkincisi Sivil Toplum Kuruluşlarının yapacakları suç duyurusuyla bir soruşturma başlatılması yoludur. Sonuncusu ise BM-GK'nın sevk ettiği işlere mahkemenin bakmasıdır. İlk iki yöntem olağan bir mahkeme işleyişi iken sonuncusu mahkemenin bağımsızlığına gölge düşürebilecek bir yöntemdir. Zira BM-GK'nın sevk ettiği işler açısından mahkemenin normal bir soruşturma ve yargılama süreci işletmesi mümkün gibi görünmemektedir. BM-GK'nın mahkemeye iş sevketmesi anlayışı başlı başına yanlıştır. **Bu, mahkemenin bazı durumlarda suç işlendiğini öğrendiği halde yargılama yapmaktan imtina edebileceğini kabul etmekten başka bir şey değildir.** Bu durumlarda mahkemeye BM-GK güvencesi verilerek yargılama yapması sağlanmaya çalışılmaktadır. BM-GK'nın sevk ettiği işlerde mahkemenin takdir yetkisi olmayacak, mahkeme ön yargılama safhasında suçun oluşmadığına karar veremeyecek son soruşturma yapmakla mükellef olacaktır. Son soruşturma sonucunda oluşan kararda ise her zaman bir GK gölgesi varolacaktır.

Mahkeme tamamlayıcılık ilkesine göre çalışacaktır. **Tamamlayıcılık ilkesi ulusal yargı yetkisini bertaraf etmeyerek, öncelikli yargı yetkisini devlete vermektedir.** Devlet yargılama yapmaz ya da yapamaz durumdaysa veya göstermelik bir yargılama yapmışsa UCM'nin yargılama yetkisi devreye girecektir. Yargılamanın yapılmaması durumu pek bir sorun oluşturmamakla birlikte, yapılması durumunda

göstermelik olup olmadığı hangi kıstas ve ilkelere göre belirleneceği sorunu önemlidir. Çünkü kural çok sıkı şekil şartlarına uyulması kıstas haline getirilerek ulusal yargı yetkisinin her durumda bertaraf edilmesine yol açabilecek bir kuraldır. Diğer yandan ilkesiz ve omurgasız bir şekilde taraf devlet üzerindeki emperyalist hevesler doğrultusunda bu kuralın işletilerek örneğin bir emperyalist klik karşıtı politika yürüten bir hükümet ve/veya yönetimin düşürülmesi amacıyla kullanılması da mümkündür. Dolayısıyla yargılamının göstermelik sayılmasını sağlayan unsurların sözleşmede ayrıca belirlenmesi gerekirken, bu yapılmamakla emperyalist güçlere başka bir hareket alanı daha açılmıştır.

Mahkeme 30 yıla kadar hapis ve müebbet hapis cezası verebilecektir. Cezanın uygulanması ve nerede çektirileceği sorunu ise açık bir şekilde belirlenmemiştir. Konu ile ilgili yorumlar infazın mahkeme "denetimi"nde olacağı ve sanık ve/veya sanıkların cezalandırılmasını isteyen devletin infaz için gerekli şartları hazırlaması gerektiği yolundadır. Mahkemedan cezalandırmayı isteyenlerin Sivil Toplum Kuruluşları olması halinde durumun ne olacağı ise tam anlamıyla meçhuldür. Böylelikle UCM'yi kuran sözleşmeye taraf olan devletlerin STK'ların suç duyurusunda bulunmaları halinin işlevsiz olacağını peşinen kabul ettikleri görülebilir.

SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Hukuki açıdan yapılacak in-

celemeyle geçen bölümlerde sayılı eksiklikler artırılabilir. Ancak sorunun özünü daha çok biçimsel bir takım şartlar ortaya koyan hukuk değil, kuralların oluşmasını sağlayan ekonomik ve siyasal gerçeklikler belirlemektedir. Bu açıdan olaya yaklaştığımızda görmekteyiz ki UCM, emperyalist güç dalaşının bir ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Roma Tüzüğü'nü her ne kadar BM içinde yer alan 130'un üzerinde ülke imzalamışsa da, mahkemenin asli kurucuları Avrupalı emperyalistlerdir. Tüzüğün yürürlüğe girdiği son bir ay içinde yaşanan gelişmeler bu durumu çok net bir biçimde ortaya çıkartmaktadır. ABD'nin Irak'a yapacağı olası saldırı iyice netleşirken, bu saldırının temel sebebinin Irak'ın kitle imha silahlarına sahip olmasının yarattığı tehlike değil tam aksine Küçük Bush'un ABD'nin gerilemekteki ekonomisini silah sanayiine dayanarak yeniden yapılandırma projesi olduğu da görülmektedir. Doların, Euro karşısında yaz aylarında hızla değer yitirisi, Afgan savaşının Amerikan ekonomisi için yeterli kaynağı yaratmadığını göstermektedir. Küçük Bush Irak'a, daha sonra Hatemi kliğine karşı politikasını değiştirdiği İran'a, "şer mihveri"nin bir diğer üyesi Kuzey Kore'ye askeri hareket planlarını ve niyetini açıkça ortaya koymuştur. Aslında bu durum gerilemekte olan emperyalist bir güç için kaçınılmaz bir süreçtir. Sermaye ihracına dayanan emperyalist sömürü sisteminde sürekli artan bir tarzda sermaye ihraç olanağına sahip değilseniz yani diğer emperyalist klikler karşısında sermaye ihracı konusun-

da zaafiyete düşmüşseniz emperyalist gücünüzü sürdürmenin geriye kalan tek koşulu askeri gücünüzün yarattığı dayatmalarla varlığınıza korumaya çalışmanızdır.

20. yüzyılın ilk yarısında emperyalist motor güçler olan İngiltere ve Fransa bu yöntemi pervasızca kullanmış, çöküşlerini birkaç on yıl geciktirebilmişlerdir. Bütün bu süreçte insan hakları ve demokrasi havarisi kesilen ABD, emperyalist gücünü İngiliz ve Fransız emperyalizmi ile sıcak çatışmaya girmeksizin sürekli büyütmüş ve ikinci emperyalist paylaşım savaşının yarattığı uygun koşullarda dünyanın teritoryal paylaşımı alanında başat güç haline gelmiştir. Ayrıca, Rusya ve Çin'in hızlı bir yükselişe girdikleri bir gerçektir.

Şimdi ise Avrupalı emperyalistler-Almanya ve Fransa 20. yüzyılda yaşanan oyunu yeniden sahneye koymaktadır. Bu kere başat güç ABD emperyalizmi dünya üzerindeki hükümlerliğini sürdürmek için gidererek daha fazla askeri güç kullanma yoluna giderken ekonomik ve siyasal planda iyice yıpranacak, insan hakları ve demokrasi havariliğine soyunan Avrupalı emperyalistler ise güçleneceklerdir.

UCM'ye gerçek niteliğini kazandıracak olgu bu emperyalist dalaşma olgusudur. Mahkeme çerçevesinde gelişen konumlanmalar bu olgu ışığında anlaşılabilir. ABD ve İsrail'in sözleşmeye koydukları imzaları çekmelerinin ve böylelikle mahkemenin yargı yetkisi dışına çıkmalarının anlamı ortaya konulabilir.

Emperyalist ekonomiler sürekli büyümek ve sermaye ih-

racını da artırmak zorunda olan ekonomilerdir. Bunlar için bir doyma noktası mevcut değildir. Kriz dönemlerinde bile sermaye ihracı suretiyle yeni pazarlar ve üretim tesisleri ele geçirilmeye, sömürü ve sömürüden kaynaklı kar artırılmaya çalışılır. Amerikan ekonomisi bir süreden beri ciddi bir kriz içindedir. ABD krizine bağlı olarak Latin Amerika'nın motor ekonomileri olan Brezilya ve Arjantin de ekonomik krizle boğuşmaktadırlar. Kriz bunlarla da sınırlı kalmamakta Uruguay örneğinde olduğu gibi tüm Latin Amerika'yı tehdit etmektedir. ABD emperyalizminin arka bahçesinde durum bu iken kontrol altında tuttuğu Ortadoğu dahil tüm Asya ülkeleri ile Asya-pasifik ülkeleri giderek daha fazla Avrupalı emperyalistlerin etki alanına girmektedir. ABD emperyalizmi bu ülkelerin sermaye ihracı taleplerini karşılayamamakta, bu ülkelerde Avrupalı emperyalistlere rampa etmektedir. Yani Amerikan emperyalizmi sermaye ihracı açısından Avrupalı emperyalistlerden geri kaldığından güç ve nüfuz yitirmektedir.

Bu duruma çözüm olarak ise Küçük Bush yönetimi Avrupa karşısında ABD'nin varolan tek üstünlüğü olan askeri gücünü kullanmayı görmektedir. 11 Eylül bahanesiyle Afganistan'a gerçekleştirdiği "haçlı seferi" ile resesyondaki ekonomisine biraz nefes aldırması, Afgan savaşı daha bitmeden yeni savaşların "muştusu"nu silah tekelilerine vermiştir. Amerikan silahlı gücü, politikalarına karşı çıkan tüm dünya devletleri için tehdit oluşturmaktadır. Geçen on yılda BM çatısı altında insa-

ni müdahale ve benzeri anlayışlarla kamufle edilen Amerikan askeri müdahaleleri, artık, ihlal edildiği iddia edilen Amerikan çıkarlarını temin için açık bir biçimde yapılacaktır. Politikanın sonucunun silah sanayi üzerinden iç piyasaya sermaye akışı sağlamak, yeni istihdam olanakları yaratmak ve dolayısıyla tüketim ile üretimi de artırmak biçiminde gerçekleşmesi Küçük Bush ve avanesi tarafından umulmaktadır. Gerçi politikanın geçici bir rahatlama sunması mümkündür, ancak orta ve uzun vadede başarısı, askeri harcamalarla şişirilen kamu harcamaları ve bunun yaratacağı bütçe açığının kapatılması müdahale edilen bölge ve ülkelerdeki emperyalist sömürü çarkının şiddetlenmesi ile başarılabilir. Zorun hep kendi karşıtını doğuracağı evrensel yasası, şiddete dayalı Amerikan politikalarının yenilgiye mahkum olduğunu tescil etmektedir. Emperyalist şiddet hep kendi karşıtını, ezilen halkların ve proletaryanın şiddetini doğurmuştur, doğuracaktır. Şiddet hep daha fazla şiddetin uygulanmasını zorunlu kılarken, bunun doğal sonucu askeri harcamaların sürekli daha da büyümesi ve sonuç olarak dünyanın en devasa ekonomisi de olsa Amerikan ekonomisinin iflasına yol açacaktır. **Ekonomik gücünü yitiren bir emperyalist gücün bu aşamadan sonraki varlığı karşıtlarının tavrına bağlı olacaktır.**

Politikanın bir başka açmazı da kısa vadede silah sanayiine aktarılacak kamu kaynaklarının iç veya dış borçlanma suretiyle elde edilmesi gereğidir. Amerikan ekonomisine kaynak sağlayabilecek yegane güç Paris ve

Londra Klüpleri olarak adlandırılan Avrupa Sermayesidir. Amerika'nın krizden çıkış için bulduğu politikanın yolları en güçlü rakibine çıkmaktadır. Avrupalı emperyalistlerin Amerikan hükümetine kredi verirken herhangi bir şart ileri sürmeyeceğini düşünmek saflık olduğu gibi ilk isteklerinden birinin Amerikan hükümetinin kaçındığı Roma Sözleşmesinin imzalanması olacağı bugünden rahatlıkla öngörülebilir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki UCM Amerikan emperyalizminin yıpratılması amaçlı AB planının önemli bir aracı olarak işlevlendirilmiştir. Mahkeme Amerikan saldırganlığının yargılandığı ve teşhir edildiği bir platform olarak inşa edilmek istenmektedir. Ancak Avrupalı emperyalistlerin mahkemeden beklentisi bununla sınırlı değildir. Çıkarlarının gerektirdiği durumlarda yarı sömürge devletlerin iç işlerine karışmak ve böylelikle bu devletlerin ekonomik ve siyasal yapılanmalarını kendi istem ve ihtiyaçları doğrultusunda değiştirebilmek için mahkemeyi kullanmaktan çekinmeyeceklerdir. Bir ülkedeki kendine muhalif yöneticileri UCM tehdidi ve/veya yargılaması ile etkisiz hale getirmeye çalışacaklardır. Mahkemenin kısa ve orta vadede asli işlevi de belirttiğimiz olgu çerçevesinde gerçekleşecektir.

Emperyalistlerin kendi iç çatışmaları açısından durum bu iken, UCM, ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi veren güçler içerisinde bir tehdit olasılığını içerisinde barındırmaktadır. Mahkemenin yargılama alanı şimdilik salt devletlerin veya devlet yanlısı militarist örgütlenmelerin işlediği ve/ve-

ya işleyebilecekleri suçları kapsar iken 11 Eylül sonrası emperyalist güçlerin yönelimleri nedeni ile terör suçu adı altında yapılacak bir düzenleme ile ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesi veren siyasi öznelerin eylemlerinin de mahkemenin yargılama yetkisi içine sokulabilmesi olasılığı son derece güçlüdür. Hatta böyle bir öneriyi TC devleti yapmış ancak bu öneri şimdilik kabul görmemiştir. 7 yıl sonra yapılacak toplantıda ele alınacaktır. Avrupalı emperyalistlerin şimdilik **asli hedefi** Amerikan emperyalizmi olduğu için terör suçu bağlamında bir tartışma yaratmaktan kaçınılmıştır. Ancak burjuva sınıfının asli düşmanı proletaryanın örgütlülüklerini ve eylemliliklerini sürgit kendi yedeğinde kurulan UCM'nin yargı alanından uzak tutmayaacağı da açıktır.

Esasen uluslararası planda görev yapacak her mahkeme siyasi bir yargı organı olacaktır. Roma Sözleşmesinde durum Mahkemenin bireyleri yargılayacağı ilkesiyle ortaya konulmaktadır. Ceza yargılaması söz konusu olduğunda yargılananlar hep bireylerdir. Bir kurum ve/veya kuruluşa, bir siyasi partiye ya da devlete ceza yargılamasının sonucu olan hapis ve benzeri yaptırımların uygulanma olasılığı yoktur. O halde bireylerin yargılanacağına ilişkin bir kuralın koyulmasını gerektiren ihtiyacın ne olması gerekir? Esasen bu sorunun yanıtı son derece basittir. Zira mahkemenin yargılama alanına giren suç tipleri bireyin salt kendi bireysel iradesiyle gerçekleştirebileceği eylemlerle oluşmamaktadır. Suçu oluşturan eylemler devletin idari,

askeri çeşitli yönetim mekanizmalarında bulunan kişilerin katılımıyla gerçekleştirilmektedir. Haliyle suçun oluşmasında egemen devletin sorumluluğu tartışmasızdır. Kaldı ki yargılamanın UCM tarafından yapılmasını gerektiren olgu egemen devletin suçu kovuşturmamış olmasıdır. Sonuç olarak egemen devlet hem suçun oluşmasına, hem de cezasız kalmasına izin vermiştir. İşte bireylerin yargılanacağı kuralının gerekçesi egemen devletin siyasi nitelikteki bu sorumluluğunun üstünü örtmek ve böylelikle egemen güçlerin ellerini yıkamalarının sağlanmasıdır. Mahkeme ancak yargı alanına giren suçlarla ilgili ihlaller ayyuka çıktığında işe müdahale edecek ve bu müdahalesi egemen devleti koruma amacıyla olacaktır. Seçilmiş birkaç kurban yargılanıp, cezalandırılacak; mağdur edilen binlerce, milyonlarca insan böylece tatmin edilmeye çalışılacaktır. Suçu oluşturan politikaların asli sahipleri olan emperyalist güçler ile onların yerli uşakları hiçbir şekilde mahkeme tarafından yargılanmayacaktır. Doğal olarak bunların siyasi sorumluluklarına ilişkin bir karar dahi alınmayacaktır.

Siyasal yargılama yapan organlar ise adaletten çok kendini besleyen güçlerin çıkarlarını koruma temelinde hareket eder. Bu nedenle adalet arayan ve adalete ençok ihtiyacı olan dünyanın ezilen halkları ve proletarya Birleşmiş Milletler ve benzeri uluslararası emperyalist örgütler nezdinde kurulacak yargı organlarının adalet sağlamayacağı bilincinden hareketle bu tip güçlerin müdahalelerinden arındırılmış yargı or-

ganlarının oluşturulması için mücadele etmelidir. Asıl olan özgürlük mücadelesidir. Ve özgürlük mücadelesi hiçbir sınıfın bir başka sınıfı sömürmemesi amacıyla yapılır. **Sınıf mücadelesinin başarısı her zaman adaletin de bizzat kendisidir.**

Dünyanın ezilen halkları proletarya için işin esasını mahkemenin yargı alanına giren suçları işleyen bireylerin yargılanması değil, tam aksine bu suçların ortaya çıkmasını zorunlu kılan ekonomik, siyasi ve sosyal koşulların ortadan kaldırılması oluşturmaktadır. Bu şartların ortadan kalkması, insanların eşitliğinin ve özgürlüğünün önündeki en büyük engel olan emperyalist ve kapitalist sömürünün yok edilmesi ile mümkündür. Avrupanın sözde demokratik rejimleri ile Amerikan emperyalizmi mahkemenin hedef tahtasına koyulduğu iddia olunan Pinochet, Franko, Salazar, Mussolini ve Hitler gibi diktatörlerden daha az kan dökmüş ve bu suçları bu diktatörlerden daha az işlemiş değillerdir. Aksine diktatörler açık açık suç işlerken emperyalist "demokrasi"ler bu suçları daha inceltmiş yöntemlerle, çoğu kere Fujimori, Noirega, Kenan Evren, Papadopoulos, Miloşeviç gibi taşeronlar kullanarak gerçekleştirmişlerdir. Dolayısıyla asıl olan emperyalizm ve işbirlikçilerinin tarih sahnesinden tamamen silinmesidir. Ve bu ancak, sınıf mücadelesinin yükseltilmesi ve özgürlüğün orak çekiçli bayraklarının dünya haritasını kaplaması ile olacaktır.

Parti ve Örgütlenme - 6

Parti her zaman ideolojik anlayışını, politik çizgisini garantiye alacak, onu hiç tereddütsüz şekilde canla başla uygulayacak kadrolara sahip olmalı ve kadrolarını sürekli olarak eğitmelidir. Hiçbir Komünist Partisi, kendi çizgisinin ve politikasının yolundan saptırılmasına, kadroların yanlış çizgiye kaymasına ve politik saptırılmasına uğramasına müsaade etmez, etmemelidir. Ancak, bu, parti çizgisini ve politikasını iyi kavramış, pratikte uygulayacak, iyi yetişmiş nitelikli kadrolarla mümkündür.

KADROLARIN YETİŞTİRİLMESİ VE EĞİTİM

Partide kolektif bir yaşam ve ekip çalışması egemen kılınmalıdır. **Esas egemen kılınması gereken, devrimci dinamizm, mücadele ve gelişim çizgisindeki istikrarın uyumunu sağlayacak bir kolektivizm ve ekip çalışmasıdır.** İstikrarsız bir dinamizm, uzun vadeli olmaz, partiyi “sol” saptırmalara sürükler. Devrimci dinamizmden yoksun istikrarlı bir gelişim çizgisi de, koşullara tapınmaya, koşulların esiri olmaya götürür. Önce kendiliğindencilik ve reformizm, ileride ise tasfiyecilik kapıya dayanır.

Parti, bu egemen yaşama uygun ve ona ayak uyduracak, kurulan ahengi bozmayacak biçimde hareket edecek, ekip çalışmasını yapacak ve uzmanlaşmayı esas alacak tarzda kadrolar yetiştirmelidir. Uzmanlaşma temelinde bir ekip çalışması hem kadroları yetkinleştirir, verimli kılar hem de işlerin daha hızlı ve kolay yapılmasını sağlar.

Kadroların, bilgi, beceri ve yeteneğine göre en az bir alanda uzmanlaşacak şekilde yetiştirilmesi hedef alınmalıdır. Çok ala-

na el atıp hiçbir alanda uzmanlaşmamasına yol açılabilir. Çok alana el atıp hiçbir alanı başede-memektense, bir alana el atıp orayı başarması en doğru olanıdır. Çok iş yapmak istenebilir, ancak bu, esas bir alanda uzmanlaşmasının önünde engel teşkil etmemelidir.

Parti her zaman ideolojik anlayışını, politik çizgisini garantiye alacak, onu hiç tereddütsüz şekilde canla başla uygulayacak kadrolara sahip olmalı ve kadrolarını sürekli olarak eğitmelidir.

Hiçbir Komünist Partisi, kendi çizgisinin ve politikasının yolundan saptırılmasına, kadroların yanlış çizgiye kaymasına ve politik saptırılmasına müsaade etmez, etmemelidir. Ancak, bu, parti çizgisini ve politikasını iyi kavramış, pratikte uygulayacak, iyi yetişmiş nitelikli kadrolarla mümkündür.

Bunun için, partinin, kendine, yoldaşlarına ve halka güvenen, zihin faaliyetine aralıksız devam eden, yeniliğe ve gelişmeye açık, bencillikten, bireyci kahramanlıktan, gösterişten ve pasiflikten uzak, fedakar, ideolojik olarak sağlam, inançlı, kararlı ve dinamik kadrolara ihtiyacı vardır.

Bu nitelikte kadrolar saksıda

yetiştirmez, onlar mücadelenin sıcak pratiği içinde, karşıt düşüncelere karşı ideolojik mücadele yürüterek yetişir. Sadece pratik mücadele de yeterli olmaz, aynı zamanda onların ideolojik ve teorik eğitimini sağlamak gerekir.

“Sosyalizmin kurulmasında eğitilmiş insanlara ihtiyaç vardır. Eğitilmiş insan ise okuyan değil, özellikle materyalist felsefe ile ilgilenen, bilimin zenginliklerini benimseyen, okudukları üzerinde düşünen ve devrimci kuramı devrimci pratikle birleştirmek gerektiğini anlayana denilir.” (107)

Eğitim nedir, eğitim deyince ne anlıyoruz?

Eğitim, gelişmiş güzel okumak, bilgi hamalı olmak değildir. “... eğitim, eğitimci tarafından istenilen niteliklerin eğitime aşılanması için onun psikolojisine yapılan belli, amaca yönelik ve sistematik etkidir... Yani; insan toplumuna ilişkin belli bir dünya görüşünün, bir ahlakın toplum kurallarının aşılması, karakterin ve iradenin belli çizgilerinin, alışkanlıkların ve zevklerin işlenmesi, belli bedensel niteliklerin gelişmesi vb. vb.” (108)

Komünist eğitim; **birincisi**, öncelikle yeni insan tipinin temel özelliklerini vermeyi ve o özelliklerin içselleşmesini,

İkincisi, Marksist-Leninist-Maoist ideoloji ile donatmayı ve kültürel olarak zenginleştirmeyi,

Üçüncüsü, insanlarda teori ile pratiğin birliğini sağlamayı, özü ile sözü bir olan kadrolar yetiştirmeyi,

Dördüncüsü, üye ve kadrolara kolektif bir ruh vermeyi, yetenek ve becerilerini geliştirmeyi,

Beşincisi, belli bir karakter ve irade kazandırmayı hedefler.

Komünist eğitim, esas olarak bireysel değil kolektiftir. Bu anlayış bireysel eğitimi dışlamaz, aksine onu da gerekli ve zorunlu görür. Kolektif eğitim bağımsız öğrenme ile birleşmeli, çok yönlü bir gelişim sağlanma-

lıdır. Tek yönlü bir eğitim veya kadronun tek yönlü yetişmesi doğru değildir. Çok yönlü gelişimini sağlamak için çaba sarfedilmeli, bunun için öncelikle doğru bir kadro politikasına sahip olunmalıdır.

Kadrolar sorunu üzerinde önemle duran ve komünist önderlerden biri olan Dimitrov, şunları söylüyor:

“En değerli kadrolarımızın bir kısmını mücadele içinde durmadan kaybettiğimiz için, kadrolar meselesine karşı küçümseyici bir tavra kesinlikle izin verilmemelidir. Çünkü biz bilimsel bir dernek değil, ateş hattında bulunan militan bir hareketiz. Düşman özellikle faşist ülkelerde bunları, en ön saftaki savaşçıları avlamaya çalışmakta, öldürmekte, zindanlara, toplama kamplarına atmakta ve vahşi işkencelere maruz bırakmaktadır. Bu durum, yeni kadroların kazanılmasını, yetiştirilmesini ve eğitilmesini ve bunun yanısıra mevcut kadroların titizlikle korunmasını son derece zorunlu kılmaktadır.”(109)

Doğru bir kadro politikası, sınıf mücadelesi içinde kadroların yeri ve öneminin görülmesi, kadrolarda olması gereken özel-

liklerin, sınıf mücadelesinin zorluğu ve niteliğinin iyi kavranmasıyla ortaya konabilir. Doğru bir kadro politikası ortaya konduktan sonra artık esas görev bu politikanın uygulanmasıdır.

Mao, kadro sorununu ele alırken parti önderliğinin iki temel sorumluluğundan bahseder. “Önderlik, son tahlilde, iki temel sorumluluğu içerir. Fikir geliştirmek ve kadrolardan iyi yararlanmak...” (110)

Mao'nun önderliğin iki temel sorumluluğuyla ilgili bu söyledikleri doğrudur. Ancak, bu, bizce eksiktir, buna kadro yetiştirmeyi ve eğitmeyi de eklemek gerekir. Bu durumda önderliğin üç temel sorumluluğu olduğu söylenmelidir.

Kadro yetiştirme olayı, Sovyetler Birliği'nde, Çin'de, Arnavutluk'ta vb ülkelerde sosyalizmden geriye dönüşlerin yaşanmasından sonra, Marksist-Leninist-Maoist çizgide nitelikli kadro yetiştirmenin önemi, belki de on kat, yüz kat daha da artmıştır. “Her şeyi kadrolar belirler”, “siyaset tespit ettikten sonra kadrolar belirleyici olur” anlayışı da, kadro yetiştirmenin ve eğitmenin önemini ortaya koyuyor. Bu anlamda da, kadro yetiştir-

tirme ve eğitmeyi, Komünist Partileri'nin önüne temel bir görev olarak koymak gerekir.

Kadroya sürekliliği ihtiyacı vardır. Bu ihtiyaç değişik nedenlerden dolayı ortaya çıkıyor.

Birincisi, doğal olarak insanlar zamanla yaşlanıyor, genç ve dinamik özelliklerini ve yaşamını yitiriyor. Ölen ve yaşlanan kadroların, yaşlanan beyinlerin ve durağanlaşan yaşamın yerini sürekli olarak genç kadrolarla, genç beyinlerle ve dinamik yaşamla doldurmak için,

İkincisi, doğal olmayan ölümlerle, yani düşmanla girilen sıcak mücadeleye içinde, üye ve kadrolar, ya yakalanıp hapisanelere konuyor ya da şehit oluyor. Özellikle silahlı mücadelenin gerekli ve şart olduğu Türkiye gibi ülkelerde, üye ve kadro kaybı çok daha fazla olmaktadır. Bu kayıpların yerini sürekli doldurmak için,

Üçüncüsü, sıcak ve zorlu mücadele içinde, bazı kadro ve üyeler, gerek bu zorluğa dayanamayarak, gerek ideolojik farklılaşma sonucu ve gerekse de yozlaşma ve çürümelerden dolayı mücadeleyi terk ediyor. Bir de bu kayıpların yerini doldurmak için,

Dördüncüsü, mevcut kadroları sürekli yenilemek ve yeni kadrolarla takviye etmek için,

Beşincisi, devrimci mücadeleyi ilerletmek, devrimden sonra devrimi garantiye almak ve kesintisiz bir şekilde sürdürmek için, sürekli kadro yetiştirmek ve eğitmek gereklidir.

Kadrolar, daha önce de vurguladığımız gibi öyle sıradan bir insan değildir. Sömürücü ve baskıcı bir toplum yerine, tepeden tırnağa silahlı bir devleti yıkıp, yerine baskının ve sömürünün olmadığı bir toplum kurmak isteyen partinin elemanı, yöneticisi ve kitleler nezdindeki temsilcileridir.

O bir birey değildir, kolektif bir iradenin bireyler üzerindeki yansımasıdır. Yeni bir toplum

kurup, bireyleri değiştiren dönüştüren ve yeni bir şekil verecek olan partinin mimarları, uygulayıcıları ve aynı zamanda yeni insan tipinin temsilcileridir.

Yeni tip insan yetiştirmek çok zor bir iştir. Belki de dünyada en zor iş, sıfırdan başlayarak, yani çocukluk çağından itibaren değil, feodal, yarı-feodal ya da kapitalist toplum düzenlerinde yetişmiş ve o toplumların tüm kültürel özelliklerini üzerinde taşıyan insanları, yeniden, demokratik ve sosyalist toplum bilinciyle kalıba dökmek, değiştirip dönüştürmek, yani, kurulacak toplumsal düzenin yeni insan tipini şimdiden yaratmak ve o bilinçle eğitimlerini sağlamaktır.

Yeni insan tipinin temel özellikleri nelerdir?

Birincisi, vatanını, yurdunu ve insanları sevmek ve halka

“Kadroları doğru bir şekilde yükseltmek gerekir. Yükseltme tesadüfi bir şey değil, partinin normal görevlerinden biri olmalıdır.”

sevgi beslemektir.

İkincisi, emeğin değerini bilmek ve ona saygı göstermek.

Üçüncüsü, samimi ve dürüst olmaktadır.

Dördüncüsü, namuslu ve ahlaklı olmaktadır.

Beşincisi, doğru ve haklı olanı savunmak ve bu konuda cesur olmaktadır.

Altıncısı, dostça ve yoldaşça ilişkiler içinde bulunmaktır.

Yedincisi, enternasyonalist bir ruh taşımaktır.

Bu kadar önemli özellik taşıyan kadrolara elbette değer ve önem verilmeli, bu temel özelliklere sahip yeni kadrolar yetiştirilmelidir. Kadrolara önem vermek, davaya önem vermektir. Uğruna mücadele verilen davanın başarıya ulaşması için ne ka-

dar samimi ve kararlı olduğunu göstermektir. Halka karşı duyulan sorumluluğun ve halkı sevip saymanın somut bir göstergesidir.

Devrimcilik sevgiyle başlar; yani insan sevgisi. İnsanları sevmeyen devrimci olamaz. Ancak devrimcilerin sevgisi öylesine sıradan bir insanın sevgisine hiç benzemez. Devrimci ve komünistler, canlarını seve seve verecek kadar çok seviyor; halkını ve insanları.

O sevgi ki, her türlü vahşi işkencelere, zorluğa dayanacak kadar çoktur.

O sevgi ki, yaratmak ve üretmek için bir vesile, itici bir güç oluyor.

O sevgi ki, halka ve davaya olan inancı ortaya çıkartıyor ve pekiştiriyor.

Çünkü, Tolstoy'un dediği gibi, “İşte inanç sevginin yoğunlaşmasından başka bir şey değildir.” (111)

Bertolt Brecht de sevgiyle ilgili şunları söylüyor.

“... Oysa sevgiyi özel olarak incelemek gerekir, çünkü o bir üretimdir ve seveni de, sevileni de değiştirir. İyiye ya da kötüye doğru dıştan bir bakışla bile sevenler üretici gibi görünürler. Hem de üst düzeydeki üreticiler gibi. Bir tutku, bir engellenmezlik taşırlar üzerlerinde. Zayıf değil, ama yumuşaktırlar. Her zaman dostça davranışlar gösterme arayışı içindedirler. Bu gibileri sevgilerini inşa eder, tarihsel bir şeyler katarlar. Bu sevgi sanki, bir gün tarihi yaşayacakmış gibi onlar gibi kusursuzlukla tek bir kusur arasındaki fark korkunçtur. Oysa dünya bu farkı rahatça gözdardı edebilir. Sevgilerini olağandışı bir şey kılarlar, bunu yalnızca kendilerine borçlu olurlar, başaramazlarsa kendilerinin, sevdiklerinin kusurlarını pek de mazur gösteremeyecekleri gibi... Yüklendikleri sorumluluklar, kendilerine karşı olan sorumluluklardır, bu sorumluluklarının kılına zarar gelmemesi için o bü-

yük çabayı başka hiç kimse gösteremez. Bunların en iyileri sevgilerini diğer üretimlerle tam bir uyum içine sokmayı başarırlar. O zaman dostlukları yaygınlaşır, yaratıcılıkları çok kişiye yararlı hale gelir ve üretici olan herşeye omuz verirler.” (112)

İşte sevgi, devrimci ve komünist partileri ve onların üye ve kadroları açısından bu kadar önemlidir ve bunun için değer verilmektedir. Yüreği sevgi dolu olmayan, sevgiyle bezenmeyen bir eğitim politikası sonucunda yetişen kadrolar, acaba ne kadar halkını sevebilir, o dava uğruna canını nasıl feda edebilir? Devrimci ve komünistler sadece halkı sevmekle kalmaz, insanlığın ortaya çıkışından bu yana var olagelen insanlık değerlerini de savunur ve değerleri yeniden üretmek için onları yüceleştirir.

Bu anlamda, devrimci ve komünist eğitimin temelinde, insan ve insan sevgisi, insanlık değerlerini yüceleştirme vardır. Üye ve kadrolar da bu temel üzerinde eğitilir ve yetiştirilir. Soruna farklı bir temelde yaklaşım, devrimci ve komünist bir yaklaşım olamaz, onların amaç ve hedeflerine hizmet etmez. Yani devrimci ve komünist eğitim anlayışı, burjuva eğitim anlayışından temelden farklı olmakla beraber, görevleri ve yöntemleriyle de farklıdır.

Stalin’in bize öğrettiği, “bahçıvanın nadide bir meyve ağacını yetiştirmesi gibi”, kadroları ihtimamla ve titizlikle yetiştirmeyi bilmek gerekir. Eğer bir fidanı meyve verecek şekilde yetiştirmek için, gereken özeni ve titizliği göstermez ve gerekli bakımı yapamazsak, o fidan büyüyüp meyve vermez, hatta zaman zaman çıkan fırtınalara dayanamaz, kökünden sökülüp atılabilir. Onun için hem meyve vermesini sağlamak ve hem de fırtınalara dayanıklı hale getirmek gerekir.

Kadro yetiştirme ve eğitim

olayı, özellikle devrim öncesi koşullarda teorik olarak ifade edildiği gibi kolay değildir. Çok zor şartlar altında ve türlü olanaksızlıklar içinde uygulanmaktadır. Devrim öncesinde devrimci ve komünist güçler, sömürücü ve baskıcı egemen sınıflar gibi her türlü olanağa sahip değildir. Ancak buna karşın çok önemli bir avantaj var; o da HALK!

“Ancak doğru bir kadro siyaseti, partimizde mevcut kadroların güçlerini azami ölçüde geliştirme ve değerlendirme, kitle hareketlerinin zengin kaynağından sürekli olarak kabiliyetli aktif unsurların yaratılması imkanı verir.” (113)

Bu, bulunmaz bir olanaktır, o, her türlü olanağı devrimci ve komünistlere sunmaktadır. Yeter ki o olanak iyi değerlendirilsin, yerinde ve zamanında kullanılсын. Mücadeleye katılan halk, bu mücadele içinde kendine önderlik edecek insanları yetiştiriyor ve öne çıkartıyor.

Toplumlar tarihi de buna tanıklık eder, halk kendi önderlerini çıkarmıştır. Burada önemli olan halk içinde öne çıkan ve benzerleri arasından yetenekli olanları seçip çıkarmak ve onları birer komünist kadro olarak eğitip yetiştirmektir.

Burada özellikle iki noktanın altını çizmek gerekir.

Birinci nokta, özelde proletarya ve genelde halkın içinden süzülerek öne çıkan insanları, çok sayıda komünist kadro haline getirebilmek için, sınıf mücadelesini **geliştirmek** ve bu mücadeleye, halkın mümkün olduğu kadar **geniş** katılımını sağlamak.

İkinci nokta, mücadele içinde öne çıkan insanları bilinçli bir politikayla örgütlemek, **benzerler arasından** yetenekli olanları **seçerek** onları eğitmek ve yetiştirmek.

Sınıf mücadelesinin örgütlü bir tarzda geliştirilmesi dışında, ayrıca kendiliğinden gelişen kitle mücadeleleri de vardır. Kendi-

liğinden gelişen mücadelelerde kitleler doğal olarak kendi önderlerini çıkartır. Ancak, devrimci ve komünistler, kendiliğinden gelişen mücadelelere katılıp önderlik etmeye çalışırken, esas olarak bilinçli ve örgütlü bir tarzda sınıf mücadelesini sürdürmeye ve geliştirmeye çalışırlar. İşte bu mücadeleler içinde, devrimci ve komünist örgüt ve partilerin saflarına yüzlerce, binlerce yeni insan katılır. Önemli olan bu insanları değiştirip dönüştürmek ve önce üye sonra da kadro haline getirmektir.

Devrim ve parti saflarına, yüzlerce, binlerce insan, samimi ve güzel duygularla katılır. Halkın kurtuluşu ve devrimin zaferi için hiçbir fedakarlıktan kaçınmaz. Eğer parti, bu insanları, doğru bir politika ve iradi bir çabayla özenle ele alıp eğitemezse ve değiştirip dönüştüremezse, onca emek ve insan boşa harcanmış olacaktır. Kuşkusuz bu insanların hepsinin yetiştirilip, aynı düzeye çıkabileceğini ve kadro haline gelebileceğini düşünmek, belki fazla bir iyimserlik olabilir, ancak çoğu parti ve devrim için yararlı birer militan, yaratıcı yetenekleri olan parti kadroları haline gelebilir.

Ancak yetenekli ve nitelikli kadrolar, kendiliğinden ortaya çıkmaz, onlar, pratik mücadele içinde ve partinin iradi çabasıyla yetiştirilir ve eğitilir.

Partide hem kadroları eğitmek, hem de üye ve kadrolar arasında tecrübe alışverişini sağlamak için, organ toplantıları dışında, zaman zaman üye ve kadro toplantıları da düzenlemek gerekir. Ancak bu toplantılar öyle gelişigüzel değil, belli bir hazırlık yapıldıktan sonra yapılmalıdır. Bu toplantıların verili koşullarda sağlıklı ve verimli olabilmesi için, konuları iyi seçilmeli ve iyi organize edilmelidir. Gerçekten önemli, zihinleri meşgul eden ve acil çözüm bekleyen sorunlar bu toplantılarda tartışılmalıdır. Böyle toplantılar canlı

tartışma ortamları yaratır ve daha iyi eğitim olanağı sağlar. Aynı zamanda parti içi yaşamı canlandırır.

Diğer yandan, konular ve tartışmalara gösterilen ilgi ve katılım da önemlidir. Toplantıya gelenler sadece kendi sorunlarını ve görüşlerini değil, sorumlu oldukları alanların ve organların sorunlarını, diğer yoldaşların ve kitlelerin görüşlerini de orada dile getirmelidir. Bu, tartışmalara zenginlik katmak açısından da gereklidir.

onun mutlaka objektif ve subjektif nedenleri vardır. Önemli olan o nedenleri ortadan kaldırmaktır. Yoksa aynı hatalar sık sık tekrarlanır veya benzer hatalar ortaya çıkar. Hatalar ortaya çıktığında veya tespit edildiğinde, hemen bu hataların düzeltilmesi beklenmemeli. Bazı hatalar vardır ki, onlar bir anda veya kısa sürede düzelmeyebilir. Onun için hata yapanlara zaman tanımak ve düzeltmesi için hem yardımcı olmak, hem de denetlemek gerekir.

Kadroların hata yapmasından

Teorik olarak doğruları ortaya koymakla pratik yaşamın zorluğu ve karmaşıklığı her zaman birbirine uymayabiliyor.

Şimdiye kadar geçmiş parti pratiğine baktığımızda, kadroların yetiştirilmesinde, görevlendirilmesinde ve seçiminde uzmanlaşma prensibi değil ihtiyaç belirleyici olmuştur. Bu, planlı ve bilinçli hareket etmenin, uzun vadeli düşünmenin, geleceği önceden adım adım inşa etmenin, geleceği kazanmanın değil, günü kurtarmanın, işe göre kadro ye-

Kadroları, pratik mücadele içinde ve teorik eğitimin yanında, aynı zamanda kendi hataları üzerinde de eğitmek gerekir. Hata yapmayı kimse istemez. Ancak, komünistler, o yapılan hataları, daha sonraki hataları engellemek ve yapılan hatalardan ders çıkarmak anlayışıyla ele alır ve onları birer eğitim aracı olarak kullanır.

Kadroları hataları üzerinde eğitmek demek, o hataların nedenlerini tüm açıklığıyla ortaya çıkarmak ve düzeltilmesi için zaman tanımak demektir. Hatalar durup dururken ortaya çıkmaz,

korkmamak gerekir. İş yapan hata yapar, sadece iş yapmayanlar hata yapmaz.

Kadrolar hata yapar diye, görev vermektan çekinmemek gerekir. Böyle davranılırsa, kadrolar, görev almaktan ve sorumluluk üstlenmekten çekinir hale gelir.

Kadroların hata yapmasından korkmak, onlara görev ve sorumluluk vermemeyi, dolayısıyla, onları iyi tanımamayı, yeteneklerini açığa çıkarmamayı ve inisiyatiflerini geliştirmemeyi gündeme getirir. Bu da doğru bir kadro politikası değildir.

tiştirmenin değil, iş için adam olsun da nasıl olursa olsun mantığının, şartlara boyun eğmenin sonucu olarak uygulanmasından başka bir şey değildir.

Parti, adama göre iş değil, işe göre adam prensibini uygulamalı ve partiye yerleştirmelidir. Kadroları yetiştirme prensibimiz, adama göre iş değil, işe göre üye ve kadro yetiştirmektir. Yeteneğine ve becerisine göre insanları yetiştirmesek, bu, bazı kadroları yeteneksiz olduğu bir alanda boğabilir, onun başarısız olmasını sağlayarak umutsuzluğa kapılmasına ve inancının za-

yıflamasına yol açabilir. Aynı zamanda yetenekli olduğu bir alanda görevlendirmeyerek o güzel ve faydalı olacak yeteneklerinin körelmesine, bazı olumlu yeteneklerinin ortaya çıkmamasına neden olabilir.

Onun için parti; **birincisi**, üye ve kadrolarını yetenekli olmadığı, beceremeyeceği ve başarı sağlayamayacağı bir alanda görevlendirmemeli, bu tür alanlarda kendilerinden görev almalarını ve uzmanlaşmasını istememeli veya bu konuda fazla ısrarlı olmamalıdır. Fazla ısrarlı olmasını düşünürken, aksine zarar da verir. Böylece başka yararlı olabilecek kadroların önünü tıkar.

İkincisi, kendi üye ve kadrolarını iyi tanımalı, yeteneklerini

ni, her bir önderin mutlak görevi kabul ederdi.” (114)

Lenin, kişilerin doğru seçimi için, Halk Komiserleri Konseyi Sekreterliği'ne şu öneriyi yapıyor:

“Eylemciler hakkında böyle kişisel özelliklerin bilinmesi, insanların doğru seçimi ve hiç durmaksızın en çeşitli görevler için adaylar belirlemek açısından yardımcı bir araçtır.

“Kişileri incelemek, yetenekli eylemciler aramak... şu anda sorunun özü budur; bu yapılmaksızın verilecek tüm emirler ve direktifler, yararsız kağıt parçacıklardır.” (115)

Kadrolar ne kadar iyi tanınır ve özellikleri bilinirse, onların, hangi alanda daha başarılı olacağına ve uzmanlaşacağına karar

açığa çıkarmakla mümkün olabilir.

Demek ki, **insanları tanımak, bilinmeyen yönlerini ve yeteneklerini açığa çıkarmak, doğru bir kadro politikası uygulamak için yolun yarısını katetmek demektir.**

KADROLARIN SEÇİMİ VE ÖZEN GÖSTERİLMESİ

Kadroları benzerleri arasından seçmek önemli bir görev ve sorumluluktur. İyi bir seçim yapabilmek için kadroları iyi tanımak ve meziyetlerini bilmek gerekir. Bu da yetmez, kadroları birbirine karşı kayırmak ve haksızlık yapmamak gerekir.

Lenin, 1922 başlarında yaşanan anın en acil görevi olarak “kişilerin seçilmesi” ve “yapılmış olan işin denetlenmesi” olduğunu söylüyor ve şöyle diyor:

“... içinde yaşadığımız anın en acil görevleri, talimatnameler ve yeniden düzenlemeler yapılması değildir. Bilakis kişilerin seçilmesi, yapılacak olan iş için kişisel sorumluluk dağıtımı, gerçekten yapılmış olan işin denetlenmesidir.” (116)

Stalin, kadroların seçimiyle ilgili şunları söylüyor.

“Kadroları iyi seçmek şu anlama gelir?

“Birincisi, kadrolara partinin ve devletin altın yedekliği olarak bakmak, onlara büyük önem vermek, saygı göstermek.

“İkincisi, kadroları tanımak, militanlardan her birinin nitelik ve eksikliklerini adamakıllı irdellemek, herhangi bir militanın yeteneklerini en iyi hangi görevde geliştirebileceğini bilmek.

“Üçüncüsü, kadroları özenle yetiştirmek, ilerleme yolundaki her militanın yükselmesine yardımcı olmak; büyümelerini hızlandırmak için bu yoldaşlarla ‘zamanını yitirmekten’ korkmamak.

“Dördüncüsü, yine, genç kadroları, cesaretle ve tam zamanında yükseltmek, onları uzun süre aynı yerde bırakmamak,

Nasıl ki kadroların partiyi gözü gibi koruması gerekiyorsa, partinin de kadroları çok iyi koruması ve buna itina göstermesi gerekiyor. Sorun elbette tek tek kişilerin korunması değil, öncelikle partinin kadroları koruma politikasına sahip olması gerekir.

ve taşıdığı potansiyel gücü doğru tepit etmelidir.

KADROLARI İYİ TANIMAK VE YETENEKLERİNİ AÇIĞA ÇIKARMAK

Bir kadroyu veya herhangi bir parti üyesini tanımak ve yeteneklerini açığa çıkarmak demek, onlarla yakın bir temasta bulunmak, bizzat görev ve sorumluluk vererek denetlemek, parti içi demokrasiyi iyi işletmek ve yerleştirmek, yoldaşça ve samimi ilişkiler geliştirmek demektir.

“Kişileri gerçekten tanımak, politik ve mesleki özelliklerini olduğu kadar, kişisel özellik ve vasıflarını da bilmek demektir. Kişileri böylesine tanımak, birdenbire olanaklı olan bir şey değildir; bu, çalışma sürecinde oluşabilir. Lenin, bu tip materyal toplama, yetenekli kişileri bulup çıkarma ve onları ilerletmek işi-

vermek de, o kadar kolay olur. O da ancak partiyle ilişki kurduğu andan itibaren iyi gözlemlenmesine, doğru yönlendirilmesine, nitelik ve özelliklerinin iyi bilinmesine ve bu konuda önderlik edilmesine bağlıdır.

Örgütücü ve yönetici bir kadronun görevlerinden birisi, partili insanları gerçekten iyi tanımak, onların meziyetlerini ve zayıf yönlerini iyi bilmek, zayıflıklarını gidermeleri için yardımcı olmak, aynı zamanda meziyetlerini tam olarak uygulayacakları ve kişisel yeteneklerini daha da geliştirecekleri şekilde seferber etmektir.

İnsanları isteğine göre değil, yetenek, bilgi ve becerisine göre yönlendirmek, görevlendirmek ve uzmanlaştırmak gerekir.

Bu da ancak o üye ve kadroyu iyi tanımakla ve yeteneklerini

paslandırılmamak.

“Beşincisi, militanları, herkesin kendini kendi yerinde duyacağı, herkesin ortaklaşa yapıtımıza kendi kişisel niteliklerinin ona vermeyi sağladığı şeyin en çoğunu verebileceği; kadroları dağıtma, çalışmasının genel yöneliminin, bu dağılımı gerçekten siyasal çizginin zorunluluklarına tamamen yanıt verecek biçimde uygulamak.”(117)

Dimitrov, kadroların seçimiyle ilgili olarak şunları söylüyor.

“**Kadroları seçerken temel kıstaslarımız neler olmalıdır?**

“Birincisi: **İşçi sınıfı davasına tam bağlılık ve partiye sadakat**, mücadele içinde, hapsede, sınıf düşmanları karşısında sınanmış olmak.

İkincisi: **Kitlelerle en sıkı bağları kurmak**. Kitlelerin çıkarları ile bütünleşmek, kitlelerin nabzını elde tutmak, onların eğilimini ve ihtiyaçlarını bilmek. Parti örgütlerimizin önderlerinin otoritesi her şeyden önce, kitlelerin onları önderleri olarak görmelerine, kendi tecrübeleriyle onların önderlik yeteneklerine, mücadelede kararlılıklarına ve fedakarlıklarına inanmalarına dayanmalıdır.

“Üçüncüsü: **Her koşulda bağımsız olarak yönünü tayin edebilme** yeteneğine sahip olmak ve **alınan kararlar için sorumluluk yüklenmekten** korkmamak. Sorumluluk yüklenmekten korkan bir kimse önder olamaz. İnişiyatifi ele almayı bilmeyen, ‘yalnızca bana söyleneni yaparım’ şeklinde karar veren bir kimse, Bolşevik değildir. Ancak, yenilgi anlarında soğukkanlılığını kaybetmeyen, başarı anlarında kendini beğenmişliğe kapılmayan, kararların uygulanmasında sarsılmaz bir sağlamlık gösteren bir kimse, gerçek bir Bolşevik önderdir. Kadrolar somut mücadele görevlerini bağımsız olarak çözmek zorunluluğuyla karşılaştıkları ve aldıkları kararlardan tam olarak sorumlu olduklarının bilincine vardıkları zaman en iyi

biçimde gelişir ve çoğalırlar.

“Dördüncüsü: Hem sınıf düşmanına karşı mücadelede ve hem de Bolşevizm çizgisinden her türlü sapmaya karşı uzlaşmaz bir tutumda **disiplin ve Bolşevik çeliklik**.” (118)

Mao, kadrolara özen gösterilmesiyle ilgili olarak şöyle diyor.

“Kadrolara özen göstermesini bilmeliyiz. Bunun çeşitli yolları vardır.

“Birincisi, onlara yol gösterin. Bu, sorumluluk yüklenme cesaretini gösterebilmeleri için çalışmalarında onlara serbestlik tanımak ve aynı zamanda, Partinin siyasal çizgisinin rehberliğinde inisiyatiflerini tam olarak kullanabilmeleri için onlara yerinde ve zamanında talimatlar vermekle olur.

“İkincisi, kadroların düzeylerini yükseltin. Bu, teorik kavrayışlarını ve çalışma yeteneklerini artırabilmeleri için onlara öğrenme olanağı sağlayarak onları eğitmek demektir.

“Üçüncüsü, çalışmalarını denetleyin; tecrübelerini özetlemelerine, başarılarını iletmelerine ve hatalarını düzeltmelerine yardımcı olun. Kadrolara özen göstermenin yolu, görev verip denetlemek ve ancak ciddi hatalar yaptıktan sonra ilgilenmek değildir.

“Dördüncüsü, hata yapan kadrolara karşı genel olarak ikna yöntemini kullanın ve hatalarını düzeltmeleri için onlara yardımcı olun. Mücadele yöntemi, sadece ciddi hatalar yaptıkları halde kendilerine yol gösterilmesini kabul etmeyenlere karşı uygulanmalıdır. Bu durumda sabırlı olmak gerekir. İnsanlara kolayca ‘oportünist’ damgasını vurmak ya da onlara karşı kolayca ‘mücadeleye girişmek’ yanlıştır.

“Beşincisi, karşılaştıkları güçlüklerde onlara yardımcı olun. Kadrolar hastalık, geçim, aile hayatı ya da başka nedenler yüzünden sıkıntıya düştüklerinde onlara mutlaka elimizden gel-

diği kadar ilgi göstermeye çalışmalıyız.

“Kadrolara özen göstermenin yolu budur.” (119)

KADROLARIN GÖREVLENDİRİLMESİ VE KORUNMASI

Kadroların eğitimi, yeteneklerinin açığa çıkartılması, seçimi ve özen gösterilmesi kadar, yerinde ve zamanında görevlendirmek ve **korumak da önemlidir**. Bunların hiçbirisi birbirinden ayrılmaz, hepsi doğru bir kadro politikasının parçalarını oluşturur.

Kadroları yerinde ve zamanında görevlendirmek, onlardan iyi yararlanmak demektir. Kadrolar öyle bir atanmalı veya görevlendirilmeli ki, onlar kendilerini çok rahat hissedebilsin, tam yerimizi bulduk diyebilsin, yetenek ve becerilerini rahat uygulama alanı bulmuş olsunlar. Aksi halde, parti kendi eliyle, kadroları, düşük bir kapasite ile çalıştırmış, onlardan istenen verimi alamamış ve böylece partiye ve devrime yeterli katkıyı sağlamamış olur.

“Tüm parti çalışması alanında en önemli sorun, her partili yoldaşın doğru yerine yerleştirilmesidir, bu, Lenin yoldaşın ifade ettiği gibi, sorunun özüdür. Her parti örgütçüsü, partili yoldaşlara gelişigüzel dağıtılan figürler gibi davranılamayacağından hareketle, her parti üyesini doğru yerine yerleştirmeyi mutlaka öğrenmelidir. Bir partili yoldaş, illegal bir matbaanın örgütlenmesine yatkın olabilir-ve ondan bunun için yararlanılmalıdır-, ama propagandacı olarak işe yaramayabilir. Bu yoldaş propagandaya gönderilirse, öyle bir kargaşalık yaratabilir ki, onun hatalarını düzeltmek için başka iki propagandisti peşinden göndermek gerekir. Bir başka yoldaş, en zor politik sorunları, en karışık politik sloganları en anlaşılabilir şekilde anlatan parlak bir propagandacı ve ajitatördür. Ama illegal çalışmada işe yaramaz; kendisine illegal

bir iş verilirse, partiye en büyük zararları getirebilir. Bu nedenle parti örgütçüsü, söz konusu yoldaşın en iyi bir şekilde hangi somut çalışma için kullanılabileceğini bilmek için, elindeki insan malzemesini en özenli biçimde incelemelidir. Her parti fonksiyoneri, kendine layık olan yere konmalıdır.”(120)

Parti, kadroları, değerlendirme ve kullanmayı yeterince beceremiyor. Partinin şimdiye kadar ki mücadele pratiği bunun somut örnekleriyle doludur. Yanlış uygulamalar sonucu, şimdiye kadar birçok kadro ve üye, ya doğru düzgün kullanamama ya da yanlış uygulama sonucunda, yeterince gelişemedi veya devrime ve partiye olan güvenlerini yitirerek mücadele saflarını terk etti. Partinin önemli yönetici kademelerinde yetersiz veya ileri seviyede olmayan kadrolar görevlendirildi. Yönetim kademeleri parti açısından hayati önem taşıyan yerlerdir. Oralarda en iyi, en sağlam, yetenekli ve inisiyatifli kadrolar bulunmalıdır. Ancak şimdiye kadar partide her zaman bu yeterince uygulanamadı.

“.....kadroları doğru bir şekilde dağıtmak gerekir. Her şeyden önce, hareketin en önemli mevkilerinde kitlelerle bağları olan ve kitlelerin içinden gelen, inisiyatif sahibi ve sağlam, yetenekli kimselerin bulunması gereklidir. En büyük merkezlerde bu gibi aktif üyeler yeterince olmalıdır.....” (121)

Nitelikli kadroların önemli yerlere atanmasında uygulanan yanlışlık ve bazı kişilerin mücadeleyi bırakmasında hatayı biraz da partide aramak gerekir. Yani hata biraz da partinin izlemiş olduğu kadro politikasıdır.

Gerçekten kişilerin, kendi kişisel zaafı ve yanlışlıkları yüzünden hata yapması veya mücadeleyi bırakması bir yana bırakılırsa, bu konuda, partinin politikası da sorgulanmalı, yanlış ve eksik yönleri giderilerek doğru olan ortaya konmalıdır. Sorunun

özünü gizlemek için kişilere yönelmek, partiye en büyük haksızlığı yapmak demektir. Bu ise komünistçe olmayan bir tutumdur.

“Fikirleri pratiğe uygulamak için, kadroları birbirleriyle kaynaştırıp harekete geçmelerini teşvik etmeliyiz; bu, ‘kadrolardan iyi yararlanmak’ sınıflamasına girer. Tarihimiz boyunca kadrolardan yararlanma konusunda taban tabana karşıt iki çizgi vardır; bunlardan birisi ‘insanları yeteneklerine göre atamak’, öbürü ise ‘atama yaparken adam kayırmak’tır. Bunlardan birincisi dürüst, diğeri ise dürüst olmayan yoldur. Komünist Partisinin kadro siyasetinde uygulayacağı ölçüt, bir kadronun Parti çizgisi-

Kadroları sadece eylemlerinin sonucuna göre değil, başarı ya da başarısızlıklarında rol oynayan somut verilere göre bir bütün olarak değerlendirmek gerekir.

ni uygulamakta kararlı olup olmaması, Parti disiplinine bağlı olup olmaması, kitlelerle yakın bağları bulunup bulunmaması, yönünü tek başına bulma yeteneğine sahip olup olmaması, faal, çalışkan ve bencillikten uzak olup olmamasıdır. ‘İnsanları yeteneklerine göre atama’nın anlamı budur.”(122)

Mao’nun da dediği gibi, komünistler, dürüst ve dürüst olmayan yol içinden kesinlikle dürüst olan yolu seçeceklerdir. Dürüstlük, sadece, halkın davasına bağlılığın ve yoldaşlık ilişkisinin bir gereği değil, aynı zamanda proleter ahlakın da bir gereğidir. Burada iki noktaya dikkat çekmekte fayda var. Üye ve kadroları değerlendirme ve görevlendirme, eksik ve yanlış bilgilenme sonucu yapılacak yanlışlık veya haksızlıkla, bilerek ya da kayır-

ma yaparak yapılacak yanlışlık ve haksızlığı birbirine karıştırmamak gerekir. Sonuçta her ikisi de aynı noktada, yani yanlış ve haksızlık yapma noktasında buluşmuş olsalar da, nedenleri farklıdır. Birisi yanlış ama dürüst, birisi de yanlış ve hem de dürüst olmayan yoldur. Birisinde: kötü bir niyet yok, birisinde ise kötü bir niyet vardır.

Bir parti, yapılacak böylesine önemli işleri kişilerin niyet ve arzusuna bırakmaz. Hemen her konuda politika ortaya koyar ve belirlenmiş belli kıstaslar üzerinden hareket eder. Mücadele içinde hiçbir zaman yanlışlık ve haksızlıkları ortadan kaldıramazsınız, ancak bunu asgariye indirmek mümkündür. Bu değişik biçimler uygulanarak yapılabilir.

Birincisi ve en önemlisi, doğru, açık ve net bir politikaya sahip olmak.

İkincisi, doğru ve açık kıstaslar belirlemek.

Üçüncüsü, tek tek kişilerin inisiyatifine ve tasarrufuna bırakmadan sorunu örgütsel işleyiş içinde kolektif şekilde çözmek.

İşte bu üç temel noktada hata payı asgariye indirilebilirse, uygulamada yapılabilecek herhangi bir yanlışlık veya haksızlık tam olarak ortadan kaldırılmasa da asgariye indirilebilir.

Gözönüne alınması gereken hususları tek tek belirtmeden önce bir noktanın altını özellikle çizmek gerekir. Atama ve görevlendirme yaparken, alternatifsiz bir seçim yapılmıyor, benzerleri arasında bir seçim yapılıyor. Zaten zor olan da burasıdır. Alternatifsiz ve benzersizler arasında atama ve görevlendirme olsa, sanıyoruz hiçbir sorun çıkmazdı.

Atama veya görevlendirme-lerde gözönüne alınması gereken hususlar neler olmalıdır?

Birincisi, hangi göreve atacağı veya hangi iş yapılacağı dikkate alınarak, o görevi veya işi yapıp yapamayacağına, o konuda yetenek ve beceri sahibi olup olmadığına,

İkincisi, ideolojik olarak sağlam, partinin çizgisini kavramış, bu çizgiyi uygulamakta kararlı olup olmasına,

Üçüncüsü, kitlelerle sıkı bağının bulunup bulunmadığına ve halka olan sevgisine,

Dördüncüsü, inisiyatifli, tek başına yönünü bulma yeteneğine sahip olup olmasına,

Beşincisi, parti disiplinine bağlı olup olmasına,

Altıncısı, faal, çalışkan ve programlı olup olmasına, zamanını verimli kullanıp kullanmamasına,

Yedincisi, gösterişten, kendini beğenmişlikten ve bencillikten uzak olup olmasına bakılmalıdır.

Bunların dışında daha birçok husus ifade edilebilir, ancak onlar zaten parti tüzük ve programı içinde mevcuttur. Normalde bir parti üyesinde aranması gereken özellikleri, uyması ve uygulaması gereken görev ve sorumlulukları, burada tekrardan yazmanın anlamı yoktur.

Üye ve kadrolarda olması gereken özellikler, seçme ve görevlendirmelerde gözönünde bulundurulması gereken hususlar anlatılırken, her zaman olması gerekenler ifade edilir. Ancak bunları birebir herkeste aramaya kalkmak, bulamayınca da hayal kırıklığına uğramak, ya da mükemmeliyetçi bir anlayıştan hareketle, aradığımız özelliklere sahip kadro yok demek, doğru değildir. Elbette komünistler, en iyiye, en güzele ulaşmaya, ideallerinde olan düşünceleri gerçekleştirmeye çalışır. Ama bu birden ve koşulları olgunlaşmadan olabilecek şeyler değildir. Bir yandan o idealleri gerçekleştirme mücadelesi verirken, bir yandan da insanları eksik ve yanlışlarıyla birlikte, yani olduğu gibi kabul eder, onların eksik ve yanlışlarını düzelterek bizzat hataları üzerinde eğitmeye ve ilerletmeye çalışır. Zaten doğru olan da budur.

Kafalarda **ideal insan tipi**

yaratıp, onu mekanik bir şekilde aramaya ve uygulamaya çalışmak yanlıştır. Sınıflı bir toplumda ve insanları olumsuz etkileyen çeşitli kültürel etkenlerin olduğu bir dünyada yaşadığımız biliniyor. Bu koşul ve gerçeklik içinde kusursuz insan, eksik ve hata yapmayan insan olabilir mi? Gerçekleşmeyecek hayaller peşinden koştuktansa, eksik ve yanlışlığıyla beraber o anda gerçek olanlarla iş yapmaya çalışmak ve aynı zamanda onları düzeltmek, eksik ve yanlışlarını gidermek için uğraşmak daha doğru değil midir?

“İdeal insan yoktur. Onları

İnsanlara yardım etmeden, onlara önderlik görevlerini yerine getirmeden, hep tek yanlı davranmak, ya “sol” ya da sağ hataya düşülmesine neden olur. Böylece birçok üye ve kadro, partinin yanlış uygulamaları veya politikası sonucu mücadele saflarını terkedip gider.

oldukları gibi almalı, zaaflarını ve eksikliklerini düzeltmeliyiz. Kendilerine daha uygun bir görev verilmiş olsa, çok yararlı olabilecek iyi ve dürüst komünistlerin yanlış bir şekilde kullanılması gibi göze hemen çarpan örneklerle partilerimizde rastlamaktayız.”(123)

Demek oluyor ki, insanları oldukları gibi kabul etmek ve onlara yardımcı olup geliştirmek gerekir. İnsanlara yardım etmeden, onlara önderlik görevlerini yerine getirmeden, hep tek yanlı davranmak, ya “sol” ya da sağ hataya düşülmesine neden olur. Böylece birçok üye ve kadro, partinin yanlış uygulamaları veya politikası sonucu mücadele saflarını terkedip gider.

Kadro ve üyelerine sadece başarısız olduklarında ya da bir yanlış yaptıklarında yardımcı olunmamalı, başarılı olduklarında da bu başarının nedenlerini ortaya çıkarmada yardımcı olmak gerekir. Bu görev, kadroları iyi tanımak, yeni görevlendirme-

lerde bulunmak ve terfi ettirilmeleri açısından önem arzeder.

Verilen bir görevin başarılması bazen, görev alan kadronun üstün yetenekleri, özverili ve bilinçli çabasıyla olabileceği gibi, bazen de kendi dışında, şartların olgun olması neticesinde ve tesadüfi olabilir. Doğru bir değerlendirme yaparak sonuca varmak için bu iki farklı nedeni bilmek ve birbirine karıştırmadan, sadece sonuca bakarak bir değerlendirme yapmamak gerekir. Eğer verilen görevin başarılmasından sonra, kadro açısından bir sonuç varılacak ve sonunda o kadronun başka bir görevde ataması ve

ya terfi ettirilmesi söz konusu olacaksa, işin başarılmasında, kendi çabası, özverisi ve yetenekleri rol oynayan kadroya öncelik tanınmalıdır.

Buradan şu sonuca varılmalı; **kadroları sadece eylemlerinin sonucuna göre değil, başarı ya da başarısızlıklarında rol oynayan somut verilere göre bir bütün olarak değerlendirmek gerekir.** Bazen öyle somut koşullar olur ki, sonuçta başarısız olarak ortaya çıkan bir kadro, başarılı olarak görülen başka bir kadrodan daha yetenekli, özverili, çalışkan, partiye ve devrime bağlı olabilir. Ancak tüm bunları ortaya çıkaracak olan, kişilerin iyi niyeti değil, partinin izleyeceği kadro politikası ve bu politika-nın pratikte doğru ve kolektif bir tarzda uygulanmasıdır.

Partide geçmişte bu türden yanlışlıklar çok yapıldı. Bu, bazen “sol” bazen de sağ şeklinde kendisini gösterdi. “Sol” olarak ortaya çıkan değerlendirme, kendisini, üye ve kadroları, bir bütün

olarak değil, yaptıkları eylemlere göre değerlendirme, öncelikle de silahlı eylemlerin baz alınması şeklinde gösterdi. Sağ olarak ortaya çıkan değerlendirme ise, kendisini, ağzı laf yapan geveze ve lafazanların, eli kalem tutan kaleşörlerin, üst sorumluluklara getirilmesi ve görevlendirilmesi, yani yükseltilmesi şeklinde gösterdi. Bunun her ikisi de yanlıştır.

“**Kadroları doğru bir şekilde yükseltmek** gerekir. Yükseltme tesadüfi bir şey değil, partinin normal görevlerinden biri olmalıdır. Yükselen komünistin, kitlelerle bağı olup olmadığına dikkate alınmadan yükseltmeyi tümüyle dar parti anlayışı içinde yapmak kötü bir şeydir. Yükseltme esas olarak hem parti görevlisinin, belli parti görevlerini yerine getirme yeteneği, hem de yükselecek olanın sahip olduğu sevgi dikkate alınmalıdır.” (124)

Mao, bir kadronun nasıl değerlendirileceği konusunda, bakanın ne diyor;

“Kadroları nasıl değerlendireceğimizi bilmeliyiz. Değerlendirmemizi, kadronun hayatının kısa bir dönemi ya da hayatındaki tek bir olayla sınırlandırmamalı, onun hayatını ve çalışmalarını bir bütün olarak ele almalıyız. Kadroları değerlendirmenin başlıca yöntemi budur.” (125)

Kadroların görevlendirilmesi kendiliğinden ya da o kadronun isteğine bağlı olmamalıdır. Kadrolar bazen kendilerini yeterince tanımayabilir, eksik ve zaafli yönlerini bilmeyebilir. Bunu esas değerlendirip karar verecek partinin kendisidir. Partiye ve devrime yürekten bağlı, özverili, canla başla çalışan kadrolar, bir görev olduğunda, hemen ortaya atılıp kendileri o göreve talip olabilir. Belki de kendi yeteneklerinin o görevi başarmaya yetip yetmeyeceğini bilmez. O durumları da dikkate alan önderlik veya sorumlu olan organ, sorunu tüm yönleriyle ele alıp değerlendirmeli ve görevlendirmeyi ona

göre yapmalıdır.

Görevlendirmelerde bir başka önemli nokta ise, **yaşlı ve genç kadrolar arasında uyum ve dengeyi sağlamak**, görevlendirmeyi ona göre yapmaktır. Parti içinde üye ve kadrolar arasında doğal olarak bir yaş farkı olabilir. Ancak bu fark, yaşlı ve genç kadrolar arasında bir rekabete yolaçmamalı, birbirlerini küçümsemeye dönüşmemelidir. Burada yaş önemli değil kafa önemlidir. Fiziki anlamda yaşlı olan bir kadro pekala kafa olarak genç olabileceği gibi, fiziki olarak genç olan bir kadro da kafa olarak yaşlı olabilir.

“Eğer genel kolektif düşünce ile yaşarsan, toplumun davası senin için herşeyden üstünse, eğer sen çevreni saranların duygularıyla ilgilenir ve besledikleri umutlarla yaşarsan, emekçilerin genel ilgileri demek olan bu konular biz yaşlı komünistleri gençleştirir.” (126)

Yaşlı ve genç kadrolar parti birimlerinde, birlikte ve omuz omuza, birbirlerinden öğrenerek, birbirlerine yardımcı olarak uyumlu bir çalışma içine girmeli, sekterliğe, inkarcılığa ve cesaretsizliğe karşı mücadele yürütmelidirler.

“Burada özellikle önemli olan şey, yeni, genç kadroların cesaretle ve tam zamanında yükseltilmesidir...”

Eski kadrolar, parti ve devlet için elbette büyük bir zenginliği temsil ederler. Onlar, genç kadroların sahip buldukları şeye sahiptirler: yönetim konusunda büyük bir deneyim, sağlam bir Marksist-Leninist biçimlenme, işlerini bilme, yönetme gücü... Genç kadrolara gelince, onlar elbette eski kadroların sahip buldukları o deneyime, o sağlam biçimlenmeye, o işini bilme ve yönetme gücüne sahip değildirler... her bolşevik militan için çok değerli bir nitelik olan yeni duygusu, gençlerde güçlü bir biçimde gelişmiştir... Öyleyse, görevimiz eski ya da yeni kadrola-

ra yönelmek değildir, ama eski ve yeni kadroları, parti ve devlet çalışmasını yöneten tek bir orkestra içinde bağdaştırmaya, kaynaştırmaya çalışmaktır.” (127)

Parti içinde bu konuda da belli yanlışlıklar var. En başta eski ile yeni kadrolar arasında diyalog kopukluğu yaşanmakta, bu, eskiler yenilere biraz küçümseyici, yeniler de eskilere biraz değer vermeme biçiminde yansımaktadır. Partinin başarılı çalışmalar yapması ve özellikle de geleceği açısından sakıncalı ve çok kaygı verici bir durumdur. Sorun ciddi bir şekilde ele alınıp aradaki kopukluk giderilmeli ve birbirlerinden yararlanacak tarzda bir çalışma tarzı oluşturulmalıdır. Ancak, bu, kişilerin inisiyatifine ve isteğine bırakılmadan kolektif bir çabayla çözümlenmeli, doğru bir çalışma tarzı ve kurumlaşmış bir işleyiş mekanizması olarak ele alınmalıdır.

“Eğer partimiz, eski kadrolarla birlik ve işbirliği içinde çalışan çok sayıda yeni kadroya sahip olmazsa, davamız yarı yolda kalır. Bu nedenle bütün eski kadrolar yeni kadroları büyük bir coşkuyla karşılamalı ve onlara yakınlık göstermelidir.” (128)

Partide, tecrübeli ve eski kadro azlığı ve yeni kadro eksikliği dikkate alındığında, bu görevin ne kadar aciliyet taşıdığı kendiliğinden ortaya çıkar. Kısa sürede, parti çizgisini kavramış, tecrübeli ve yetkinleşmiş, siyasi seviyesi yükselmiş ve yetenekleri ortaya çıkmış çok sayıda kadroya sahip olmak, bu görevin ne oranda başarılacağına bağlıdır. Burada genelde parti iradesine ve özellikle de parti önderliğine çok önemli bir görev düşüyor.

Eğer doğru bir politika izlenir ve bugün elde varolanlar iyi değerlendirilirse, hemen olmasa da, bir süre sonra bir yığın yeni kadro yetiştirilebilir, eldeki kadrolar hem daha ileriye taşınır, hem de tecrübeli hale gelmeleri sağlanır.

Bu konuda özellikle genç üye ve kadrolara görev vermekten çekinmemeli, ancak yanlış ve zor görevlere vererek cesaretleri kırılmamalı, hayal kırıklığı ve korkuya kapılmalarının önüne geçilmelidir.

Lenin, 1905 yıllarında sürekli kadro yokluğundan yakınlanlara şunları söyledi: “Bir yığın insan var ve insan sıkıntısı var-sosyal demokrasinin örgüt yaşamı ile örgütsel talepleri arasındaki çelişki eskiden beri bu çelişki dolu formülasyona bağlanıyor. Ve şimdi bu çelişki özel bir güçle ortaya çıkıyor: Sık sık her taraftan yeni güçlere olan hararetili talep ve örgütlerde insan sıkıntısından yakınmalar duyulabiliyor ve aynı zamanda her tarafta muazzam bir hizmetler arzı, özellikle işçi sınıfı içinde genç güçlerin büyümesi var. Bu koşullar altında insan sıkıntısından yakınan bir örgüt pratikçisi... ağaçlardan ormanı görmemektedir. Olayların onu kör ettiğini, onun, devrimcinin bilincinde ve eyleminde olaylara egemen olmadığını, olayların kendisine egemen olduğunu, onu boyunduruk altına aldıklarını itiraf etmektedir. Böylesi bir örgütleyici, **en iyisi emekliye ayrılmalı** ve enerjilerinin deneyim eksikliklerini giderebileceği genç güçlere yer açmalıdır. İnsan var, devrimci Rusya hiçbir zaman şimdiki kadar insan kitlesine sahip olmadı.” (129)

Partinin bu kadro ve üye gerçekliği içinde, parti önderliğine düşen bir başka önemli görev ise, **güçleri yerinde ve zamanında kullanması**, akıllı ve bilinçli hareket ederek eldeki kadroları korumasıdır. Hesapsız ve düşüncelessiz hareket ederek, onları da gerekli olmadığı şekilde **bilinçsizce kullanarak**, mücadele alanından çekilmelerine neden olması, bağışlanmaz bir hatadır; bu durumda mücadelenin kesintiye uğratılması ve yoğun kadro sıkıntısı çekilmesi kaçınılmazdır.

Nasıl ki kadroların partiyi gö-

zü gibi koruması gerekiyorsa, partinin de kadroları çok iyi koruması ve buna itina göstermesi gerekiyor. Sorun elbette tek tek kişilerin korunması değil, öncelikle partinin kadroları koruma politikasına sahip olması gerekir.

“... **kadroların korunmasına özen göstermek gerekir.** Koşullar gerektirdiğinde kadroları zamanında geri çekmeyi ve yerine başkalarını getirmeyi bilmeliyiz. Özellikle illegal partilerde, parti yönetiminin, kadroların korunması için en büyük sorumluluğu taşımasını istemeliyiz... Kadroların doğru biçimde korunması, partide gizliliğin en ciddi biçimde örgütlenmesini gerektirir.” (130)

Koruma deyince bunu yanlış anlamamak gerekir. Koruma, kadroları kapalı yerlerde, kitleden ve düşmandan uzak tutmak değildir. Koruma esas olarak iki biçimde gerçekleşir. Birisi, düşmanın o kadroyu yakalaması ve imha etmesinden korumak, diğeri de, anti Marksist-Leninist-Maoist akımlardan korumaktır.

Kadroları düşmanın saldırılarından ve açık imha politikasından korumak için, partinin tam bir illegal çalışma ve örgütlenme yapması, illegaliteye tek tek kadroların uyması, açık siyasi kimlikleri ile ortada durmamaları sağlanmalıdır. Eğer deşifre olmuşsa o kadroyu görevinden alıp deşifre olmadığı alanlarda görevlendirmek, yani kadroları zamanında geri çekmek ve yerine deşifre olmamış başka kadroları atamak gerekir.

Deşifre olma olayını sadece düşmana karşı almamak gerekir. Uygulanan yanlış politikalar ve illegalite ihlalleri sonucunda, kadro, çalışma yaptığı alanda kitleler içinde de deşifre olup örgütsel pozisyonu ortaya çıkmış olabilir. Düşmanın kitleler içinde işbirlikçi kişiler bularak kullandığı ve ajan faaliyeti yürüttüğü dikkate alındığında, kadronun bu durumu ister istemez düşmana sızacaktır. Bu durumda o kadro-

yu bulunduğu yerden zaman geçirmeden alıp bir başka alana veya göreve vermek gerekir.

Geri çekmede hantal davranılmamalı, “bir şey olmaz”, “yerine atayacak kimse yok, bir süre daha kalsın” vb. gibi doğru olmayan “gerekçeler” ileri sürülerek geç kalınmamalıdır. Türkiye’de devrimci mücadele ve partinin pratiği geç kalmalar ve hantal davranışlar yüzünden birçok kadronun, ya yakalandığına ya da katledildiğine taniktir. Kadroların ani durumlar veya bir süre yerinin doldurulamayacak olmasından dolayı, belli bir süre orada çalışma aksayabilir, ama mücadele kısa süreli değil, uzun sürelidir. Aksayan çalışmanın yerini doldurmak daha kısa sürede olabilir, ama bir kadronun kaybının vereceği kaybı o sürede doldurmak çok zordur. Bazen vereceği zarar ise uzun süre telafi edilemeyecek kadar çoktur. 12 Eylül Askeri Faşist Cuntası sonrasında bunun da örnekleri bolca yaşandı.

Partinin bunları yeterince uygulamaması bir yana, uygulamış olması da yetmez, esas olarak kitlelerle sıkı bağlar kurup geliştirmek, “suda balık” olmak gerekir. Partinin ve kadroların korunmasının esasını idari örgütsel tedbirler oluşturmaz, o da önemli bir etken olmakla beraber, esasını örgütlenme anlayışı ve çalışma tarzı oluşturur. Kısacası tüm

---

Kadroları düşmanın saldırılarından ve açık imha politikasından korumak için, partinin tam bir illegal çalışma ve örgütlenme yapması, illegaliteye tek tek kadroların uyması, açık siyasi kimlikleri ile ortada durmamaları sağlanmalıdır.

---

bu onların bileşiminden doğan ve uygulanan politikadır.

Kitlelerle geniş ve derin bağlar hem partiyi ve hem de tek tek kadroları gizler, açıkta kalmalarını önler, daha iyi ve sıkı korunmalarını sağlar ve ayrıca düşmanın manevra alanını daraltarak kadrolara daha geniş manevra alanı sağlar ve yine düşmanın taktiklerinin boşa çıkartılmasını, açıklarının daha iyi görülerek ona uygun taktik politikalar geliştirilmesini kolaylaştırır. Bunun önemini çok iyi kavrayan Mao, “suda balık” anlayışını geliştirmiş ve uygulamıştır. Bugün düşman da bunun bilincinde hareket ediyor; devrimci ve komünist güçleri sudan çıkmış balığa çevirmek için devrimci güçlerin suyunu, yani kitleleri kendi safına kazanmaya, kazanamadıklarını da yıldırma, korkutma, kırsal alanlarda ise, yerlerinden yurtlarından ederek oraları tamamen insansızlaştırmaya çalışıyor. Başarısızlaşamayacağı ayrı bir konu ama düşman bu politikayı uyguluyor.

Şimdiye kadar partinin, gerek önderliği ve gerekse kadroları koruma pratiği pek başarılı değildir. Uygulanan yanlış anlayışlar ve politikalar sonucunda onlarca ve yüzlerce kadro ve üye ya düşmana esir düştü ya da düşman tarafından katledildi. Belki ondan daha fazlası mücadeleyi bıraktı. Bir dönem ise, bu anlayışa veya pratiğe tepki olarak, sağ bir anlayış izlendi ve yönetici kadrolar sıcak pratiğin içinde olmak yerine bu pratiği uzaktan izler bir pozisyona düştüler. Tabi ki her iki anlayış da yanlıştır. “Sol” anlayışın doğrusu sağ, sağ anlayışın doğrusu da “sol” değildir. Doğru anlayış bu ikisine karşıdır. Ve bunlara karşı mücadele ederek varlığını koruyabilir.

Kadroları düşmana karşı fiziki olarak koruyalım derken, bu defa da onları, düşmanın ideolojik ve kültürel saldırılarını altında bırakıp, anti Marksist-Leninist-Maoist ideolojilere açık hale ge-

tirerek, onlardan etkilenme veya tonlara sapma biçiminde ortaya çıkmasını. İdeolojik olarak korunmayan bir kadroyu fiziki olarak korumanın ne anlamı olabilir ki? İdeolojik olarak kaybedilen bir kadro zaten parti açısından kaybedilmiş demektir. İdeolojik olarak kaybetmek fiziki kaybetmekten daha çok tehlikelidir. Fiziki kaybediş sadece o kadroyu götürür ama ideolojik kaybediş belki de kendisiyle beraber bir yığın kadroyu, üyeyi ve kitleyi beraberinde götürüyor. Bunun sayısız örnekleri, parti de dahil Türkiye Devrimci Hareketi içinde, sayısız defalar görülmedi mi?

Görülebileceği gibi koruma deyince salt fiziki koruma anlaşılmalı, **ideolojik koruma esas olmak üzere örgütsel koruma uygulanmalıdır. Her ikisinin birlikte uygulanması halinde gerçek anlamda bir koruma uygulanmış olunur.** Aksi halde uygulanan politika koruma olmaz, ya da tek ayağı sakat bir korumadır. Örgütsel koruma dışında ideolojik koruma yöntemi, kadronun ideolojik eğitimi, yanlış ve eksiklerine karşı mücadele, eleştiri ve özelleştirir. Ve tüm bunların denetimi için kolektif bir denetim mekanizmasının kurulması ve uygulanmasıdır.

Kaynaklar

- 107- M.İ Kalinin, Devrimci Eğitim Devrimci Ahlak, s.22, Sorun Yayınları, Üçüncü baskı: Kasım 1989
 108- M. İ. Kalinin, age, s 56
 109- G. Dimitrov, Savaş ve Faşizm Karşı Birleşik Cephe, s.157 Kaynak Yayınları, Üçüncü Basım: Ocak 1995
 110- Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt II, S. 210, Kaynak Yayınları Üçüncü Baskı: Nisan 1992
 111- Tolstoy’dan aktaran Maksim Gorki, Edebiyat Yaşamım
 112- Bertolt Brecht
 113- G. Dimitrov, Savaş ve Faşizm Karşı Birleşik Cephe, Kaynak Yayınları, Üçüncü Basım: Ocak 1995

114- A. Bewer, A. Müller, B. Yakovlev, III. Enternasyonal’de Örgütlenme Sorunu, s. 72-73, Dönüşüm Yayınları, Birinci Basım: Nisan 1991

115- age, s. 73, Lenin, Eserler, Cilt 27, s. 161, Rusça

116- age, s.75, 8. Lenin Defterleri, s. 161, Rusça

117- J. Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 720, Sol Yayınları, İkinci Baskı: Kasım 1992

118- G. Dimitrov, Savaş ve Faşizm Karşı Birleşik Cephe, s. 160, Kaynak Yayınları, Üçüncü Basım, Basım: Ocak 1995

119- Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt II, S. 210-211, Kaynak Yayınları, Üçüncü Baskı: Nisan 1992

120- A. Bewer, A. Müller, B. Yakovlev, III. Enternasyonal’de Örgütlenme Sorunu, s. 67, Dönüşüm Yayınları, Birinci Basım: Nisan 1991

121- G. Dimitrov, Savaş ve Faşizm Karşı Birleşik Cephe, s. 159, Kaynak Yayınları, Üçüncü Basım, Basım: Ocak 1995

122- Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt II, S. 210, Kaynak Yayınları, Üçüncü Baskı: Nisan 1992

123- G. Dimitrov, Savaş ve Faşizm Karşı Birleşik Cephe, s. 159, Kaynak Yayınları, Üçüncü Basım, Basım: Ocak 1995

124- G. Dimitrov, age, s. 158

125- Mao Zedung, Seçme Eserler, Cilt II, S. 210, Kaynak Yayınları Üçüncü Baskı: Nisan 1992

126- İ Kalinin, Devrimci Eğitim Devrimci Ahlak, s.21, Sorun Yayınları, Üçüncü baskı: Kasım 1989

127- J. Stalin, Leninizmin Sorunları, s. 720-721, Sol Yayınları, İkinci Baskı: Kasım 1992

128- Mao Zedung, SEÇME Eserler, Cilt II, s. 49-50, Kaynak Yayınları, Üçüncü Baskı: Nisan 1992

129- A. Bewer, A. Müller, B. Yakovlev, III. Enternasyonal’de Örgütlenme Sorunu, s. 67, Lenin, Bütün Eserler, Cilt 7, s. 210-211, Yeni Basımda Cilt 8, s.210-211, Almanca

130- G. Dimitrov, Savaş ve Faşizm Karşı Birleşik Cephe, s. 159, Kaynak Yayınları, Üçüncü Basım, Basım: Ocak 1995

Bir yanda sefalet birikimi, öte yanda buna tekabül eden sermaye birikimi; bir yanda üretim araçlarını merkezileştiren ve toplumsallaştıran sistem öte yanda bu araçların kapitalist özel karakteri; bir yanda üretim tarzı öte yanda bununla örtüşmeyen değişim tarzı, tüm bu görüngüler arasındaki ilişkilerin kutuplaşması ve çelişkilerin derinleşmesi ile sonunda kapitalist kabuğun parçalanıp mülk edinmenin kapitalist karakterine artık bir son verilir. Ve Marks'ın sözleriyle "kapitalist özel mülkiyetin çanı çalmıştır."

KAPİTALİZM, KENDİ ÇELİŞKİLERİNİN ALTINDA YIKILMAYA MAHKUMDUR; BU YIKILIŞTA PROLETARYA YEGANE KALDIRAÇTIR

İşçi sınıfının incili sayılan Kapital'de Marks, kapitalist toplumun en aşağıdan en yukarıya dek gelişmesinin ekonomik yasalarını çözümlerken, bu toplumun üretim ilişkilerini, kundan çıkıktıkları bu doğum aşamasından gelişmeleri, serpilmeleri ve çöküşüne dek uzanan bütün bir süreci devrimci diyalektik yöntem, hayranlık verici bir analiz gücü, parlak bir bilimsellikle çözümlüyor.

Tarihsel süreç içinde ortaya çıkmış olan kapitalist toplumun, tarihsel süreç içinde kaçınılmaz yıkılışını, bu yıkılışa yol açan antagonizmayı ve bu antagonizmayı çözecek olan sınıfı -proletarya- ve bu sınıfın tarihsel misyonunu şimdiye dek kimsenin karşı koyamayacağı bilimsel kanıtlar, örnekler ve teoriler yumağı ile gün ışığına çıkarıyor. Vardığı sonuç şudur: "Mülksüzleştirilenler mülksüzleştirilecektir."

"Manifesto" daki o ünlü de-

yimle, "burjuvazinin ürettiği, her şeyden önce, kendi mezar kazıcılarıdır burjuvaziye mülksüzleştirilenler ve onun yıkılışının yegane manivelaları. Marks bu yıkılışı çok çarpıcı bir biçimde sergiler Kapital'de. Özellikle, "**Kapitalist Birikimin Tarihsel Eğilimi**" başlıklı bölümde sermaye tekelinin kendisiyle ve kendi şemsiyesi altında ortaya çıkıp ayağa doğrulan üretim tarzının nasıl kösteği haline geldiğini tahlil eder.

Bir yanda sefalet birikimi, öte yanda buna tekabül eden sermaye birikimi; bir yanda üretim araçlarını merkezileştiren ve toplumsallaştıran sistem öte yanda bu araçların kapitalist özel karakteri; bir yanda üretim tarzı öte yanda bununla örtüşmeyen değişim tarzı, tüm bu görüngüler arasındaki ilişkilerin kutuplaşması ve çelişkilerin derinleşmesi ile sonunda kapitalist kabuğun parçalanıp mülk edinmenin kapitalist karakterine artık bir son verilir. Ve Marks'ın sözleriyle "**kapitalist özel mülkiyetin çanı çalmıştır.**"

Kapitalizm feodalizmin bağrında nasıl ki kaçınılmaz olarak

ortaya çıktıysa aynı şekilde bu kaçınılmazlık bir doğa yasasının hükümüyle aynı şekilde sosyalizm için de geçerlidir. O da bir sonraki toplumu, sosyalizmi doğuracaktır. Bu bir doğa yasasıdır bundan kaçınamayız. Ne demişti Kapital'de Marks, "kapitalist üretim bir doğa yasasının kaçınılmaz zorunluluğu ile kendi yadsınmasını doğurur."

Feodalizm döneminin bireysel kullanıma uyarlanmış sınırlı, ilkel ve cılız üretim araçları ve buna denk düşen bireysel üretim üreticinin kendisinin ve feodal beyin dolaysızca tüketimiyle sınırlanmıştı; kentlerde ise, loncalarda yaşam bulan el zanaatçılığı vardı. Nedir ki kent ve kırdaki emek aletleri bireysel kullanım için ve tek tek bireylerin özel malı idi. Dolayısıyla dağınmıktı, geriye ve ilkelidi.

Marks, temel eserinde bu dağılımı, bu ilkeliliği ve geriliği

kapitalizmin 15. yüzyıldan başlayarak **basit elbirliği, manüfaktür ve modern sanayi** gibi üç mecrada nasıl aştığını apaçık sergiliyor. Bu sergilemede, bu araçları üretimin güçlü kaldıraçları haline getirmek için onları nasıl bir araya getirdiğini, genişlettiğini ve böylece cüce üretim araçlarını bu cücelikten kurtarıp onları toplumsal üretim araçları haline nasıl soktuğunu tarihsel gelişmeleri içinde berrakça çözümlüyor.

Bu süreç, doğrudan üreticinin elinden emek araçlarını çekip alan ve bunları sermayeye dönüştüren öte yandan doğrudan üreticiyi ücretli emekçiye dönüştüren süreçtir. Ve bu süreç bilindiği gibi sermayenin de ilkel birikimi denen ve kapitalizmin gelişmesinin yolunu açan süreçtir. Böylece üretim bireysel üretim olmaktan çıkıp toplumsal bir üretime, üretim araçları da bir

araya toplaşıp merkezileşme noktasına dek ilerledi.

Bir yanda ellerinde üretim araçlarını biriktirmiş bulunan kapitalistler sınıfı öte yanda mülksüzleştirilerek elinde işgücünden başka bir şeyi olmayan toplumsallaştırılmış üretimin üretici sınıfı oluştu. Feodal döneme özgü değildi artık üretim de üretim araçları da. Şimdi üretici, üretim araçlarının sahibi değil, onlardan ayrılmış durumda; ve üstelik yaşamı boyunca ücretli emeğe mahkum. Bu araçlar tek tek ellerde toplanarak merkezileşmiş durumdaydı.

Bir yanda toplumsallaştırılmış üretim, öte yanda mal edinmenin kapitalist karakteri; işte budur kapitalist toplumun içinde hareket ettiği temel. Ve işte budur varolan toplumun temel çelişkisinin fişkırdığı yegane kaynak. Ne var ki, toplumsallaştırılmış üretimde anarşi egemendir. Çünkü, meta üretimine dayalı bir toplumda, yani örneğimizde kapitalist toplumda ürün, üreticileri yönetir hale gelir.

Engels'in sözleriyle, üreticiler, kendi toplumsal karşılıklı ilişkileri üzerindeki denetimlerini yitirmişlerdir. Herkes elindeki üretim araçlarıyla rasgele ve ürettiği malının pazarda satılıp satılmayacağını, kendi malının bir talebi karşılayıp karşılamayacağını bilmeden üretir. Üretim merkezi bir plan dahilinde örgütlenmez ve dolayısıyla yeni toplumun -kapitalist- toplumsallaştırılmış üretiminde, anarşi, bu toplumun yapışığı olarak bir gölge gibi bu üretimi izler.

Dolayısıyla, toplumsallaştırılmış üretimde egemen olan şey, anarşidir, plansızlıktır ve rastlantıdır. Bir yanda bireysel fabrikadaki toplumsallaştırılmış örgüt ile diyor Engels genellikle üretimdeki toplumsal anarşi arasındaki kutuplaşmanın giderek artması ve de meta üretimini yöneten yasaların gitgide egemen

hale gelerek başı boş rekabetin durmaksızın öne koşması.

Makinelerin yetkinleşmesinin insan emeğine olan talebi azaltması ve binlerce işçinin yerinden edilmesi ve böylece Marks'ın ünlü deyimi ile **“makinelere, sermayenin işçi sınıfına karşı savaşımında en zorlu silah haline gelmesi.”** Ve Engels'in sözleriyle de **“ücretleri sermayenin çıkarlarına uygun bir düşük düzeyde tutmak için bir düzenleyici demektir”** bu. Ve yedek sanayi ordusu...

Üretimin sınırsız gelişmesi ve her fabrikatörün bu gelişmenin getirdiği rekabete zorunlu uyması. Giderek sanayi dev bir anonim ortaklığa dönüştüren tröstlerin egemenliği ve işçileri durmaksızın yerlerinden edip işsizler ordusuna dahil eden kapitalist üretim tarzının giderek rekabete ayak uyduramayan, tröstlerde yer bulamayan kapitalistleri de fazla-nüfus saflarına itmesi.

Marks'ın sözleriyle birçok kapitalistin birkaç kapitalist tarafından mülksüzleştirilmesi ile el-ele gider bu süreç. Üretim fazlalığı, talep yetersizliği, pazarların dolup taşması ve pazar doygunluğu, üretim fazlalığı, üründe fazlalık, geçim araçlarından yoksun emekçilerde fazlalık ve nihayet bunalım; üretim tarzının değişim biçimine karşı ayaklanması. Ve bunalım! Nedir bu bunalımın özünde yatan şey?

Fourier, bu ünlü ütöfik sosyalist deha Marks öncesi bu bunalıma **“bolluktan doğan bunalım”** derken taşı gediğine koymuştu. **“Bolluk, sıkıntının ve yoksulluğun kaynağı olur”** derken kapitalizmin bunalımının özünde yatan şeyi de açıklamış oluyordu.

Ne demişti Marksizmin kurucuları, bazılarının aşırı çalışmasının, başkalarının boş gezmesinin önkoşulu halini alması, ve bütün dünyada yeni tüketici-

ler arayan modern sanayiinin, kendi ülkesindeki yığınların tüketimini açıklıktan ölmeyecek en düşük düzeyde kalmaya zorlaması, ve bu yüzden kendi öz yurdundaki pazarı yıkması-işte budur kapitalist tarz ve bu tarzın bağrında fıskıran bunalımın üzerinde gezindiği temel.

Neticede pazarların genişlemesi üretimin genişlemesine ayak uyduramaz; doğru değil ters bir orantı ile süreç ilerler ve çatışma kaçınılmaz olur; nedir ki kapitalist tarz ortadan kaldırılmadığı sürece de bu bunalım gerçek bir çözüm reçetesi olarak bağrından yeni toplumu ve yeni tarzı çıkarmadığı sürece de bu çatışmalar, bu bunalımlar sürekli bir hal alarak **“kısır döngü”** doğurur.

Sermaye-sefalet kutuplaşmasını Marks, Kapital'in **“Kapitalist Birikimin Genel Yasası”** bölümünde zengin bir düşünce bolluğu ile şöyle sergiliyor: **“En sonu, nispi artı-nüfusu ya da yedek sanayi ordusunu, birikimin büyüklüğü ve hızı ile daima dengeli durumda tutan yasa, emekçiyi, sermayeye, Vulcan'ın Prometheus'u kayalara mıhlamasından daha sağlam olarak perçinler. Sermaye birikimine tekabül eden bir sefalet birikimi yaratır. Bu yüzden, bir kutupta servet birikimi, diğer kutupta, yani kendi emeğinin ürününü sermaye şeklinde üreten sınıfın tarafında seferacın, yorgunluk ve bezginliğin, köleliğin ve bilinçsizliğin, zalimliğin akli yozlaşmanın birikimi ile aynı anda olur.”**

Neticede kapitalist üretim tarzı, kendi bağrında kendisini devirecek olan sınıfı yaratarak ilerler. Gelişen üretim araçları ve onların muazzam gücü, sermaye tekeline parçalar ve kapitalist tarzın kendisine vurduğu zincirleri parçalayarak proleter devrimle ayağa doğrulur.

Böylece toplumsallaştırılmış

üretimle kapitalist mülk edinme arasındaki çelişme ve bunun doğurduğu bireysel fabrikadaki toplumsallaştırılmış örgüt ve üretimdeki toplumsal anarşi arasındaki karşıtlık bir çözüme kavuşur; mülk edinmenin kapitalist karakteri ile toplumsallaştırılmış üretim arasındaki çelişkinin sınıfsal planda öne koyduğu burjuvazi-proletarya çelişmesi proleter bir devrimle çözüme kavuşur. Nasıl olur bu çözüm? Engels'i dinliyoruz:

“Proletarya, kamu iktidarına el koyar ve onun aracılığıyla, toplumsallaştırılmış üretim araçları, burjuvazinin elinden çıkıp, kamu mülkiyetine geçer. Proletarya, bu eylemiyle üretim araçlarını şimdiye kadar taşıdıkları sermaye karakterinden kurtarır ve onlardaki toplumsal karakterinin sonuna kadar kendisini göstermesine tam özgürlük tanır. Bundan böyle önceden belirlenmiş bir plana dayanan toplumsallaştırılmış üretim olanaklı hale gelir.

Üretimin gelişmesi, toplumdaki farklı sınıfların varlığını artık bir çağa uymazlık haline getirir. Toplumsal üretimdeki anarşinin yittiği oranda, devletin de politik otoritesi tükenir. Sonunda kendi öz toplumsal örgüt biçiminin efendisi olan insan, aynı zamanda, doğanın egemeni ve kendisinin efendisi olur- özgür insan.”

Bu evrensel özgürlüğe kavuşturma işini başarmak, çağdaş proletaryanın tarihsel özel görevidir.

DEVİRİM VE SOSYALİZMİ ELDE ETMENİN YEGANE ARACI PROLETARYANIN TEMEL MÜCADELE ÖRGÜTÜ PARTİDİR

Yıllar önce Lenin, proletaryanın iktidar mücadelesinde örgütten başka silahı yoktur demişti. Proletaryanın iktidar mü-

cadelesinde birçok devrimci mücadele örgütü vardır. Ne var ki, parti, proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek biçimi, devrimci silahlı mücadeleyi yöneten, devrimin hazırlanışında ve devrimde proletaryayı devrime taşıyan temel mücadele örgütüdür. O, her şeyden önce, proletaryanın savaş kurmay heyeti, proletaryayı devrime hazırlama aracı olarak tüm sınıfın öncü müfrezesidir.

İktidarı burjuva-feodal boyunduruktan çekip almak için parti, bizim koşullarımızda bir savaş aracı ve savaş genel kurmayıdır. İşçi sınıfının en bilinçli, en atılgan, en iyi unsurlarından oluşan parti proletaryanın eylem ve irade birliğinin billurlaştığı, sıkı bir demir disiplinle kenetlenen, özeleştiriyi var oluşunun temel koşulu sayan, proletaryayı iktidar uğruna mücadeleye, devrime hazırlayan ve yöneten devrimci bir örgüttür.

Proletarya Partisi, Marksizm-Leninizm-Maoizmin devrimci teorisyle donanmış, proletaryanın sürekli ve genel çıkarlarını temsil eden öncü ve örgütlü gücüdür. Bilinir ki toplumsal yaşamın odağı sınıf mücadelesidir. Bu mücadelede her sınıfa kendi ideolojisi rehberlik eder.

Nasıl ki, burjuvaziye kendi burjuva ideolojisi kumanda ediyorsa, proletaryaya da kendi proleter ideolojisi kumanda etmektedir. Kendi anti-tezi ile mücadelesinde proletarya bu ideolojik tabana sıkıca tutularak ve bu yakıcı silaha sarılarak emeğin köleleştirilmesine dayalı düzenleri alt edebilir ve kendisi egemen sınıf katına yükselebilir.

Burjuva ideolojisinin panzehiri Marksizm-Leninizm-Maoizmdir. Proletarya Partisi, bu sağlam ideoloji ile donanmış olarak 30 yıldır devrimi kırlardan şehirlere taşıyan rotaya kendisini kilitleyerek yüzlerce şehidi ile Türkiye devrimci hareketi

içinde fevkalade saygınlığa ulaşmış, proletaryanın irade ve devrimci eyleminin birliğini kendi içinde birleştirerek kalıba döken, iktidar uğruna proletaryayı ve bağlaşıklarını mücadeleye seferber eden biricik komünist müfrezedir.

Burjuva-feodal iktidarı alt etmede Proletarya Partisi, inançlarımızın kaynağı ve bu inançlarımızı yaşama geçiren en etkili savaş aracıdır. Yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomik toplumsal statüyü alt etmenin, merkezileşmiş birleşmiş karşı devrimci kıyıcı iktidarı devirmenin yolu, halkın örgütlenmemiş ilkel gücünü partinin yönetimi, gözetimi ve denetimi altında birleşik, merkezi bir güce çevirmede yatar. Bu gücü seferber eden mekanizma da herkesçe bilindiği gibi partidir.

Bizim gibi yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde parti bir savaş aracıdır. Bunun böyle olması, partiye çok daha ciddi ve kesin önemi olan görevler yükler. Örgüt işleyişi, disiplin, çalışma tarzıyla parti bir bakıma askerileşmek zorundadır. Önündeki zor ve muazzam önemdeki görevlerin üstesinden gelebilmek ve dahası silahların eleştirel gücünde ısrarla tutunabilmesi başka şeylerin yanında askerleştirilmiş işleyiş tarzını tüm parti gözeneklerine yaymaktan ve bu tarzı partinin yaşam tarzı haline kararlıca getirmesinden geçer.

Proletarya Partisi, ikinci enternasyonalizm döneminin birer barış aracı haline getirilmiş partilerinden farklı olarak, savaşçı bir parti niteliğiyle cisimleşmiş ve 30 yıldır bu niteliğiyle ayağa doğrulmuş ve ayakta kalabilmiş ender partilerden biridir. Tüm yoldaşlarımızdaki **parti bilincinin bu kulvarda kökleşmesi** tayin edicidir.

Tüm parti, silahların eleştirel gücüyle ancak burjuva-feodal iktidarın yerle bir edilebileceğini çok iyi kavramak ve kendisi

bu bilinçle kuşanmak zorundadır.

Bu şakaya gelmez.

Devrim için yola koyulan bir partinin sıra neferleri devrimin son derece zor ve çapraşık görevlerinin üstesinden gelme azim ve kararlılığıyla bir araya gelmişlerdir. Bu görevlerin üstesinden gelmenin insan üstü çaba ve muazzam özveri gerektirdiğini bilmek ve buna uygun davranmak zorunluluğuyla kendi eğitimlerini tamamlamak durumundadırlar. Devrim için parti saflarında can bedeli mücadeleyi göze alarak en ön saflarda şehit düşen yoldaşlarımız devrimde özverinin fevkalade simgesidirler.

Yaşam ve ölüm partiye ve devrime tabidir çılgınlığıyla seferber olanlar, dağlarda devrim ateşini tutuşturmak için hiçbir fedakarlıktan kaçınmayanlar, ölüme meydan okuyarak en zor görevde partinin en zor dönemlerinde öne çıkanlar, yiğitlik ve gözüpекlikle ayağa doğrulanlar, ve de ideolojik mücadelede amansız olup tüm bölünmeleri kararlılıkla göğüsleyip akıma karşı kulaç sallayanlar, partinin gerçek sahipleridirler.

Dağılma, çözülme ve özellikle de “uluslararası tasfiyecilik”in devrimci barikatları erozyona uğrattığı içinden geçmekte olduğumuz aşamada, sağlam bir parti bilincine sahip olmak, partiyi özenle ve kesin bir kararlılıkla korumak ve bu en büyük silahımızı sahiplenmek vazgeçilemez bir görevdir.

Davadan dönüşün yeni modalara sarılarak ambalajlandığı, çoğu eski tüfeğin burjuvazinin eteklerine çulu sererek unutulmasını ki “yönetici sınıf, yönetilen sınıfın en önde gelen kafalarının ne kadar fazla bünyesi içerisinde eritebilirse, egemenliği o denli sağlam ve o denli tehlikeli hale gelir” Marks-bireysel kurtuluşu son hızla çark ettiği bir

mecrada, partiyi yüce tutmak daha da elzem hale gelmektedir. Devrim dalgasındaki geri çekilmenin dünya ölçeğinde yığınlar da bilinç kırılmasına neden olduğu bu özel evrede partinin önemi çok daha yakıcıdır. Zira burjuvaziyle mücadelemizde tek silahımız partidir.

Devrim ve sosyalizmin çekiciliğinin görece de olsa geriledi-

ği, modern revizyonizmin bunalımının altından kalkamayarak yıkılışının sosyalizme fatura edildiği, uluslararası komünist hareketin kaos ve yeni saflaşmalar ile cebelleştiği bu evrede, partinin en önde duran güç olarak önemi her zamankinden daha da yakıcıdır.

Tüm sorun, bu yakıcılığı en iyi şekilde duyumsayabilmek ve parti ruhuyla kuşanarak ayağa doğrulabilmektir. Devrim isteyen herkes devrimci partinin etrafından kümelenmek ve etrafında saf tuttuğu aygıtı yüce tutmak zorundadır. Eğer devrim isteyen kişi komünist bir örgütün içinde ve çevresinde yer alıyorsa, bu demektir ki, toplumu dönüştürme işinde öncülüğü ele almıştır.

Ve daha da önemlisi, bu kişi, proletarya hareketi deneyimlerinin kalıba dökülerek yoğunluğu komünist müfrezenin sıra neferi olarak dağılma, bunalım ve tasfiyecilik rüzgarları karşısında

çeltik sapı gibi eğilmemeyi, sağlam parti bilinciyle hareket etmeyi ve yükseliş dönemlerinde partinin alanında kalıp, zorlu yıllarda müfrezeye mesafeli duran değildir.

Aslanan, her koşul altında parti bayrağını yükseklerde tutabilme kararlılığıdır. Aslanan, burjuva ideolojisi ve yaşam tarzıyla yığınların yolundan şaşır-

lıp, sapıtılıp, aldatıldığı bir ortamda bu ideolojik saldırı furyası altında, burjuva karşı devrimin düşüncelerde yarattığı tahribat ortasında, bu saldırılara karşı göğüs göğüse çarpışabilmek ve parti bayrağı altında devrim ve sosyalizmi inatla ve özveri ruhuyla savunabilme ruhu ve ateşiyile kuşatabilmektir.

Devrimciyiz ama örgütlülüğe dudak büküyoruz. Devrimciyiz ama örgütsüz devrimciliğin de olabileceğini hamkafa devrimcileri gibi savunabiliyoruz. Komünizm taraftarıyız ama, lafazanlığın ötesine geçemiyoruz. Komünizm taraftarıyız ama iş pratiğe gelince ayak sürümekte ustalığı kimseye kaptırmıyoruz.

Proletarya Partisi'nin teorik tabanı üzerindeyiz ama bu teoriyi yaşama geçirmek için eylem adamı olacağımıza "teori bitirimleri" gibi habire o iri iri laflarla eyleme duruyoruz. Tıpkı otoban kenarında yön gösteren boş işaret levhaları gibiyiz. Her-

kese yön gösteriyoruz ama kendimiz bir santim bile kıpırdamıyoruz.

Parti devrim içindir, devrim halk için. Parti bir araçtır. Biz bu araçla en soylu amaçlarımızı gerçekleştireceğiz. Eğer parti dediğimiz bu araç burjuva-feodal aygıtı parçalamada fevkalade bir araçsa ve bunsuz cennetin kapılarını aralayamıyorsak, bu demektir ki, önce parti!

Duraksamalı, kararsız, eylemsiz değil, direngen ve atılganlıkla önce parti şiarı savunulmalıdır. Teori umursamazlığı ve zihin fukaralığından bağışık, ruh göçümünden uzak, inanç tükenişine meydan okuyan, teoriyle eylemi harmanlayan ve dahası ideolojik çalışmayı temel yükümlülüğü haline getirmiş ve nihayet, siyasal çalışmaya nefes olmak kadar gereksinim duyan kişi, önce parti kulvarında kökleşmiş demektir.

Marks, zamanında ne de güzel demiş: **Devrim, güçlü ve birleşmiş bir karşı devrim yaratarak ilerler.** Ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin sürekli bir biçim halini aldığı, sınıfsal ve ulusal mücadelenin iç savaş biçimine büründüğü ve buna karşı paranın iktidarına dayalı toplumun efendilerinin birleşik ve merkezileşmiş gerici zoru kuyulaştırarak işe koştuğu ülkemiz gerçeği ile ne de uyum içinde Marks'ın bu betimlemesi. Gerçekten de topyekün saldırıyor komprador-feodal kıyııcı iktidar. Buna karşı olan cephe zayıf, çelimsiz ve dağınık. Bunu aşmanın yolu, parti bilincini, sınıf bilincini, önderlik bilincini kuşanmaktır.

Bilinmelidir ki, anti-faşist, anti-empyalist, anti-feodal mücadelede Proletarya Partisi, komünizmin amaç ve politikalarına eşsiz bir anahtar ve bizleri bir arada tutan tutkaldır.

Örgütsüzlüğe dümen kıran kabuğundan yeni çıkmış salyan-

goz kadar zavallılaştan süngüsü düşmüş malum takunyali eskimşler, yalnızca huzura erişmeyi dileyen mutsuz birer ruhturlar. “Sol” a ve sağa sıçrayışla Proletarya Partisi’nin ilkesel temellerinden tasfiyecilik eşliğinde köklüce uzaklaşanlar, başarısızlıklar ve düş kırıklıklarıyla ejderhalar yerine pireler biçmede gecikmediler.

Liberal devrimciliğe umutsuzca sarılanlar ve Marksizm’de legal bir nüansı keşfettiklerini sananlar, yeraltının “sersemletici” havasından kurtularak yasadışı partiye karşı sınıfın ruhunu habire kuşku ve inancaşızlıkla zehirleye dursunlar. Onlar, yalnızca burjuva aleminin sislerle kaplı katlarında birer **Dulcamara** olmaktan öteye gidemezler.

Bölünmelerle, birleşmenin yarattığı bunalımla, komplo ve tasfiyecilikle parti yorgun da düşürülmüş olsa, partinin sıra neferleri bu durumdan illallah da etse ve görelî bunalım partinin saygınlığına gölge de düşürmüş olsa, aslolan, partide direnmek, halka bağlılıkta direnmek ve nihayet Marksizm-Leninizm-Maoizm’de direnmektir.

Kaldı ki, Proletarya Partisi içinde bulunduğu son mecrada yukarıdaki olumsuz koşulların, unsurların vb.nin gölgesini hızla ve kararlılıkla üzerinden atma sürecine girmiş ve Karadeniz Hamlesi ile sürekli devrimci silahlı mücadelede hatırı sayılır bir mesafe almış ve en önemlisi kendisini ikinci OPK sonrası ideolojik-siyasal-örgütsel ve askeri yönden yeniden kalıba dökmüş ve bunda başarıyı da yakalamış bulunmaktadır.

Unutulmasın ki, devrim birkaç on yıllık perspektifi, sabrı meslek eylemeyi ve davada inatla tutunmayı öngörür. Bugünden yarına devrim bekleyenler ne halk savaşını ve ne de Mao’yu yeterli bir dikkatle incelememiştir.

Geçici gerilemeler, iç bunalımlar, dökülmeler her devrimci mücadelenin yazgısıdır ve bunlar görelidir. Bir kaç on yıla yayılmış düşünce sistematığımızda bunlar yalnızca uzun upuzun yolumuzun üzerindeki küçük, pek küçük engeller olarak tarihimizde yer edinebilecektir.

Geniş düşünüp tarihe çıplak gözün ötesinde dürbünle bakabilmeyi öğrendiğimiz an, tayin edici olanın parti çatısı altında kenetlenerek ısrarla devrimde direnmek olduğunu bilinç kırılmasına uğramadan görebileceğiz.

Aslolan, Marksizm-Leninizm-Maoizm silahıyla donanmış, tabandan eleştiri ve özleştiriyi işleyişinin temeli haline getirmiş, demokratik merkezîyetçilik kurallarıyla kenetlenmiş, sıkı bir disipline eyerlenmiş, proletaryanın irade ve devrimci eyleminin birliğini kendi bünyesinde harmanlamış parti saflarında daha sıkı birleşmek, kenetlenmek ve özveri, inanç ve ısrarla parti bayrağını hep yükselerde tutmak ve bu yüce bayrağı hep en soylu görev olarak doruklarda dalgalandırmaktır.

Ve yükseklerde dalgalandırdığımız bayrak ancak, sürekli savaşarak hep o yükseklikte kalabilir.

**YARI-SÖMÜRGE,
YARI-FEODAL ÜLKEMİZ
KOŞULLARINDA
PROLETARYA
PARTİSİ’NİN İDEOLOJİK-
SİYASAL VE ÖRGÜTSEL
İNŞASI ANCAK SAVAŞ
İÇİNDE
GERÇEKLEŞEBİLİR**

Önce şu ilkenin altını özenle ve önemle çizmek gerekir: Devrimci zor, devrimlerin manivelasıdır. Marks ve Engels, daha 1848’de **Komünist Parti Manifestosu**’nda devrimlerin üzerinde yükseldiği, yükselmek zorunda olduğu bu gerçeği söy-

le ifade etmişlerdir.

Komünistler... hedeflerine ancak tüm mevcut toplumsal koşulların zorla yıkılmasıyla ulaşabileceğini açıkça ilan ediyorlar. Aynı gerçeği birçok kez açıklamışlardı Marksizmin bu kurucuları.

Ve Marks temel eseri **Kapital**’de 1867 yılında “**zor, yeni topluma gebe her eski toplumun ebesidir**” diyerek bir kez daha devrimci zorun devrimler açısından evrensel önemine vurgu yapmıştı.

Aynı vurgu sonraları Marksizmin sürdürücüleri olarak Lenin, Stalin ve Mao tarafından da özellikle bu konuda birikmiş deneyimler ışığında döne döne yinelenmiştir. Bunun da ötesinde Marks sonrası dünyanın üçte birinde egemen hale gelen onlarca devrim deneyimi bu Marksist ilkeyi başarıyla sınavdan geçirdi. Yaşam bu ilkeyi kuvvetle doğruladı. **Mao**, birikmiş tecrübelerle yetkinleştirdiği devrimci askeri savaş teorisi ışığında şu çözümlenmeye ulaştı:

“İktidarın silah zoruyla ele geçirilmesi, meselenin savaşla halledilmesi, devrimin başlıca görevi ve en yüksek biçimidir. Bu Marksist-Leninist devrim ilkesi gerek Çin ve gerekse bütün diğer ülkeler için evrensel olarak geçerlidir. Ama bu ilke aynı kalmakla birlikte, onun Proletarya Partisi tarafından uygulanması değişik şartlara göre değişik şekillerde ifadesini bulur.”

Evet, bu ilke, devrimimizin somut pratiğine nasıl uygulanmalı? İktisadi ve siyasi bunalımın silahlı mücadeleye varacak denli keskinleşmediği kapitalist ülkelerle, iktisadi ve siyasi bunalımın silahlı mücadeleye varacak denli keskinleşmediği kapitalist ülkelerle iktisadi ve siyasi bunalımın silahlı mücadeleye varacak ölçüde keskinleştiği ve bu bunalımın çok yanlı bir

bunalım olarak sürekli bir hal aldığı yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde bu ilke, farklı şekillerde yaşam hakkı bulur.

Burjuva demokratik devrimleri aşamasını arkasına almış ve yerleşik burjuva demokratik gelenekleri özümlemiş, bununla örtüşen siyasal özgürlük ve parlamenter mücadele alışkanlığının kökleştiği koşullarla örülü kapitalist ülkelerde mücadelenin kansız, örgütlenmenin legal biçimleri esas biçim olarak proletarya partilerinin önüne görev olarak çıkar.

Yarı-sömürge, yarı-feodal sosyo ekonomik yapıdaki ülkelerde ve dolayısıyla ülkemizde ise, durum tamamen farklı bir çizgide karşımıza çıkar. Buralarda sömürgecilik döneminin kendine özgü niteliği olarak iktisadi ve siyasi ilhak olmasa da, devlet kurma özgürlüğü anlamında biçimsel siyasal bağımsızlık dışında ilişkilerin tümünde emperyalist bağımlılık egemen biçimdir.

İktisadi ve siyasi bunalım tabanına dayalı sürekli faşizm, devlete feodal nitelik kazandıran-pre-kapitalist unsurların iktidara ortaklığı, demokratik öğelerden yoksunluk, siyasal örgüt-lülüklerin yok denecek denli azlığı ve üstelik bunların her türlü güvenceden yoksunluğu, burjuva demokratik yönetim yerine diktatoryal baskı araçlarının egemenliği, ulusal sorunun çözümsüzce burjuva-feodal devletin boynunda asılı duruyor olması ve nihayet, emperyalizmin dayanağı toplumsal sınıflar ve güçlerle birlikte halka karşı kurduğu ittifak gibi özellikler bu gibi ülkelerin genel karakteristiğidir.

Bu unsurlar, olgular ve koşullarla örülü ülkelerde ve dolayısıyla ülkemizde bu olguların ve koşulların koşullandırdığı yokluk ve açlığı vareden derin iktisadi ve siyasi ve dahası ya-

şamın her alanını kapsayan çok yönlü sürekli bunalımın doğurduğu sürekli faşizm koşullarında silahlı mücadele, mücadelenin ana eksenini olarak proletarya partilerinin önüne ertelenemez bir görev olarak çıkar. Dolayısıyla, kapitalist ülkelerin tersine, buralarda mücadele biçimi silahlı, örgütlenme biçimi ise illegaldir.

Bu kendine özgü koşullardan dolayı, bu tür ülkelerde proletarya partilerinin görevi, kansız ve legal mücadele ve örgüt biçimlerini çalışmalarının temel içeriği haline getirmek değil, iktisadi-siyasi-toplumsal statünün ve kültürel şekillenme kendine özgü karakterine denk düşen ve mevcut koşulların doğrudan koşullandırdığı mücadelenin silahlı biçimlerini ve bu arada özgün mecrada bu biçimin en tam, en gerçek ifadesi olan gerillayı temel eksen olarak ele almalarıdır.

Bu demektir ki, bizim gibi, yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde silahlı mücadele, koşullarımızın gerçek bir analizinden, devrimimizin kendine özgü somut pratiğinden boy vermiştir. Ve bu biçim, devrimin şu ya da bu aşamasında değil, devrimimizin tüm bir demokratik devrim stratejisinde egemen biçim olarak zarurettir.

Denilebilir ki, devrimci silahlı mücadele biçimlerinin esas biçim olarak ele alınması, "Marksizm en çeşitli mücadele biçimlerini kabul eder, fakat onları 'icat' etmez" şeklindeki Lenin'in yargılarıyla çelişmez mi? Çelişmez, çünkü, bu biçim yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemiz gerçeğinden çıkıp gelmiştir.

Bu biçimin esaslığında etkili olan şey, ülkemizin sosyo-ekonomik yapısının ve bu yapının koşullandırdığı olguların ve özelliklerin özgüllüğüdür. Ve daha da önemlisi, başarılı devrimlerle taçlanmış benzer temel

çizgilere sahip ülkelerin örnek ve yol gösterici pratik deneyimidir.

Dolayısıyla, bu biçim, hareketin kendi içinden, başarılı devrimlerin somut pratiğinden, yaşamın kendi bağrından, devrimci eylemin gözeneklerinden damıtılmıştır. Proletarya partileri bu biçime yön vermiş, bilinçli kılmış, sistemleştirmiş ve örgütlemiştir. Bu biçimin esaslığında etkili olan şey, koşulların zorlayıcı baskısıdır.

Eğer böyle olmasaydı, 20. yy'ı kasırga gibi sarıp sarmalayan silahlı mücadeleler yaşamın kenarında kalmaya mahkum olurdu. Demek ki, silahlı mücadeleler halk demokrasisi, bağımsızlık ve sosyalizme giden yolda gereksinimdir; var olan düzenleri alt etmenin biricik doğru çözüm yöntemidir. Eğer böyle olmasa, örgütlenmiş karşı-devrimci şiddeti alaşağı etmek boş bir hayal olur. Sınıf mücadelesiz, silahlı mücadelesiz devrim, ordusuz parti, ülkemiz koşulları açısından Maoizmin devrimci özünden fena halde bir kaçış, reformist-tasfiyeciliğe açıktan kapılanmaktır.

Bakın zamanında ne de güzel demiş Mao: "**Silahlı mücadele olmadan, proletarya ve komünist partisi, Çin'de asla ayakta duramazdı ve hiçbir devrimci ödev yerine getirilemezdi.**" Elbette ki, bu temel görev başka görevlerle, ikincil plandaki görev ve mücadele biçimleriyle birlikte bir arada yürütülmezse silahlı mücadelenin başarıya ulaşması beklenmemelidir.

Devrimimizin özgün koşulları, tıpkı Rusya'da olduğu gibi, tek ve hatta başlıca biçim sayılmayan partizan savaşı biçimine bürünen silahlı mücadeleyi diğer başlıca biçimlerle birlikte ve uyum halinde kullanmayı değil, diğer kansız, legal vb. biçimlerin bu ana biçimle uyum

halinde kullanılmasını gerektirir.

Unutulmamalıdır ki, devrimimiz, hedefleri, amaçları ve kullanılan mücadele kulvarının ana eksenini açısından farklı çerçeveye, ayrı koşullar ve daha ileri bir devrim aşamasını ifade eden Rus devriminden çok, amaçları, hedefleri ve aynı devrim aşamasını temsil ediyor olması açısından temel çizgileriyle Çin devrimiyle aynıdır. Dolayısıyla Çin vb.. devrimler pratiğinden sınırlanarak sınavdan geçen ve tüm bir demokratik halk devrimi sürecine damgasını basan mücadelenin ana eksenini silahlı mücadele, bizim de burjuva feodal iktidarı alt etmede temel mücadele eksenimizdir.

Nedir bu biçim? Pek tabii ki, Halk Savaşı! İkinci emperyalist paylaşım savaşı öncesi, dönemi ve sonrasında dünyanın “kırlarında”, emperyalist sistemin cephe gerisi olarak adlandırılan, emperyalist sistem zincirinin bu en zayıf halkalarında fırtına gibi esen halk savaşı. Bu biçim, şehirlerin kırlardan adım adım, küçükten büyüğe, basitten karmaşığa bir mücadele çizgisi eşliğinde, mücadelenin şiddet biçimlerinin zoruyla üs merkezli, çetin, engebeli bir savaşım ile kuşatılması stratejisiyle şekillenir. 20. yüzyılın devrim pratiklerinde sürekli bir hal alan bu politik mücadele biçimine egemen olmak bu biçimi genelleştirmek, örgütlemek ve bilinçli kılmak proletarya partilerinin temel işlevidir.

Lenin’in sözleriyle, **“gücümüzün yettiği kadar, hayatın zorunlu olarak ortaya çıkardığı yeni mücadele biçimlerini doğru teorik değerlendirmesine katkıda bulunmayı ve bilinçli işçilerin bu yeni ve güç sorunu gerektiği gibi ele almasına ve de doğru bir çözüme varmalarına engel olan hazır kalıplar ve ön yargılarla**

amansız biçimde mücadele etmeyi görev biliyoruz. İşte insanın dinamik rolü denen şeyin ortaya çıktığı yer tam da burasıdır. İşte partiyi “savaş ikliminde” inşa etmeyi var oluşunun temel koşulu sayan öncünün ortaya çıkması gereken yer de burasıdır.

Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemiz söz konusu olduğunda, devrimimizin amaç ve fikrinde, kullanılan mücadele kulvarının ana ekseninde, devrimimizin perspektifi ve karakterine de özdeş olduğu Çin devrimi kulvarına büyük ölçüde yaslanmak, Çin devriminin temel çizgilerine dayanmak ve dolayısıyla, Mao’nun evrensel gerçekliğe sahip “Halk Savaşı”ndan öğrenmek fena halde zarurettir. Halk savaşının omurgasını da “gerilla” oluşturur. Ve yine bilinir ki, Halk Savaşı stratejik savunma-denge-saldırı aşamalarının tümünde, baştan sona her aşamasının kendi içindeki saldırı ve savunmasıyla, ilerleme ve geri çekilme taktikleriyle silahlı mücadele biçimlerinin çok çeşitli kombinezonudur.

Devrimi kırlardan şehirlere taşıyan bu çizginin tümünde savaş, parti çalışmasının esasını oluşturur. Kitle çalışması, ekonomik çalışma, kültürel çalışma, şehirlerdeki çalışma bütün bu faaliyetlerin ve örgütlenmelerin tümü özünde devrimci savaşa hizmet ve onu geliştirmek içindir. Bizdeki komünist partisinin yani Proletarya Partisi’nin görevi, batının proletarya partilerinin uzun bir legal mücadele içinde işçileri eğitme, kuvvet toplama görevinden tümüyle farklıdır.

Proletarya Partisi’nin bu partiler gibi uzun bir legal mücadele döneminden geçmesi söz konusu olamaz. Ülkemizin iktisadi, siyasi ve toplumsal şekillenışı ve mücadelenin zorlayıcı koşullarının baskısı buna izin

de vermez. Dolayısıyla, bu tür ülkelerde proletarya partileri “savaşçı parti” kimliği ile ortaya çıkmaz.

Bizde ise durum tümüyle farklıdır. **“Esas mücadele biçimi(nin) savaş, esas örgütlenme biçimi(nin) ordu”** olduğu ülkemiz koşullarında, içinden geçmekte olduğumuz devrim aşamasında esas mücadele biçimi “gerilla savaşı” esas örgütlenme biçimi ise, geleceğin ordusunun daha şimdiden çekirdeğini oluşturan “gerilla örgütlenmesidir. Dolayısıyla bizde parti daha başından “savaşçı parti” kimliğine bürünerek devrime önderlik eder. Sınıf mücadelesinin iç savaş biçimini aldığı bir yerde bundan başka da düşünülemez. Mao’nun sözleriyle, “iktidar silahın namlusundadır.”

Bundan ne çıkar? Bundan, Yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerde silahlı mücadelenin asla diğer mücadele biçimleriyle bir tutulamayacağı, kitle mücadelesi ve kitle örgütlenmesinin asla silahlı mücadele ile eşitlenemeyeceği sonucu çıkar. Bilinir ki, bizde kitle örgütlenmesi ve mücadelesi de dahil tüm diğer legal, kansız vb. mücadele biçimleri ve araçları asıl büyük nehir dediğimiz silahlı mücadele aracına hizmet etmek zorundadır.

Aksi halde, eğer biz mücadelenin tüm biçimlerinden yararlanma adına tüm biçimleri eşit oranda ele alır da, esas ve belirleyici olanla, kendisine hizmet edilmesi gerekenle, tali ve ikincil önemdekiler arasında bir ayırım yapmazsak, o zaman koşullarımızın emrettiği silahlı mücadele biçiminin stratejik olarak esas olmasının bir anlamı olmaz. O zaman savaşın esas mücadele biçimi, ordunun esas örgütlenme biçimi olması gerektiği biçimindeki Maocu tezin kesin önemi yadsınmış olur. Ve üstelik bu yaklaşım, ne bilimsel

ve ne de diyalektik olur.

Bakın zamanında Mao taşı nasıl da gediğine koymuş: **“Emperyalizm çağında sınıf mücadelesi tecrübesi bize, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin, silahlı burjuvaziye ve toprak ağalarını ancak silah gücüyle yeneceklerini öğretiyor; bu anlamda, bütün dünyanın ancak silahla değiştirilebileceğini söyleyebiliriz”** Bundan dolayıdır ki, Mao, devrimimizin esas araçları ya da biçimi barışçıl mücadele değil, silahlı olmak zorundadır yargısını ısrarla öne çıkarıyor.

Peki bütün bunlardan diğer mücadele biçimlerinin küçümsemediği teorisine ulaşılabilir mi? Asla. Çünkü kitle örgütlenmesi ve çalışması gibi diğer mücadele araçlarının silahlı mücadelenin emrinde olması, bu biçimlerin yok sayıldığı ya da önemsenmediği anlamına gelmez;

“Silahlı mücadeleye ağırlık vermek diğer mücadele biçimlerini terketmek demek değildir; tam tersine, silahlı mücadele diğer mücadele biçimleriyle birarada yürütülmezse başarıya ulaşamaz.” Silahlı mücadelenin diğer mücadele biçimleri içinde öne alınması, partinin çalışmasının ağırlık merkezine savaş sorunlarının oturması, kitle çalışması da dahil diğer biçimlerin bu biçimi gerisinde ve buna hizmet biçiminde ele alınması bizim gibi savaşçı parti nitelikli partilerin, temel çizgisidir.

Bir askerlik sanatı uzmanı Mao Zedung’un bakın bu konuda söylediklerine: **“Savaş her şeye kadirdir’ anlayışının savunucuları olduğumuzu söyleyerek bizimle alay ediyorlar. Evet, devrimci savaşın her şeye kadir olduğunu savunuyoruz; bu kötü değil iyidir, Marksisttir.”**

Unutmamak gerekir ki silahlı mücadele siyasi mücadelenin

bir biçimi, onun üstün bir biçimdir. Clausewitz’in tarihin derinliklerinden yankılanan tarihi önemdeki sözleriyle, **“savaş politik ilişkilerin, başka araçların desteği ile sürdürülmesinden başka bir şey değildir.”**

Bizde legal-siyasi mücadele araçlarının esasının burjuva-feodal iktidarcı gasp edilmesinden ve sürekli faşizm koşullarında legal bir çalışma ve örgütlenme olanağının proletarya ve onun partisinin elinden alınmasından dolayı, siyasi mücadele silahlı mücadele denen daha üstün ve keskin biçime bürünerek ancak yolu üzerindeki engelleri temizleyebilir.

Kaldı ki, özellikle Çin vb... devrimler deneyiminin tanıtıldığı ve bizdeki devrimci silahlı mücadele örneğinde de görüldüğü gibi, gerilla sadece savaşmıyor, yığınlar arasında örgütlenme, ajitasyon ve propaganda çalışması da yapıyor; yığınları örgütlenerek silahlandırıyor da. Ve hatta tıpkı Çin’de olduğu gibi keşif nitelikli gerilla birlikleri aracılığıyla yer yer parti örgütlerinin yaratılmasını da sağlıyor.

Devrimimizin kendine özgü koşulları barışçıl siyasi mücadele araçlarına olanak tanımadığı için devrimimizin mücadele araç ve biçimleri silahlı biçim ve araçlar olmak, diğer tüm biçimler bu temel biçime hizmet edecek biçimde kalıba dökülmek zorundadır. Bu Proletarya Partisi’ndeki anın ve tüm bir stratejik sürecin göreviyle de uyum halindedir. Partiyi savaş ikliminde inşa et!

Yarı-sömürge yarı-feodal ülkelerdeki komünist partileri, ideolojik ve örgütsel çelikleşmeyi ve siyasi inşayı devrimci silahlı mücadele sürecinde başarabilirler. Bu gibi ülke koşullarında, önce kitlelerin ülke çapında kazanılması, örgütlenme-

si ve silahlandırılması ve sonra iktidarın ele geçirilmesi biçimindeki tez bizim gerçekliği-mizle uyusmaz.

Önce partinin ideolojik yönden çelikleştirilmesi, örgütsel yönden sağlamaştırılması ve sonra silahlı mücadeleye başlanması biçimindeki teori aynı şekilde ülke gerçekliğimizle, temel biçimi şiddet olan devrimimizin niteliği ile bağdaşmaz. Bu tez, mücadelenin kansız, örgütlenmenin legal biçimlerinin esas biçim olarak ele alındığı kapitalist ülke koşullarına uygundur; mücadelenin silahlı, örgütlenmenin ordu biçiminin esas biçim olduğu yarı-sömürge, yarı-feodal ülkemiz koşullarıyla bağdaşmaz.

Kapitalist ülkelerde uzunca bir kansız, yasal vb. mücadele döneminde ve legal örgütlenme koşullarında partinin ideolojik, politik ve örgütsel inşası yerine getirilirken, bizde silahlı mücadele döneminin tümü bu görevin yerine getirilmesi sürecidir. Bizim gibi ülkelerde, kitlelerin kazanılması ve parti inşası savaşın seyri içinde olur. Legal koşullardaki inşa silahlı mücadeleye dayanıklı değildir. Savaş tüm legal yapılanmayı ve her türlü benzeri şekillenışı dayanıksız hale getirir.

Sağlam bir inşa, granitten bir çelikleşmenin sınıandığı yer savaş koşullarıdır. Yalnızca on yılda bir gelen askeri darbelerin bile legaliteye ve kansız biçimlere bel bağlayan reformist-tasfiyeciler örgütleri nasıl dumura uğrattığını anımsatmak bile tezimizi doğrultmak için yeterli bir pratiktir.

Söyler misiniz, faşizmin sürekli devlet şeklinde iktidarda olduğu bir ülkede, silahlı mücadeleden ve partinin bu mücadele içinde ideolojik, örgütsel siyasi inşasından başka yol var mıdır?

Emperyalizme karşı savaş
terörizm değildir

**FIGHTING
IMPERIALISM**

**IS NOT
TERRORISM**